

Observatori del Treball de les Illes Balears

Informe sobre el mercat de treball a les Illes Balears

Any 2014

**Govern
de les Illes Balears**

Direcció:

Juana Ana Perelló Martorell
Directora general d'Economia i Estadística

Autors:

Laura Alomar Llorente
Catalina Martorell Company

Maquetació:

Javier Olivares Castillo

Si voleu més informació o subscriure-us als informes de
l'Observatori del Treball de les Illes Balears,
podeu adreçar-vos a otib@dgplaes.caib.es o a la
Direcció General d'Economia i Estadística,
Conselleria d'Economia i Competitivitat
C/ del Palau Reial, 17
07001 Palma
Tel.: 971 17 79 28
<<http://www.caib.es>>
<<http://observatorideltreball.caib.es>>

Aquesta publicació ha estat cofinançada per la Unió Europea
(Fons Social Europeu)

Es permet reproduir totalment o parcialment la informació
que conté aquest informe, sempre que se n'esmentin la font i
l'autoria.

ÍNDIX

RESUM EXECUTIU	4
PART I. PANORAMA ECONÒMIC INTERNACIONAL I ESPANYOL	6
1.1 Evolució econòmica internacional	6
1.2 Evolució econòmica espanyola	7
1.3 Estratègia Europa 2020	8
PART II. PANORAMA DEMOGRÀFIC A LES ILLES BALEARS.....	15
2.1 Evolució de l'estructura demogràfica	15
2.2 Evolució econòmica.....	21
2.3 Evolució del teixit empresarial	23
PART III. EL MERCAT DE TREBALL A LES ILLES BALEARS.....	35
3.1 La població activa.....	35
3.1.1. Evolució de la població activa i de la població inactiva.....	35
3.1.2 Població activa per nivell d'estudis.....	39
3.1.3 Evolució de la taxa d'activitat	43
3.2 La població ocupada	46
3.2.1 Evolució de la població ocupada i de l'afiliació a la Seguretat Social	46
3.2.2 Ocupats per activitat econòmica i ocupació professional	52
3.2.3 Perfil dels ocupats per règim, sexe, edat i nacionalitat	59
3.2.4 Perfil dels ocupats per nivell d'estudis	62
3.2.5 Ocupats per tipus de contracte i de jornada	69
3.3 La població aturada	70
3.3.1. Evolució de la població aturada	70
3.3.2. Atur per activitat econòmica	76
3.3.3. Atur per sexe, edat, nacionalitat i nivell d'estudis	79
3.3.4. Evolució de la taxa d'atur.....	81
3.3.5. Anàlisi familiar de l'atur.....	84
3.3.6. Durada de la demanda.....	85
3.4. Condicions de treball i relacions laborals.....	89
3.4.1. Els convenis col·lectius	89
3.4.2. Els costos laborals i les hores treballades	90
3.4.3. La sinistralitat laboral.....	92
3.4.4. Regulació de l'ocupació.....	96
4. ANNEX: QUADRES PER ILLES.....	97
5. ÍNDIX DE QUADRES I GRÀFICS	110
6. RELACIÓ DE FONTS I INDICADORS	115

RESUM EXECUTIU

- L'any 2014 l'evolució econòmica internacional es caracteritza pel diferent comportament que presenten les economies avançades i per la desacceleració de les emergents. En aquestes darreres es produeix un alentiment de l'economia durant aquest any. Alhora, mentre que als Estats Units l'evolució favorable de l'economia s'ha traduït en un creixement positiu, al Japó pràcticament es manté. A la zona euro, s'abandonen les xifres negatives, i el 2014 tanca amb creixement.
- Les economies avançades mostren signes de recuperació, els quals s'espera que es vagin afermant en els pròxims anys. En canvi, les emergents disminueixen el ritme de la seva activitat. A la zona euro es tanca l'any en xifres positives (0,8%), les quals s'espera que superin el punt percentual en els pròxims anys. A Espanya, les dades del 2014 mostren un creixement d'un 1,4%, i també s'espera una evolució positiva per a l'any 2015.
- La finalitat de l'estratègia Europa 2020 és millorar la dimensió social europea i l'eficiència econòmica. Pel que fa a l'educació, l'objectiu per aconseguir és reduir les xifres d'abandonament escolar fins al 15% i, alhora, augmentar el nombre de persones amb estudis superiors fins al 44%. Actualment, aquestes taxes a les Illes Balears són del 32,1% i del 35,3%, respectivament. També es vol incrementar la taxa d'ocupació fins al 74% el 2020, xifra allunyada del 65,9% de les Illes Balears a l'any 2014.
- La variació interanual del PIB de les Illes Balears del 2014 mostra un creixement d'un 1,0%, segons les dades de la Direcció General d'Economia i Estadística. A Espanya la taxa interanual del PIB creix un 1,4% per sobre de la de les Balears, segons les dades de l'INE. El bon comportament de l'economia balear prové, una vegada més, de la fortalesa del sector dels serveis, especialment dels turístics, ja que la indústria i la construcció es mantenen en xifres negatives.
- Segons el Directori Central d'Empreses (DIRCE) de l'INE, el 2014 es manté la reducció del nombre d'empreses de les Balears respecte de l'any anterior (-0,9%). En canvi, els comptes de cotització amb afiliats d'alta de la Tresoreria General de la Seguretat Social (TGSS) registren un augment d'empreses (1,95%), que correspon bàsicament al creixement de les empreses relacionades amb els serveis, ja que moltes de les relacionades amb la indústria i la construcció redueixen el seu nombre.

- Per segon any consecutiu la població activa de les Balears disminueix durant el 2014, amb un -1,4% en termes interanuals. Alhora, la població inactiva augmenta un 4,6%, empesa per l'augment del nombre de persones que han abandonat el mercat laboral en el darrer any adduint la jubilació, els estudis o les tasques de la llar com a motius per no treballar.
- Per segon any consecutiu des del 2007 les dues fonts analitzades també registren un creixement del nombre de treballadors en termes interanuals. En primer lloc, segons l'EPA, el creixement supera el punt percentual respecte del 2013 (1,5%) i situa el nombre d'ocupats en 482.875 persones. En segon lloc, els registres de la TGSS mostren un increment més intens respecte de l'any anterior (3,2%), amb un total de 410.635 persones afiliades. També, per segona vegada des de l'any 2007, totes les illes presenten el 2014 augments interanuals en l'afiliació. Per sectors, tots llevat de l'agricultura augmenten els afiliats, especialment la construcció, seguida pels serveis i la indústria.
- El 2014 i per segon any consecutiu des del 2006, la taxa d'atur de les Illes Balears cau i assolix el 20,1% de la població activa. Amb aquest resultat se situa per sota de la mitjana espanyola en el mateix període (24,4%), que també es redueix en termes interanuals. Així, l'any es tanca a les Balears amb 75.405 persones en situació d'atur, un 8,4% menys que l'any anterior. Aquest descens és més intens en el cas dels homes, el col·lectiu de 25 a 54 anys i els estrangers no comunitaris.
- Segons les dades del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, es registren dinou convenis col·lectius a les Balears, que afecten 194 empreses i 105.203 treballadors. En termes interanuals, s'observa un increment de deu convenis. Quant als costos laborals, creixen a les Illes Balears i gairebé a totes les comunitats autònomes.
- El 2014, els accidents a les Balears augmenten un 9,8% en termes interanuals. Es tracta del segon creixement consecutiu d'aquest indicador des de l'any 2007. Així, doncs, l'índex d'incidència se situa en 4.335,5 accidents per cada cent mil treballadors amb les contingències cobertes. Aquesta xifra representa el tercer índex més baix de tota la sèrie estudiada (1999-2014). En canvi, de manera habitual les Balears són la comunitat autònoma amb l'índex de sinistralitat laboral més elevat a bastant distància de la resta.

PART I. PANORAMA ECONÒMIC INTERNACIONAL I ESPANYOL

1.1 Evolució econòmica internacional

El 2014 es caracteritza per les divergències en el creixement de les economies avançades i per l'alentiment de les emergents.

El 2014 es caracteritza pel comportament diferent que presenten les economies avançades i per la desacceleració de les emergents. Aquestes darreres mostren un alentiment de l'economia durant aquest any. Per exemple, la Xina, tot i que presenta el creixement del PIB més alt (7,4%), perd 4 p.p. (punts percentuals) en termes interanuals. La segueixen l'Índia (5,8%) i el Brasil (0,1%). Per la seva banda, l'evolució favorable de l'economia als Estats Units s'ha traduït en un creixement d'un 2,4%, alhora que al Japó pràcticament es manté (0,1%). A la zona euro, s'abandonen les xifres negatives i el 2014 tanca amb una variació positiva d'un 0,8%. Per al 2015 es preveu que es mantenguin les divergències, amb creixements potencials de les economies avançades i reduccions de les emergents.

Així, les previsions del Fons Monetari Internacional (FMI) per als dos pròxims anys auguren un lleuger augment del creixement mundial

(d'un 3,5% el 2015 i d'un 3,7% el 2016). En canvi, les previsions per països són més disperses. Als Estats Units, s'espera que s'acceleri el creixement en més d'un punt, que els situaria en un 3,6% el 2015 i en un 3,3% el 2016. Al Japó, les polítiques econòmiques, juntament amb els baixos preus del petroli i la depreciació del ien, afavoriran un lleuger creixement en els pròxims anys (un 0,6% el 2015 i un 0,8% el 2016). Per la seva banda, les economies emergents mantindran el creixement en valors entorn d'un 4%, xifra que està per sota dels seus nivells màxims dels anys 2010 i 2011.

Segons la mateixa font, a la zona euro es preveu que es mantengui la recuperació però de manera moderada. Així, després del resultat positiu del 2014 (0,8%), per al 2015 s'espera un augment interanual del PIB d'un 1,2%, que seria d'un 1,4% el 2016. Per la seva banda, la Comissió Europea va revisar a l'alça les seves previsions de creixement, influïda pels baixos preus del petroli, la depreciació de l'euro i les polítiques monetàries. Així, situa el creixement en un 1,3% el 2015 i un 1,9% el 2016.

Quadre 1. Evolució i projeccions dels principals indicadors de l'economia mundial

Àrea	2013	2014	Perspectives 2015	Perspectives 2016
Taxa de variació interanual del PIB				
Índia	5,0	5,8	6,3	6,5
Xina	7,8	7,4	6,8	6,3
Brasil	2,5	0,1	0,3	1,5
Estats Units	2,2	2,4	3,6	3,3
Japó	1,6	0,1	0,6	0,8
Regne Unit	1,7	2,6	2,7	2,4
Zona euro	-0,5	0,8	1,2	1,4
Alemanya	0,2	1,5	1,3	1,5
França	0,3	0,4	0,9	1,3
Itàlia	-1,9	-0,4	0,4	0,8
Espanya	-1,2	1,4	2,0	1,8

Font: FMI. Perspectives de l'economia mundial, gener de 2015.

Quadre 2. Evolució de les taxes d'ocupació i atur per països (2014)

Àrea	Taxa d'ocupació 2014				Taxa d'atur 2014			
	I T	II T	III T	IV T	I T	II T	III T	IV T
Estats Units	58,9	58,9	59,0	59,2	6,6	6,2	6,1	5,7
Japó	56,7	57,5	57,5	57,5	3,7	3,7	3,6	3,3
Regne Unit	71,3	71,7	72,2	72,4	6,8	6,3	6,3	5,7
UE-28	64,0	64,8	65,4	65,2	11,1	10,2	9,8	10,1
Alemanya	73,2	73,6	74,2	74,1	5,5	5,0	4,9	4,9
França	63,8	64,4	64,5	64,1	10,3	9,4	9,4	10,5
Itàlia	55,1	55,7	56,0	56,0	13,7	12,4	11,9	13,5
Espanya	54,7	56,0	56,5	56,8	26,0	24,6	23,8	23,8

Font: Eurostat (dades desestacionalitzades).

1.2 Evolució econòmica espanyola

La taxa de variació del PIB real d'Espanya el 2014 és d'un 1,4 %. L'evolució positiva de l'economia i l'augment de la confiança es traslladen al mercat de treball.

El 2014, l'economia espanyola abandona les dades negatives que arrossegava des del 2011 i presenta una taxa de variació interanual del PIB positiva (1,4%), segons les dades de la Comptabilitat nacional. Per tant, en termes interanuals es deixa enrere la contracció de l'economia i s'espera que al llarg del 2015 aquest indicador continuï la seva progressió. Així, les previsions per al 2015 són d'un 2,4% segons el Ministeri d'Economia, d'un 2,0% segons l'FMI i d'un 2,3% segons la Comissió Europea.

La fortalesa de la despesa privada i el bon comportament del mercat de treball han contribuït al dinamisme de l'activitat. Aquest fet ha millorat la percepció de l'escenari econòmic, perquè s'ha incrementat la confiança. Pel que fa als indicadors econòmics, Espanya tanca el 2014 amb un dèficit públic del 5,7%, dues dècimes per sobre de les previsi-

ons. Quant a la inversió, els darrers mesos del 2014 continua l'augment moderat de la inversió residencial, alhora que la inversió en béns d'equipament redueix el ritme de caiguda. Pel que fa a les exportacions, el 2014 presenten un repunt, especialment en els béns energètics i en les exportacions comunitàries; també augmenten les importacions, i de manera destacada les de béns d'equipament i les compres no comunitàries.

Els indicadors sectorials reflecteixen la percepció de reactivació econòmica i mostren una evolució positiva. En la construcció milloren els indicadors, tant pel que fa a l'obra residencial com a la no residencial, amb increments tant de l'afiliació com del consum de ciment. Les dades també mostren un cert dinamisme en la indústria, especialment en la indústria manufacturera, i en els serveis, sector que tanca l'any en xifres positives.

En conseqüència, l'evolució del mercat de treball durant el 2014 és favorable, amb increments de l'ocupació i reduccions de l'atur. Quant a l'afiliació del darrer trimestre del

2014, manté l'evolució favorable de la resta de l'any. Així, tant el sector dels serveis com la indústria i la construcció augmenten l'afiliació. Només l'agricultura registra un descens del nombre d'afiliats. Pel que fa a l'atur, també experimenta una millora l'any 2014,

atès que s'intensifica la reducció del nombre d'aturats en termes interanuals (-5,6%). Les previsions per a l'any 2015 són optimistes i s'espera que es mantenguin els repunts de les xifres d'afiliació i els descensos de l'atur.

Quadre 3. Quadre macroeconòmic d'Espanya (2014)

Taxes de variació interanual	2014TI	2014TII	2014TIII	2014TIV
Despesa en consum final	1,1	1,8	2,1	2,4
Despesa en consum final de les llars	1,3	2,3	2,8	3,4
Despesa en consum final de les AP	0,2	0,3	0,3	-0,5
Formació bruta de capital	0,8	3,9	3,9	5,1
Formació bruta de capital fix (FBCF)	0,7	4,3	3,9	5,5
FBCF. Béns d'equipament	15,8	12,9	10,2	10,3
FBCF. Construcció	-7,4	-0,7	0,1	2,4
Demanda nacional (aportació al creixement del PIB)	1,2	2,3	2,6	2,7
Exportacions de béns i serveis	6,4	1,0	4,5	4,7
Importacions de béns i serveis	9,4	4,9	8,6	7,7
PIB pm taxa intertrimestral	0,3	0,5	0,5	0,7
PIB pm taxa interanual	0,6	1,2	1,6	2,0
VAB pb Agricultura, ramaderia i pesca	10,3	1,6	5,3	-3,4
VAB pb Indústria i Energia	0,5	1,9	1,5	2,1
VAB pb Construcció	-6,2	-1,7	0,0	3,4
VAB pb Serveis	0,9	1,4	1,7	2,3
Ocupació total (ocupats equivalents a temps complet)	-0,4	1,0	1,7	2,4
Taxa d'atur (EPA) en % de la població activa	25,9	24,5	23,7	23,7
ESI (indicador de clima econòmic)	101,0	102,5	103,7	104,4

Fonts: OTIB a partir de dades de la Comptabilitat nacional trimestral d'Espanya, del PIB a preus de mercat, base 2010 (INE), de l'Enquesta de població activa (INE) i de la Comissió Europea. Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari. Variació interanual.

1.3 Estratègia Europa 2020

Amb Europa 2020 la Comissió Europea ha establert l'estratègia del creixement a la Unió Europea per als pròxims anys. La finalitat és situar la Unió en una posició competitiva en l'economia global mitjançant un creixement intel·ligent, sostenible i integrador. Per això, s'han fixat cinc objectius principals d'àmbits diversos que s'han d'assolir al final de la dècada.

Durant el 2015, la Unió Europea preveu un creixement positiu d'un 1,3% del PIB. Ara bé s'espera que aquest creixement es mantingui feble, fet que podria agreujar els problemes que es registren a alguns països, com ara les elevades taxes d'atur juvenil. Davant aquests fets, la Comissió Europea va establir l'estratègia Europa 2020¹ amb la finalitat d'aconseguir millorar la dimensió social europea i

¹ Estratègia Europa 2020: "Europa 2020: Una estratègia para un crecimiento inteligente, sostenible e integrador". Comissió Europea (3 de març de 2010).

l'eficiència econòmica mitjançant un creixement sostenible i capaç de crear ocupació. En aquest sentit, s'han establert cinc objectius prioritaris: l'ocupació, la recerca i la innovació, el canvi climàtic, l'educació i la lluita contra la pobresa. Aquests objectius estan interrelacionats, i per aconseguir-los serà necessari un esforç comú de les institucions europees i dels estats membres.

L'anàlisi en aquest apartat se centrarà en l'educació i en l'ocupació. La relació que hi ha entre aquests dos objectius és coneguda: com més elevat és el nivell educatiu, més probabilitats hi ha de trobar feina. Els resultats dels indicadors analitzats en aquest apartat (joves amb estudis superiors i taxa d'ocupació) s'obtenen de l'enquesta de població activa (EPA), que elabora l'INE. Aquestes són les dades de referència de la Unió Europea, però s'han de tenir presents les limitacions dels resultats de les Illes Balears pel fet de tractar-se d'una enquesta. Respecte d'aquests dos objectius (educació i ocupació), s'estableixen a continuació els valors que recull l'estratègia. També s'analitzen l'evolució i la situació actual dels resultats d'Espanya i de les Illes Balears.

En primer lloc, i pel que fa a l'educació, es recullen dos indicadors: la taxa d'abandonament escolar² i la proporció de població de 30 a 34 anys amb estudis superiors. En el primer cas, el valor del conjunt de la Unió Europea no ha de superar el 10% al final de la dècada, objectiu que és del 15% per al conjunt nacional. En el segon cas, la població amb estudis superiors ha d'estar per sobre del 40% a la Unió Europea i del 44% a l'Estat espanyol. La millora dels resultats educatius, representada per un baix percentatge de joves que deixen els estudis i per l'augment dels joves amb estudis superiors, proporcionarà beneficis tant als jo-

ves com a l'economia en conjunt.

Respecte de la taxa d'abandonament escolar prematur, com més elevada és aquesta menor és l'ocupabilitat d'aquests joves com a resultat d'una capacitació inferior. Aquest fet, a més dels efectes directes sobre la persona, condiona la força laboral del país per les seves implicacions presents i futures en l'ocupació i l'atur. Per tant, la finalitat d'aquest objectiu és incrementar els joves que continuen la seva educació i formació, i molt especialment en aquest darrer cas, ja que el nombre d'alumnes de cicles formatius a Espanya és molt baix respecte dels nivells europeus.

Quant als joves amb estudis superiors, la taxa espanyola del 2010 ja superava el valor establert per l'estratègia (40%), per la qual cosa es va decidir incrementar l'objectiu per a Espanya fins al 44%. Amb l'augment d'aquest indicador, que representa mà d'obra qualificada, es potencien la innovació i el creixement, elements necessaris per al desenvolupament sostenible de l'economia.

En els resultats del 2014 referents a l'abandonament escolar prematur, s'observa que les dades del conjunt d'Espanya, tot i que estan enfora, s'acosten més a l'objectiu per al 2020. Tal com es pot veure en el quadre 4, el resultat de les Balears supera el del conjunt nacional i, a més, duplica l'objectiu que estableix l'estratègia per al 2020. Això és una gran oferta de llocs de treball de baixa qualificació, fet que afavoreix que els joves abandonin els estudis de manera prematura per incorporar-se al món laboral. De fet, a les Balears un de cada tres joves abandona els estudis de secundària. Amb la situació econòmica actual això es tradueix en un increment de la taxa d'atur juvenil, que arriba al 45,04% el 2014.

² Taxa d'abandonament escolar prematur: població de 18 a 24 anys que no ha completat el grau d'educació secundària obligatòria (segona etapa) i no segueix cap tipus d'estudi o formació.

Quadre 4. Taxa d'abandonament escolar prematur i població jove amb estudis superiors (UE-28, Espanya i Illes Balears)

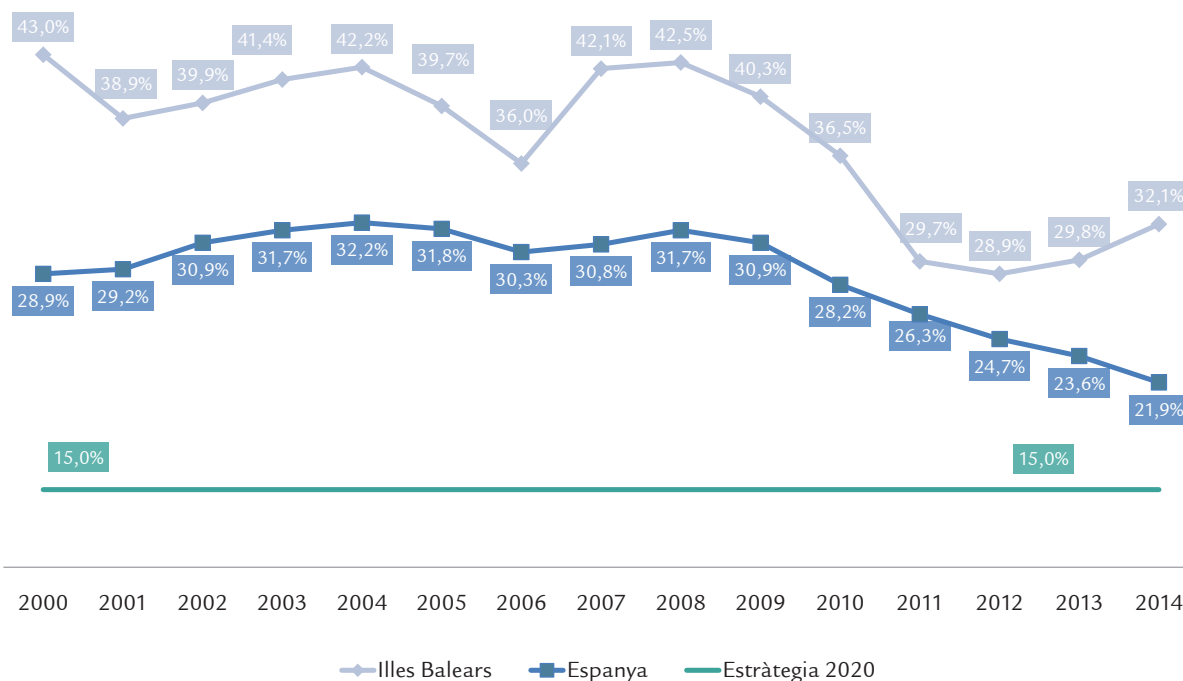
	UE-28		ESPANYA			ILLES BALEARS		
	2014	Objectiu 2020	2014	Objectiu 2015	Objectiu 2020	2014	Objectiu 2015	Objectiu 2020
Taxa d'abandonament	11,1%	10,0%	21,9%	23,0%	15,0%	32,1%	23,0%	15,0%
% de joves amb estudis superiors	37,9%	40,0%	42,1%	41,0%	44,0%	35,3%	41,0%	44,0%

Font: OTIB a partir de dades de l'Eurostat i del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport.

Des del començament de la crisi econòmica el 2007 es va registrar un canvi en el comportament de la població més jove de les Balears, que optà per mantenir-se en el sistema educatiu, i disminueix així la taxa d'abandonament a partir del 2008. Ara bé, en els dos darrers anys, com es pot observar en el gràfic 1, l'abandonament escolar prematur de les Illes Balears es torna a incrementar. Alhora, a Espanya es manté la tendència a la baixa començada el 2008. Pel que fa a les Balears, entre el 2008 i el 2012 la taxa va perdre 13,6 p. p.,

mentre que entre el 2012 i el 2014 s'ha incrementat 3,2 p. p. Aquestes dades posen de manifest que el desavantatge educatiu que presenten les Balears s'agreuja en el temps. Tot i la lleugera millora durant els primers anys de la crisi, a conseqüència de les dificultats per trobar feina, s'observa que, en el moment que a les Balears es comença a revifar el mercat laboral, la taxa torna a augmentar. Així, acaba el 2014 en el 32,1%, valor que duplica de llarg l'objectiu per al 2020 (15%), i s'allunya del 23,0% que es preveia per al 2015.

Gràfic 1. Evolució de la taxa d'abandonament escolar prematur. Objectiu de l'estratègia Europa 2020, Espanya i Illes Balears (2000-2014)

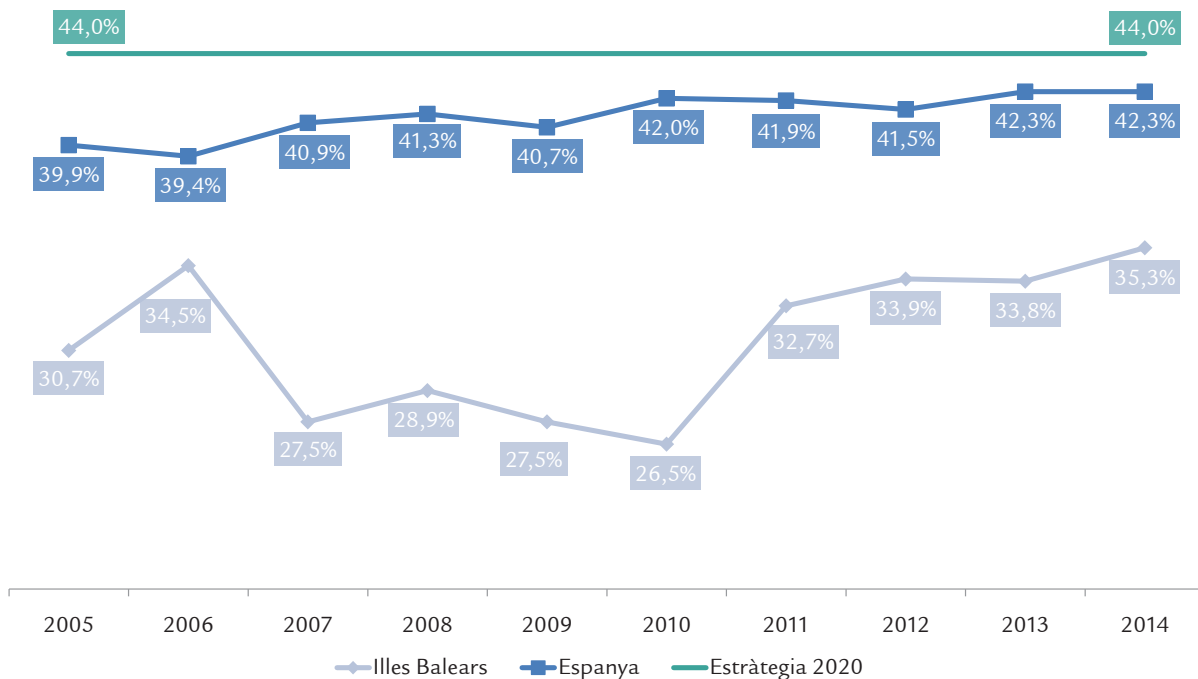

Font: OTIB a partir de dades del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport.

Com ja s'ha comentat, una de les finalitats de l'estratègia és incrementar el pes dels joves de 30 a 34 anys amb estudis superiors. La motivació principal és que aquest col·lectiu es converteixi en el motor del desenvolupament social i econòmic d'Europa, amb capacitat per adaptar-se a les demandes d'un mercat laboral canviant. Segons les dades recollides

en el gràfic 2, el 2014 el percentatge de joves amb estudis superiors de les Illes Balears és del 35,3%, xifra que se situa 7 p.p. per sota de la mitjana espanyola (42,3%). En termes d'evolució, després del lleuger descens de l'any anterior, aquest indicador augmenta 1,5 p.p. i assoleix el 2014 el valor més alt des del 2002.

Gràfic 2. Evolució del percentatge de joves amb estudis superiors. Objectiu de l'estratègia Europa 2020, Espanya i Illes Balears (2005-2014)

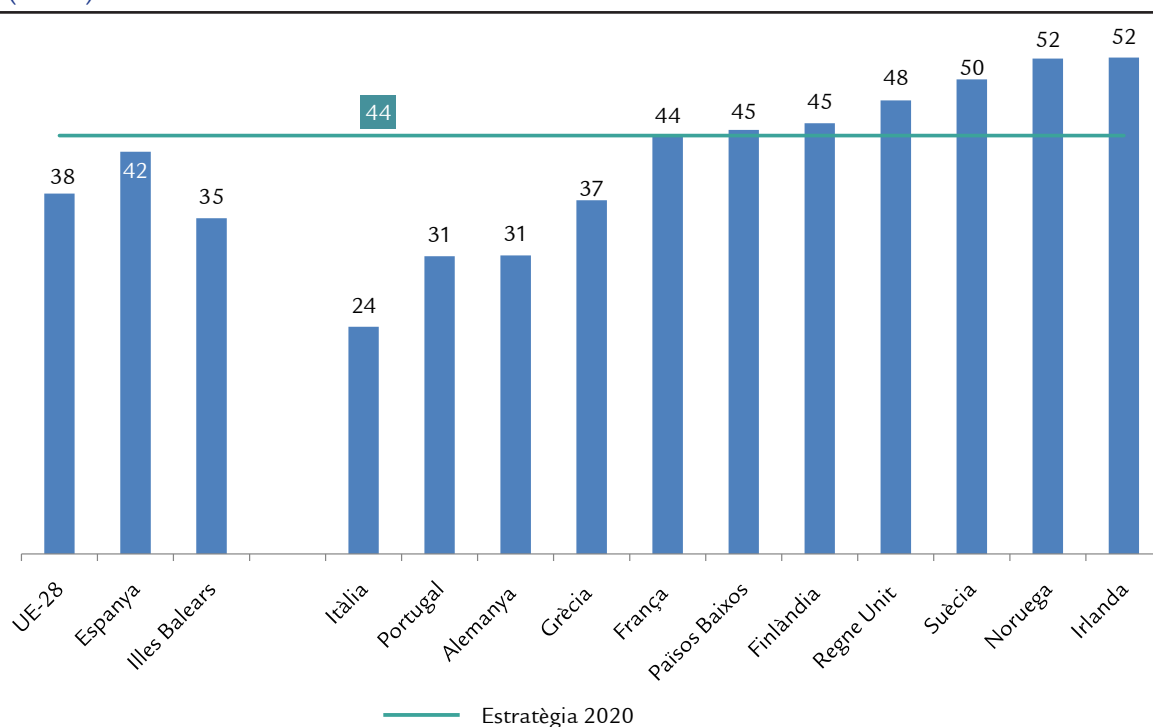

Font: OTIB a partir de dades del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport.

Continuant amb l'educació superior, s'analitzen les darreres dades publicades per l'Eurostat (2014), que mostren com els valors que registra Espanya estan a l'alçada dels d'altres estats membres i, fins i tot, superen la mitjana europea. En el gràfic 3, la mitjana espanyola és del 42%, per sobre dels resultats d'altres estats, com ara Alemanya (31%), o de la mit-

jana de la UE-28 (38%). Els valors d'Espanya no han experimentat canvis significatius en els darrers anys. Els resultats de les Illes Balears (35%), tot i que també estan per sobre de països com ara Alemanya, Portugal i Itàlia, són a nou punts percentuals del valor objectiu establert per l'estratègia.

Gràfic 3. Percentatge de població entre 30 i 34 anys que ha completat estudis superiors (2014)

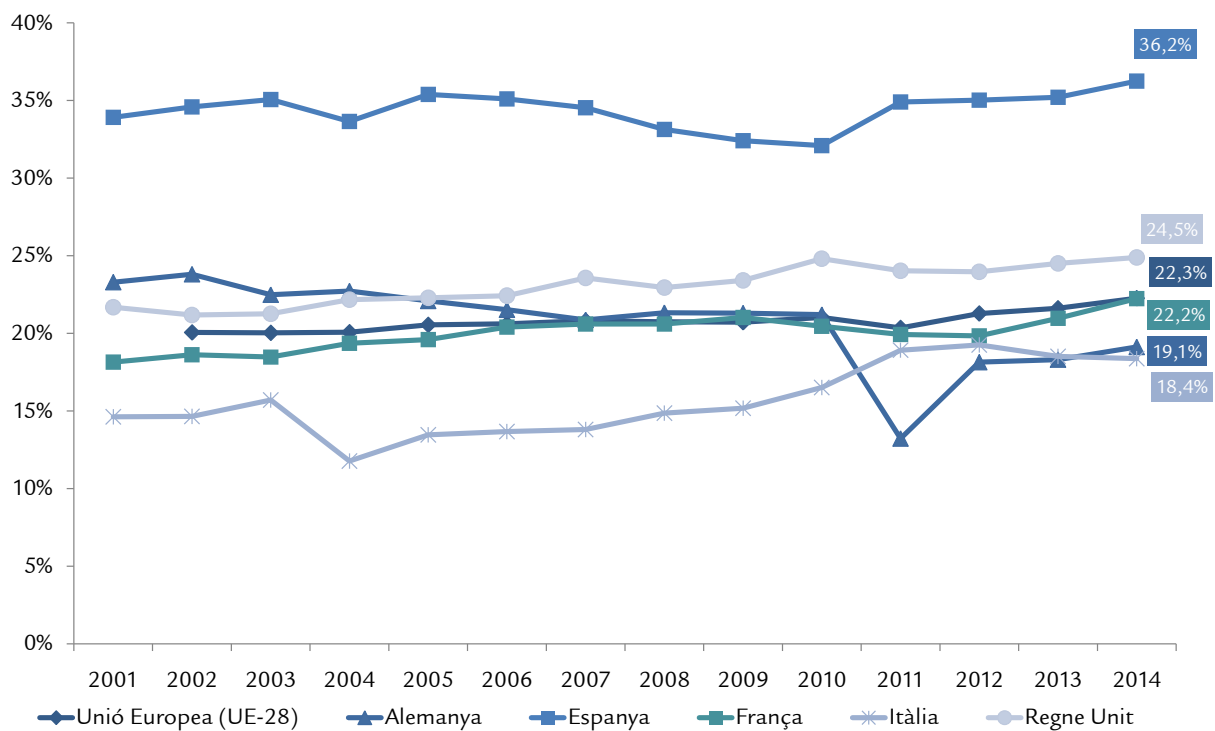
Font: OTIB a partir de dades de l'Eurostat.

Per tant, respecte de la població amb estudis superiors les dades del conjunt d'Espanya s'equiparen a les d'altres estats membres de la Unió Europea. Ara bé, aquestes persones han de trobar un lloc de treball que s'adeqüi a la seva formació; en cas contrari, es produeix un desequilibri entre estudis i ocupació. Aquesta situació es viu a Espanya, amb un desajust important entre la demanda de llocs de treball qualificats i l'oferta, de manera que els titulats excedeixen el nombre d'ocupacions d'aquestes característiques. Aquest fet provoca que molts universitaris hagin de fer feines per sota de la seva qualificació professional (sobreeeducació). Això, a més de tenir efectes directes en la persona (desmotivació, baixa productivitat...), també repercuteix en l'economia, ja que no s'aprofita tot el capital humà del qual es disposa.

La comparació d'aquest desajust³ amb els resultats de la UE-28 (vegeu el gràfic 4) mostra la gran diferència que hi ha entre els valors d'Espanya i els dels països representats. Aquesta diferència és de 14 p. p. el 2014 respecte del conjunt europeu, i es manté en valors molt similars en tota la sèrie estudiada. Com s'observa en el gràfic, aquest desajust es manté en el temps i no es pot atribuir a la recessió econòmica, sinó que és conseqüència de les característiques tant del sistema educatiu espanyol com del mercat de treball. Per tant, cal un esforç per planificar les polítiques educatives i laborals de manera que es puguin equilibrar l'oferta i la demanda de treball qualificat, especialment entre el col·lectiu de joves.

³ Desajust entre el nivell d'estudis i l'ocupació: representa la diferència entre el nivell d'estudis dels treballadors i l'ocupació que tenen. En aquest cas, s'analitza la proporció de titulats universitaris que tenen una ocupació de baixa qualificació.

Gràfic 4. Desajust entre el nivell d'estudis i l'ocupació del total d'ocupats a la UE-28 (2001-2014)

Font: OTIB a partir de dades de l'Eurostat.

Per acabar, s'analitza la taxa d'ocupació de la població de 20 a 64 anys. L'estratègia també recull dos objectius vinculats al mercat de treball: la taxa d'ocupació total i la taxa femenina. En el quadre 5 es mostren els resultats de la UE-28, d'Espanya i de les Illes Balears de l'any 2014, juntament amb el valor objec-

tiu per al 2015 i el 2020. En qualsevol cas, a les Illes Balears la taxa total està 8,1 p. p. per sota de l'objectiu del 74%, mentre que a Espanya la diferència arriba a 14,1 p. p. Aquestes diferències pràcticament es repeteixen en el cas de la taxa d'ocupació femenina (5,9 p. p. i 13,7 p. p., respectivament).

Quadre 5. Taxa d'ocupació total i taxa d'ocupació femenina (UE-28, Espanya i Illes Balears)

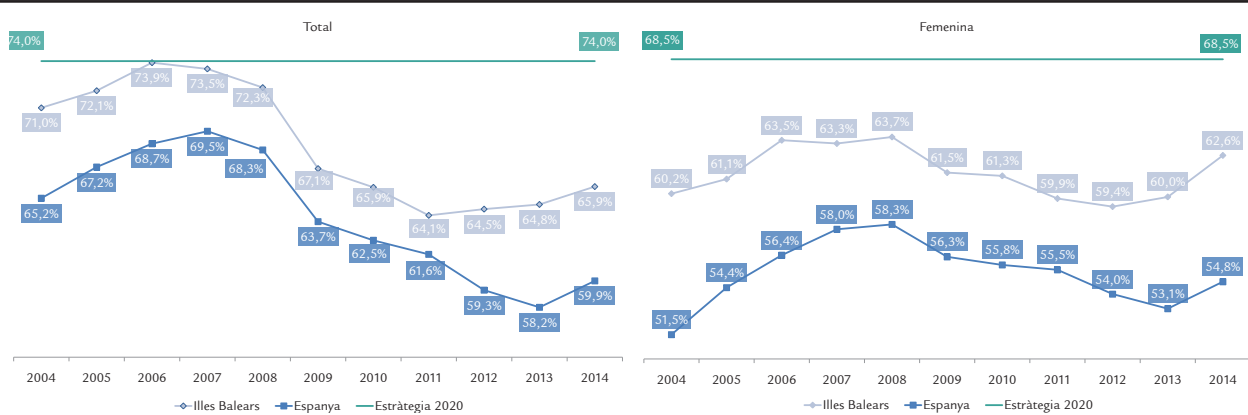
	UE-28		ESPANYA			ILLES BALEARS		
	2014	Objectiu 2020	2014	Objectiu 2015	Objectiu 2020	2014	Objectiu 2015	Objectiu 2020
Taxa d'ocupació	69,2%	75,0%	59,9%	66,0%	74,0%	65,9%	66,0%	74,0%
Taxa d'ocupació femenina	63,5%	-	54,8%	-	68,5%	62,6%	-	68,5%

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

Els efectes de la crisi econòmica s'han sentit especialment en el mercat de treball. A les Balears la taxa d'ocupació ha passat del 73,9% l'any 2006, valor que s'ajustava a les exigències de l'estratègia per a l'any 2020, al 65,9% el 2014. Això representa una caiguda en termes relatius de 8 p. p., com succeeix en el conjunt d'Espanya (-8,8 p. p.). Pel que fa a la taxa fe-

menina, malgrat que també ha experimentat una reducció, és més feble que la del conjunt de població; per tant, són els homes els que han patit la reducció de l'ocupació més intensa durant aquests anys. El 2014 la taxa d'ocupació de les dones a les Balears és del 62,6%, 0,9 p. p. menys que la de l'any 2006.

Gràfic 5. Evolució de la taxa d'ocupació total i de la taxa d'ocupació femenina. Objectiu de l'estratègia Europa 2020, Espanya i Illes Balears (2004-2014)

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

Els resultats que mostren aquests indicadors reflecteixen la debilitat que pateixen Espanya i, especialment, les Balears quant als resultats educatius i els seus efectes en el mercat de treball. Aquesta informació ha de servir perquè tant els estats membres com el conjunt d'Europa siguin conscients de les seves febleses i duguin a terme les reformes estructurals

necessàries amb la finalitat de revertir-les. Aquestes reformes ens han de dirigir cap a la recuperació, incrementant el creixement i la productivitat per tornar a ser competitius en l'economia global. Una vegada assolit el creixement, es traduirà en un increment de l'ocupació que permetrà mantenir el model social assolit en els països de la Unió Europea.

PART II. PANORAMA DEMOGRÀFIC A LES ILLES BALEARS

2.1 Evolució de l'estructura demogràfica

Per segon any consecutiu, les Illes Balears perden població en termes interanuals —un -0,7%— a causa de la reducció dels residents estrangers, especialment dels comunitaris (15.502 baixes del padró).

Segons les dades del padró municipal a 1 de gener del 2014, la població a les Illes Balears arriba a 1.103.442 persones. Aquesta xifra és la darrera disponible i es pren com a referència de la població de l'any 2013. En termes interanuals, els residents han disminuït en 8.232 persones (un -0,7%). Aquesta és la segona reducció consecutiva de població a les Balears en tota la sèrie (des de l'any 1999),

motivada principalment per la disminució de la població estrangera. Amb tot, respecte de les dades del padró a 1 de gener de 1999, la població resident a les Balears ha augmentat un 30,5%. A Espanya, es produeix la mateixa situació. Es perd un 0,8% de població en termes interanuals, tot i que si comparem les dades del 2014 amb les de l'any 1999, la població també augmenta un 15,5%. Com es veu en el gràfic 6, el creixement poblacional de les Illes Balears supera el del conjunt d'Espanya fins al 2013, any a partir del qual el creixement presenta un resultat negatiu en ambdós casos.

Gràfic 6. Creixement percentual interanual de la població de les Illes Balears i d'Espanya (2001-2014)

Font: OTIB a partir del padró municipal (INE).

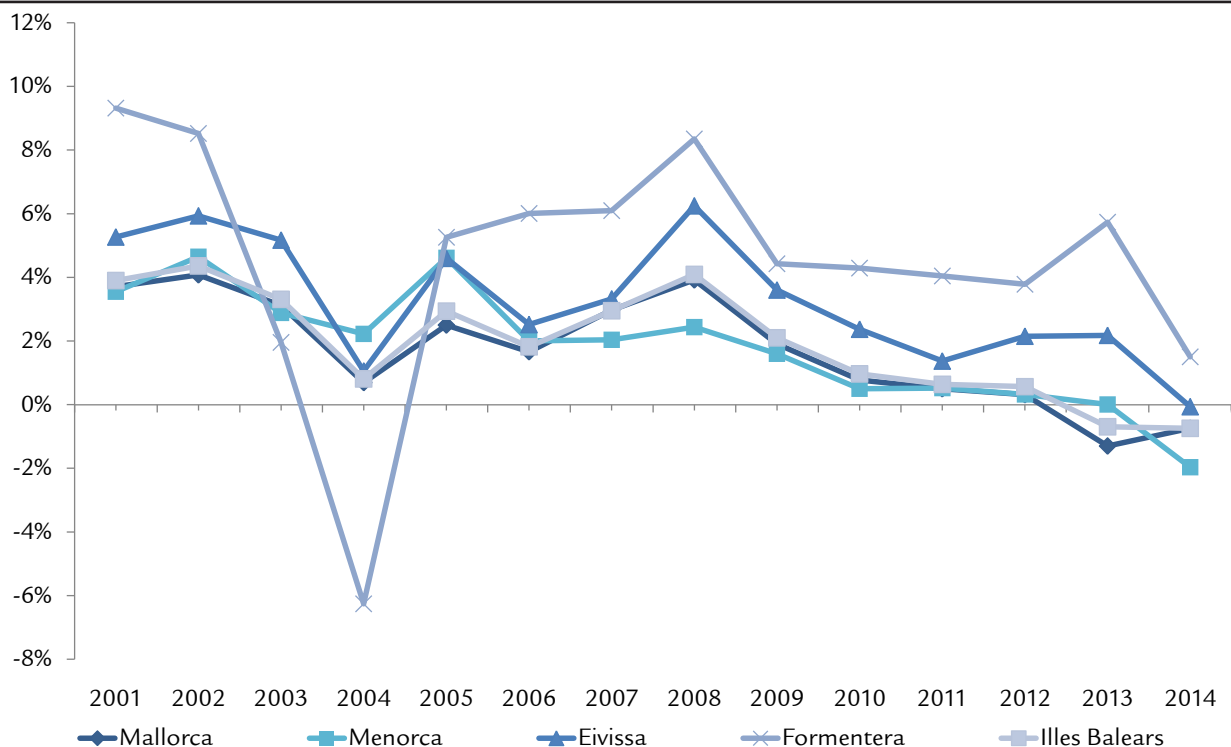
Si s'analitzen les dades per illes, les darreres de les que es disposa també corresponen a l'1 de gener de 2014. La població resident registrada a les Illes Balears es distribueix de la

manera següent: Mallorca concentra el 77,8% de la població (858.313 residents), seguida per Eivissa, amb el 12,7% (140.271 residents); Menorca, amb el 8,5% (93.313 residents), i,

finalment, Formentera, on la població és l'1% del total, amb 11.545 persones. En termes interanuals, destaca Formentera amb un augment d'un 1,5%, ja que tradicionalment és l'illa on es produeixen els increments poblacionals relatius més elevats de tot l'arxipèlag, llevat de l'any 2004, en què va perdre població. En canvi, la resta d'illes perd població respecte del 2013. Així, Menorca experimenta la reducció de residents més intensa (-2,0%), seguida de Mallorca, que perd el 0,7% dels

habitants, mentre que Eivissa pràcticament es manté (-0,1%). A més llarg termini, si es comparen els resultats del 2014 amb els de l'any 2000, s'observa que a les Pitiüses és on ha crescut més la població. Així, tant Formentera com Eivissa són les illes on més augmenta el padró en aquests catorze anys (un 83,6% i un 56,5%, respectivament). A Mallorca i Menorca els creixements interanuals són inferiors als de les Pitiüses i molt similars entre si (un 26,8% a Mallorca i un 28,3% a Menorca).

Gràfic 7. Creixement percentual de la població per illes (2001-2014)

Font: OTIB a partir del padró municipal (INE).

Segons les dades a 1 de gener de 2014, la població de les Balears disminueix un 0,7% en termes interanuals. Aquest descens es correspon amb la forta disminució dels estrangers, ja que la població espanyola manté el creixement. Segons les dades del padró, augmenten els residents de nacionalitat espanyola a les Balears, que sumen 13.062 persones més respecte de l'any anterior. En canvi, el col·lectiu d'estrangers perd habitants, amb un total de 21.294 persones menys que el 2013. Entre aquests, i per segon any consecutiu, la

reducció més intensa la pateixen els comunitaris (15.502 persones menys), seguits per les persones que provenen de fora de la Unió Europea (5.792 persones menys). Tot i això, els estrangers representen el 18,4% de la població de les Balears, xifra que es divideix entre el 9,4% dels països de la Unió i el 9,0% restant de nacionalitats de tercers països.

En termes interanuals, continua el descens de població estrangera en el padró començada l'any 2012. Els ciutadans extracomunitaris

perden població per cinquè any consecutiu, però, si abans aquesta pèrdua es compensava amb l'entrada de persones de la Unió Europea, a partir del 2012 l'augment de la sortida sobretot de nacionals europeus, però també de membres d'altres països, ha provocat la re-

ducció de la població estrangera del padró. A l'igual que l'any passat, la sortida de persones de la Unió Europea supera clarament la dels extracomunitaris, de manera que el 72,8% dels estrangers que abandonen les Balears són ciutadans comunitaris.

Quadre 6. Distribució de la població en funció de grans grups de nacionalitats i d'edat a les Illes Balears (2007-2014)

	Valors absoluts						Pes sobre el total de la població					
	2007	2009	2011	2012	2013	2014	2007	2009	2011	2012	2013	2014
Nacionalitat												
Pob. espanyola	840.480	857.864	870.302	876.869	887.268	900.330	81,5%	78,3%	78,2%	78,3%	79,8%	81,6%
Pob. estrangera	190.170	237.562	242.812	242.570	224.406	203.112	18,5%	21,7%	21,8%	21,7%	20,2%	18,4%
UE-27	96.329	122.089	130.685	133.740	118.766	103.264	9,3%	11,1%	11,7%	11,9%	10,7%	9,4%
NO UE	93.841	115.473	112.127	108.830	105.640	99.848	9,1%	10,5%	10,1%	9,7%	9,5%	9,0%
Grups d'edat												
< 16 anys	164.681	175.300	179.627	181.544	182.252	182.553	16,0%	16,0%	16,1%	16,2%	16,4%	16,5%
16-64 anys	724.915	769.949	774.816	775.225	766.376	757.300	70,3%	70,3%	69,6%	69,3%	68,9%	68,6%
> 64 anys	141.054	150.177	158.671	162.670	163.046	163.589	13,7%	13,7%	14,3%	14,5%	14,7%	14,8%
Total població	1.030.650	1.095.426	1.113.114	1.119.439	1.111.674	1.103.442	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Font: OTIB a partir del padró municipal (INE).

El col·lectiu d'estrangers ha incrementat considerablement el seu pes si es comparen els resultats del 2014 amb els de l'any 2000, per l'important augment poblacional que ha experimentat. Així, ha passat del 8,4% fa catorze anys al 18,4% actual, cosa que suposa una diferència de 10 p. p. Aquest fet fa palès que les Illes Balears han estat una important

destinació per als immigrants que es traslladen a Espanya. En canvi, la pressió de la immigració en el conjunt nacional no ha estat tan determinant, ja que el pes dels estrangers representa pràcticament la meitat (10,7%), i el creixement de la ràtio respecte del 2000 ha estat de 7,4 p. p.

Quadre 7. Distribució percentual de la població en funció del sexe, l'edat i la nacionalitat a les Illes Balears i a Espanya (2000 i 2014)

	Espanya		Illes Balears	
	2000	2014	2000	2014
Homes	49,0	49,1	49,8	49,8
Dones	51,0	50,9	50,2	50,2
Població estrangera respecte al total	3,3	10,7	8,4	18,4
Població entre 16 i 64 anys	67,5	66,0	69,1	68,6
TOTAL	41.116.842	46.771.341	878.627	1.103.442

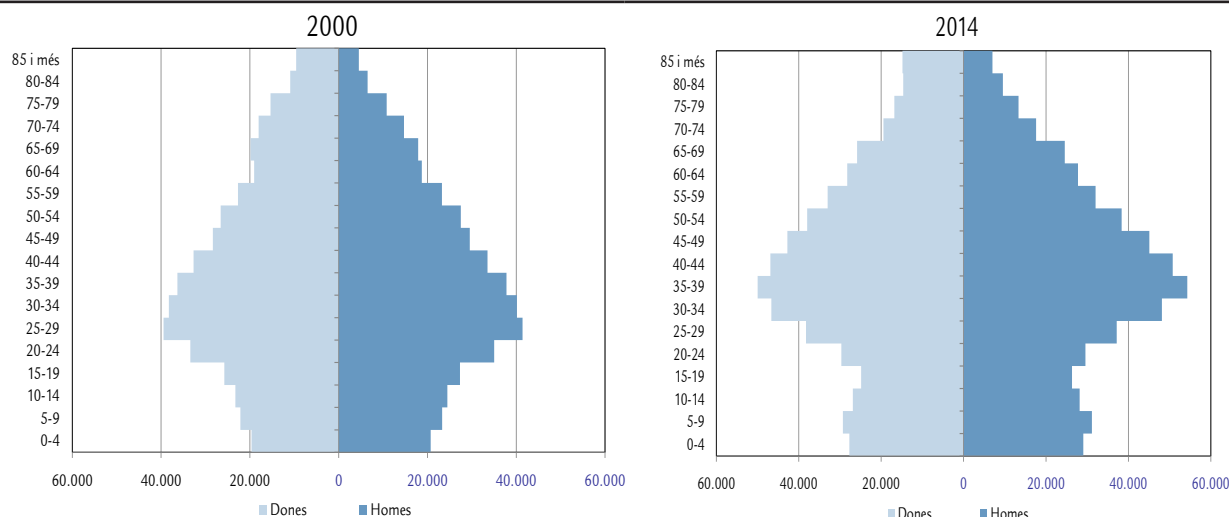
Font: OTIB a partir del padró municipal (INE).

Les piràmides de població permeten representar la població de les Balears per edat i sexe. El gràfic 8 reflecteix que la major part dels habitants de les Balears es concentren en la franja de persones en edat de treballar (de 16 a 64 anys), que són el 69,6%. La resta es distribueix entre els menors de 16 anys (15,6%) i els més grans de 64 anys (14,8%). La diferència entre aquests valors es va reduint any rere any per la davallada de la natalitat i l'increment de la longevitat. Les projeccions de població preveuen que en els pròxims anys la població de més de 65 anys superarà la de menys de 16 anys. En termes interanuals, destaca la pèrdua de població de 15 a 39 anys, indepen-

dentment del sexe, probablement pel retorn de població estrangera i per la sortida de joves de les Balears cap a altres destinacions empesos per les dificultats de trobar feina.

A més llarg termini, si es compara la distribució del 2014 amb la del 2000 s'observa el gran increment viscut a les Illes Balears en aquests darrers catorze anys. La població potencialment activa (de 16 a 64 anys) s'ha incrementat un 24,3%, amb 150.166 persones més. També augmenta la població de més de 65 anys (un 27,5%). Ara bé, el creixement més important correspon als menors de 16 anys, amb un 29,0%.

Gràfic 8. Piràmides de població per edats a les Illes Balears (2000 i 2014)

Font: OTIB a partir del padró municipal (INE).

Per acabar l'apartat de demografia es presenta l'evolució dels fluxos migratoris. L'anàlisi recull, d'una banda, dades definitives fins a l'any 2013 i, de l'altra, dades provisionals del primer semestre del 2014, que són les darreres recollides per l'INE. El 2010 els fluxos migratoris d'Espanya presenten per primera vegada resultats negatius, els quals s'han mantingut els anys posteriors. Això suposa que el nombre de persones que surten del país supera el de les que hi arriben. Aquesta circumstància

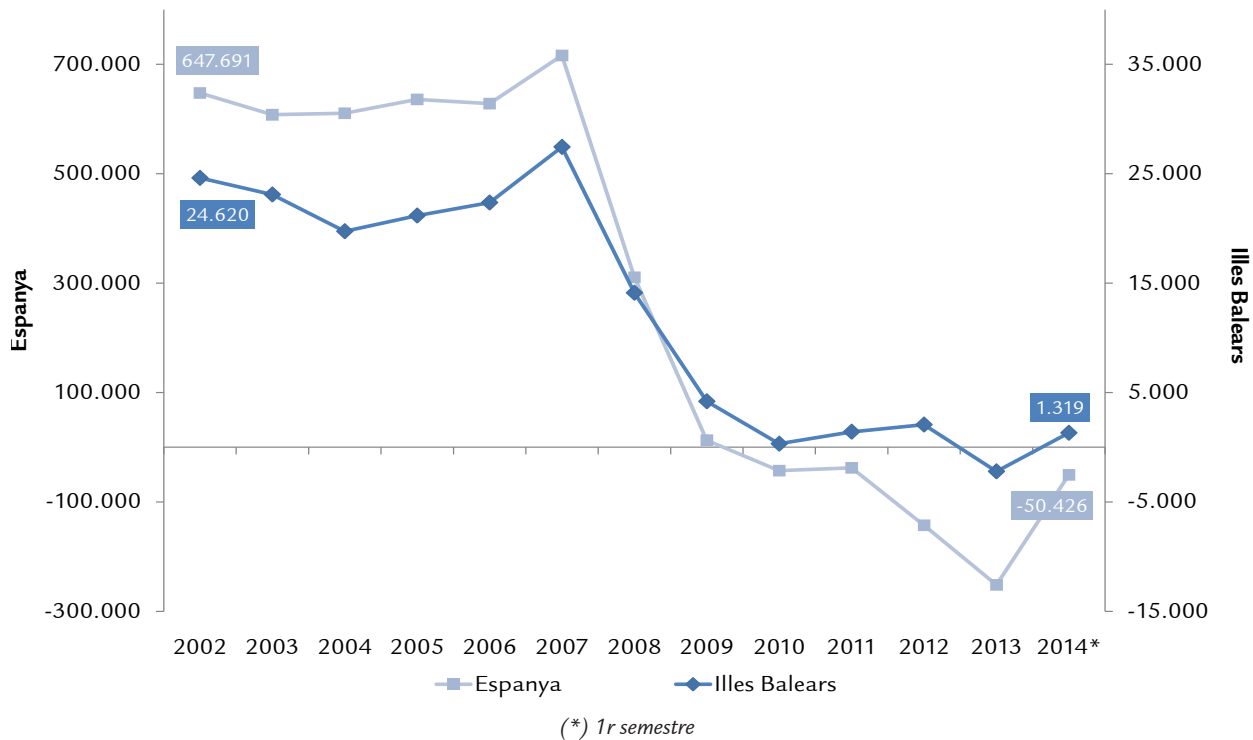
es produeix també a les Illes Balears el 2013 per primera vegada; a més també es preveu que tenguin lloc en els pròxims anys, una vegada s'acabi el boom migratori viscut durant la darrera dècada. Això es pot observar en el gràfic 9, que mostra el saldo migratori⁴ des de l'any 2002 fins al primer semestre del 2014, tant d'Espanya com de les Balears. Per un costat i respecte de les dades definitives fins al 2013, s'observa que es mantenen els augments migratoris durant els anys de creixe-

⁴ Saldo migratori: és la diferència entre el total d'entrades per immigració i el total de sortides per emigració. També s'anomena *migració neta* i *balanç migratori*, i pot tenir un sentit positiu (les entrades superen les sortides) o negatiu (les sortides superen les entrades).

ment econòmic (fins al 2007) i, per l'altre, es veu com a partir d'aleshores i coincidint amb la recessió cau el saldo migratori fins a assolir resultats negatius a partir de l'any 2010 a Espanya i del 2013 a les Balears. Respecte de les

dades del primer semestre del 2014, mentre que Espanya manté el saldo migratori negatiu (50.426 persones menys), a les Balears és positiu (1.319 persones més).

Gràfic 9. Saldo migratori a Espanya i a les Illes Balears (2002-2014)

Font: OTIB a partir de l'Estadística de migracions (INE).

D'una banda, les dades mostren l'alentiment en el ritme d'entrades a les Balears respecte dels anys anteriors a la crisi econòmica. Segons les darreres dades anuals disponibles, el 2013 arribaren a les Balears 11.659 persones, un 3,0% menys que l'any anterior. D'aquestes, només 1.023 eren espanyoles; la resta (10.636 persones) eren estrangeres. Per sexe, el 50,8% de les persones que arribaren eren dones. Alhora, en el conjunt d'Espanya es registraren 280.772 noves incorporacions, xifra que representa una caiguda d'un 7,7% respecte del 2012. Durant el primer semestre del 2014, arriben a les Balears 6.376 persones (509 espanyoles; la resta, estrangeres), mentre que se'n van 5.058 persones (1.158 espa-

nyoles i 3.900 estrangeres).

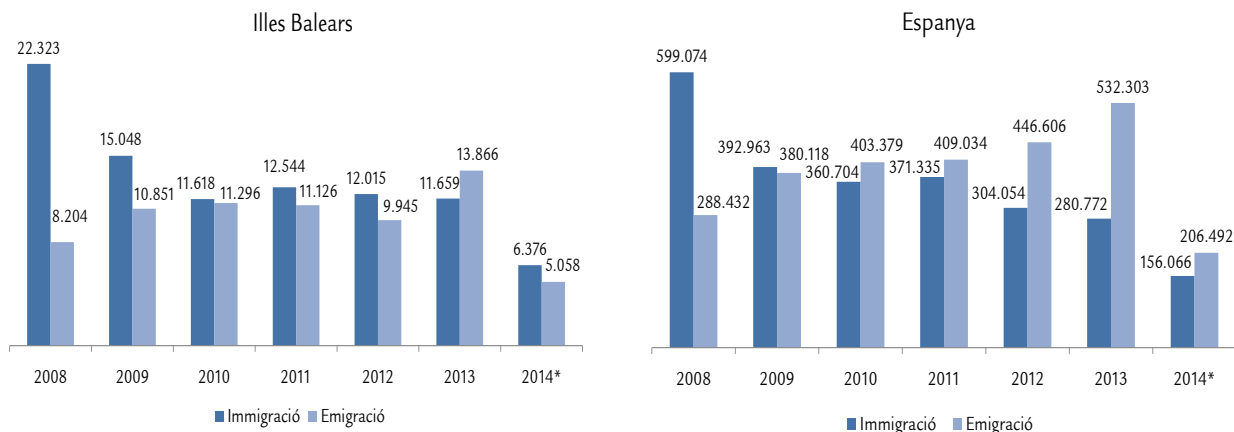
D'altra banda, a les Balears el ritme de les emigracions ha experimentat un fort repunt en el darrer any. El 2013 varen deixar les Balears un total de 13.866 persones, un 39,4% més que l'any anterior. Tot i que el 85,6% dels emigrants són estrangers, els espanyols que decideixen mudar-se a l'estranger s'han incrementat més intensament (43,4%). Per això, el balanç migratori (immigrants menys emigrants) entre els espanyols és negatiu des del 2008, amb més espanyols que surten de les Balears que no que hi arriben. Concretament, el 2013 aquesta diferència va ser de 967 persones. El perfil predominant de l'emigrant

és masculí en el 56,1% dels casos. A Espanya es manté el repunt de l'emigració, amb un increment interanual d'un 19,2%, empès sobretot pel gran augment dels espanyols (28,0%), més que no dels estrangers (17,9%). La destinació dels emigrants varia segons la nacionalitat. Mentre que una gran part dels nacionals emigren cap a països de la Unió Europea, els estrangers ho fan cap a l'Amèrica del Sud o l'Àfrica, tot i que el pes més important de les sortides dels estrangers correspon a baixes per caducitat.⁵

Pel que fa a les dades del primer semestre del

2014, el nombre de persones que abandona les Balears és de 5.058: el 14,4% són espanyols i el 85,6% estrangeres. El balanç migratori dels espanyols continua en valors negatius. Concretament, en aquest període, els espanyols que deixen les Balears superen els que hi arriben en 649 persones. Aquesta situació es repeteix en el conjunt nacional. El balanç migratori dels estrangers a les Balears és positiu, ja que hi arriben 1.967 persones més de les que en surten. En canvi, a Espanya el nombre d'estrangers que deixen el país supera les entrades per cinquè any consecutiu.

Gràfic 10. Immigració i emigració a les Illes Balears i a Espanya (2008-2014)

(*) 1r semestre

Font: OTIB a partir de l'Estadística de migracions (INE).

La difícil situació econòmica que es viu des del 2008 i la perspectiva que encara es mantindrà en el temps han provocat aquest canvi de tendència en el balanç migratori de la darrera dècada. D'una banda, les dificultats del mercat laboral empenyen els treballadors més qualificats cap a destinacions amb taxes d'atur més baixes i, per tant, amb més probabilitats de trobar feina. De l'altra, part dels immigrants decideixen tornar als seus països

d'origen, atès que ara hi troben una situació millor que en el moment en què varen partir. A més, el descens continu del nombre de fills per dona (1,22 a les Balears el 2013), l'augment de l'edat en tenir el primer fill (29,7 anys) i l'increment de l'esperança de vida fan preveure un canvi en l'estructura demogràfica tant de les Balears com d'Espanya en els pròxims anys.

⁵ S'ha de tenir en compte que el padró aplica el procediment de caducitat de les inscripcions padronals dels estrangers no comunitaris sense autorització de residència permanent que no siguin renovades cada dos anys.

2.2 Evolució econòmica

La fortalesa del sector dels serveis ha contribuït de manera destacada a la reactivació de l'economia balear, que el 2014 ha augmentat un 1,0%. Les previsions per a l'any 2015 són que les xifres de producció fins i tot superin el 2% a les Illes Balears.

A conseqüència de la crisi, a les Illes Balears el valor afegit va experimentar caigudes interanuals el 2009 i el 2010, any a partir del qual

s'observa una recuperació de l'activitat que porta a creixements positius del PIB des del 2011. De fet, la taxa de creixement anual del PIB arriba el 2014 a l'1,0%. Aquest és el millor resultat des del 2008. El PIB del conjunt d'Espanya augmenta el 2014 per primera vegada des del 2010 (1,4%). Les previsions per a l'any 2015 tant a Espanya com a les Balears són també positives, amb creixements per sobre del 2%.

Gràfic 11. Taxa de creixement anual del PIB i del VAB a preus constants a Espanya i a les Balears (2001-2014)

Font: OTIB a partir de les dades de la Comptabilitat regional d'Espanya (INE) i de la Direcció General d'Economia i Estadística del Govern de les Illes Balears.

En el quadre 8 es recull l'evolució trimestral del PIB des de l'any 2008. El 2014 el sector terciari intensifica el seu creixement i tanca l'any amb un augment d'un 1,9%, impulsat pels bons resultats de la temporada turística. Entre els serveis, també el comerç continua la tendència a l'alça, i augmenta la facturació i l'índex d'ocupació. Per tant, es fa palès el dinamisme del sector dels serveis de l'arxipèlag balear, especialment de les activitats vinculades al turisme, que com es mostra en el quadre són el motor de l'economia de les Balears.

Per la seva banda, la indústria acaba l'any moderant la caiguda, fet que situa la variació interanual del valor afegit brut en un -0,4%. També el sector de la construcció manté a la baixa els resultats negatius i tanca el 2014 amb un -1,4%. La construcció és el sector més afectat per la recessió econòmica, ja que és el primer que va experimentar creixements negatius del PIB en el segon trimestre del 2008, i encara els manté després de vint-i-set trimestres. El segueix la indústria, tot i que, després de vint-i-quatre trimestres negatius consecutius, el 2014 modera la pèrdua d'activitat.

Quadre 8. Evolució trimestral del PIB per sectors econòmics a preus constants (2008-2014)

Any	Trimestre	Indústria	Construcció	Serveis	TOTAL
2008	I	1,0	0,2	2,5	2,1
	II	0,6	-0,8	1,9	1,5
	III	0,3	-1,8	1,4	1,0
	IV	0,1	-2,9	0,7	0,2
2009	I	-2,3	-6,4	-0,8	-1,5
	II	-3,3	-9,2	-2,1	-2,9
	III	-3,9	-9,6	-2,6	-3,4
	IV	-4,3	-9,0	-2,4	-3,2
2010	I	-4,0	-8,3	-1,6	-2,4
	II	-3,1	-6,8	-0,5	-1,2
	III	-2,2	-5,2	0,6	-0,2
	IV	-2,0	-4,8	0,9	0,2
2011	I	-1,8	-4,1	1,0	0,3
	II	-1,5	-4,2	1,2	0,6
	III	-1,0	-4,5	1,7	1,0
	IV	-1,3	-4,8	1,0	0,4
2012	I	-0,8	-4,8	0,8	0,1
	II	-0,8	-5,1	0,4	-0,2
	III	-0,7	-5,7	0,7	0,1
	IV	-0,9	-6,2	0,7	0,0
2013	I	-0,8	-6,1	0,7	0,0
	II	-0,9	-5,5	1,0	0,3
	III	-1,3	-5,2	1,3	0,6
	IV	-1,6	-4,7	1,1	0,4
2014	I	-1,8	-4,1	0,9	0,4
	II	-1,1	-3,1	1,3	0,8
	III	-0,9	-2,3	1,5	1,1
	IV	-0,4	-1,4	1,9	1,5

Font: Direcció General d'Ocupació i Economia del Govern de les Illes Balears.

El creixement d'un 1,0% el 2014 reflecteix l'augment de l'activitat respecte de l'any anterior a totes les illes. Així, el 2014 es registren variacions positives a tot l'arxipèlag per segon any consecutiu. A Mallorca, l'activitat s'incrementa set dècimes de punt en el conjunt del

PIB. La segueix Menorca, amb una variació positiva d'un 0,8%, mentre que a les Pitiüses és on el creixement registra més intensitat (2,4%), la qual cosa posa de manifest la seva fortalesa.

Quadre 9. Creixement del PIB per illes (2008-2014)

	Illes Balears	Mallorca	Menorca	Pitiüses
2008	1,2	1,3	0,4	1,4
2009	-2,7	-2,8	-3,2	-2,2
2010	-0,9	-1,1	-1,4	0,9
2011	0,6	0,4	0,2	2,0
2012	0,0	-0,1	-0,5	0,7
2013	0,3	0,2	0,4	1,1
2014	1,0	0,7	0,8	2,4

Font: Direcció General d'Ocupació i Economia del Govern de les Illes Balears.

2.3 Evolució del teixit empresarial

Segons el DIRCE, en termes interanuals es manté la caiguda del nombre d'empreses a les Balears, amb 774 empreses menys (-0,9%) el 2014. En el conjunt d'Espanya es perden 27.260 empreses (-0,9%). En canvi, la TGSS registra a Balears un augment de les empreses amb treballadors d'alta (1,95%).

El nombre d'empreses en actiu es registra en el DIRCE (Directori Central d'Empreses), que gestiona l'INE. A 1 de gener de 2014 hi ha 84.270 empreses registrades a les Illes Balears, que representen un total de 76,4 empreses per cada mil habitants. En termes interanuals s'han perdut 774 empreses (un -0,9%). Comparat amb els anys anteriors, tot i que el resultat es manté negatiu, es fa palesa la reducció del ritme de destrucció d'empreses, després dels valors entorn d'un -2,5% dels darrers anys. Alhora, en el conjunt nacional la destrucció d'empreses iguala la de les Balears. Així, el 2014 el conjunt del país tanca amb un -0,9% en el nombre d'empreses, xifra inferior a la del 2013 (-1,7%) i a la del 2012 (-1,6%).

El teixit empresarial de les Illes Balears està format principalment per micropimes,⁶ ja que pel que fa al nombre d'assalariats sumen el 96,2% del total d'empreses del 2014. De fet, les empreses sense cap treballador assalariat representen el 52,7% del total. En termes interanuals, la major part dels estrats de les empreses han reduït el seu nombre. Pel que fa a les micropimes, es redueixen sobretot les de sis a nou treballadors (-9,7%), seguides de les que no tenen cap assalariat (-0,9%) i de les d'un a dos empleats (-0,7%). En canvi, creixen les de tres a cinc treballadors (2,1%). També destaquen els augments de les d'empreses de 100 a 199 treballadors, que creixen un 10,1% respecte del 2013, i les de 500 a 999 assalariats, amb un 30,8% més. El conjunt d'Espanya presenta una estructura molt semblant, amb un pes de les microempreses del 95,8%. En termes interanuals, el comportament de les empreses també és pràcticament el mateix que a les Balears, amb un descens de les que tenen de sis a nou empleats (-11,4%) i un augment de les de tres a cinc treballadors (1,4%).

Quadre 10. Evolució del nombre d'empreses segons la grandària a les Illes Balears i a Espanya (2013 i 2014)

	Nombre d'empreses				Taxes de creixement		Pesos s/total d'empreses (%)	
	Illes Balears		Espanya		Illes Balears	Espanya	Illes Balears	Espanya
	2013	2014	2013	2014	2014/13	2014/13	2014	2014
Sense assalariats	44.835	44.451	1.681.588	1.672.483	-0,9%	-0,5%	52,7	53,6
1 a 2	25.290	25.118	922.646	921.000	-0,7%	-0,2%	29,8	29,5
3 a 5	8.096	8.269	280.643	284.612	2,1%	1,4%	9,8	9,1
6 a 9	3.543	3.200	125.029	110.819	-9,7%	-11,4%	3,8	3,6
10 a 19	1.891	1.842	74.204	70.226	-2,6%	-5,4%	2,2	2,3
20 a 49	907	892	39.506	38.157	-1,7%	-3,4%	1,1	1,2
50 a 99	238	241	11.745	11.223	1,3%	-4,4%	0,3	0,4
100 a 199	148	163	6.130	5.753	10,1%	-6,2%	0,2	0,2
200 a 499	69	64	3.450	3.346	-7,2%	-3,0%	0,1	0,1
500 a 999	13	17	885	942	30,8%	6,4%	0,0	0,0
1000 o més	14	13	744	749	-7,1%	0,7%	0,0	0,0
Total	85.044	84.270	3.146.570	3.119.310	-0,9%	-0,9%	100,0	100,0

Font: OTIB a partir de dades del DIRCE (INE).

⁶ Micropimes. Es consideren així les empreses que tenen menys de deu treballadors i que compleixen com a mínim un dels dos requisits següents: una facturació anual menor o igual a 2 M€ i un volum d'actius menor o igual a 2 M€.

L'anàlisi de les empreses illenques desagregades per activitat segons el DIRCE mostra que el conjunt de només sis activitats econòmiques agrupa el 49,2% de les empreses de les Balears. Aquestes activitats es concentren en els serveis i la construcció, que són els sectors amb més pes de les Balears. Les activitats són: comerç al detall (12,9%), construcció d'immobles (10,5%), serveis de menjar i begudes (9,4%), activitats especialitzades de la construcció (5,8%), activitats immobiliàries (5,6%) i, finalment, comerç a l'engròs (5,0%). En termes interanuals, entre aquestes activitats només les immobiliàries presenten un augment d'un 7,4%. La resta tenen creixements negatius, especialment la construcció d'immobles (-4,4%), seguida del comerç al

detall (-2,9%), del servei de menjar i begudes (-2,5%), del comerç a l'engròs (-2,2%) i, finalment, de les activitats especialitzades de la construcció (-1,4%).

Alhora, altres activitats amb un pes important a les Illes Balears presenten una evolució positiva en el nombre d'empreses en termes interanuals: les activitats administratives d'oficina i serveis auxiliars (creixen un 11,3% i arriben a 2.677 empreses), les d'educació (amb un augment d'un 7,3% i 1.787 empreses) i els serveis d'allotjament (augmenten un 5,6% i registren 1.879 empreses). També hi ha creixements interanuals en altres activitats, tot i que el poc pes de les empreses que representen fa que siguin poc destacables.

Quadre 11. Empreses segons l'activitat econòmica i la grandària a les Balears (2014-2013)

CNAE-2009	Total 2014	Pes s/total d'empreses	Creix. perc. 2014/13	Pesos segons núm. assalariats l'any 2014							
				Sense assal.	1 a 2	3 a 5	6 a 9	10 a 19	20 a 49	50 a 99	100 o més
Total grups CNAE-2009	84.270	100,0	-0,9	52,75	29,81	9,81	3,80	2,19	1,06	0,29	0,30
05 a 09 Indústries extractives	51	0,1	-8,9	21,57	25,49	15,69	13,73	21,57	0,00	1,96	0,00
10 a 11 Indústria de productes alimentaris i begudes	482	0,6	-1,2	27,59	28,84	18,26	9,75	8,09	6,22	0,83	0,41
12 Indústries del tabac	0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13 Indústries tèxtils	127	0,2	-2,3	44,88	33,86	11,02	4,72	3,94	1,57	0,00	0,00
14 Confecció de peces de vestir	88	0,1	6,0	54,55	34,09	5,68	4,55	1,14	0,00	0,00	0,00
15 Indústria del cuir i del calçat	118	0,1	-9,9	37,29	20,34	9,32	11,02	5,93	12,71	2,54	0,85
16 Indústria de la fusta i del suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria	445	0,5	-5,5	39,55	41,57	11,24	3,15	4,04	0,45	0,00	0,00
17 Indústries del paper	14	0,0	-6,7	28,57	7,14	21,43	14,29	14,29	7,14	7,14	0,00
18 Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	314	0,4	-3,1	48,09	31,21	9,24	4,46	3,82	2,87	0,32	0,00
20 Indústries químiques	42	0,0	13,5	26,19	40,48	16,67	2,38	9,52	4,76	0,00	0,00
21 Fabricació de productes farmacèutics	4	0,0	0,0	25,00	25,00	0,00	0,00	0,00	50,00	0,00	0,00
22 Fabricació de productes de cauxú i matèries plàstiques	21	0,0	-8,7	23,81	42,86	4,76	14,29	14,29	0,00	0,00	0,00
23 Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	225	0,3	-6,3	29,78	25,33	16,89	12,44	12,00	3,56	0,00	0,00
24 Metal·lúrgia; fabricació de productes bàsics de ferro, acer i ferroaliatges	9	0,0	0,0	55,56	44,44	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
25 Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips	654	0,8	-4,9	35,47	37,92	13,91	7,19	4,13	1,38	0,00	0,00
26 Fabricació de productes informàtics, electrònics i òptics	22	0,0	0,0	36,36	36,36	9,09	13,64	4,55	0,00	0,00	0,00
27 Fabricació de materials i equips elèctrics	19	0,0	5,6	36,84	31,58	5,26	21,05	5,26	0,00	0,00	0,00
28 Fabricació de maquinària i equips n.c.a.a.	27	0,0	-12,9	22,22	44,44	7,41	7,41	11,11	3,70	3,70	0,00
29 Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	4	0,0	0,0	0,00	0,00	50,00	25,00	25,00	0,00	0,00	0,00
30 Fabricació d'altres materials de transport	25	0,0	-24,2	60,00	24,00	4,00	4,00	4,00	4,00	0,00	0,00
31 Fabricació de mobles	337	0,4	-4,5	46,29	34,72	10,39	3,86	4,75	0,00	0,00	0,00
32 Indústries manufactures diverses	246	0,3	5,1	52,85	25,20	12,60	4,88	3,25	0,81	0,00	0,41
33 Reparació i instal·lació de maquinària i equips	690	0,8	-2,3	55,80	25,65	7,39	5,80	3,33	1,30	0,43	0,29
35 Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	222	0,3	-1,8	91,44	5,41	1,80	0,00	0,45	0,45	0,00	0,45
36 Captació, potabilització i distribució d'aigua	128	0,2	-3,8	51,56	26,56	10,16	4,69	4,69	0,78	1,56	0,00
37 Recollida i tractament d'aigües residuals	9	0,0	-10,0	33,33	11,11	22,22	11,11	11,11	11,11	0,00	0,00
38 Activitats de recollida, tractament i eliminació de residus; activitats de valorització	82	0,1	3,8	23,17	17,07	15,85	12,20	13,41	10,98	2,44	4,88
39 Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	3	0,0	0,0	33,33	66,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
41 Construcció d'immobles	8.850	10,5	-4,4	65,08	20,93	7,66	2,94	2,26	0,99	0,11	0,02
42 Construcció d'obres d'enginyeria civil	270	0,3	-9,4	76,67	5,93	5,19	2,59	3,33	5,19	0,74	0,37
43 Activitats especialitzades de la construcció	4.900	5,8	-1,4	54,67	28,84	9,88	3,53	2,00	0,90	0,14	0,04
45 Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	1.553	1,8	-1,9	39,09	37,99	12,62	4,83	3,48	1,48	0,32	0,19
46 Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, excepte de vehicles de motor i motocicletes	4.214	5,0	-2,2	48,41	26,29	10,77	8,14	3,80	2,11	0,33	0,14
47 Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor i motocicletes	10.865	12,9	-2,9	44,99	37,09	12,75	3,38	1,20	0,40	0,14	0,06
49 Transport terrestre; transport per canonades	3.527	4,2	-3,0	50,61	39,24	5,87	2,18	1,05	0,71	0,20	0,14
50 Transport marítim i per vies de navegació interiors	77	0,1	0,0	12,99	41,56	24,68	14,29	3,90	1,30	1,30	0,00
51 Transport aeri	8	0,0	-20,0	25,00	0,00	12,50	0,00	0,00	12,50	25,00	25,00
52 Emmagatzemament i activitats afins al transport	397	0,5	-2,7	37,28	28,72	12,59	9,57	5,79	4,03	1,01	1,01

CNAE-2009	Total 2014	Pes s/total d'empreses	Creix. perc. 2014/13	Pesos segons núm. assalariats l'any 2014							
				Sense assal.	1 a 2	3 a 5	6 a 9	10 a 19	20 a 49	50 a 99	100 o més
53 Activitats postals i de correus	130	0,2	7,4	56,92	21,54	8,46	3,08	6,15	3,85	0,00	0,00
55 Serveis d'allotjament	1.879	2,2	5,6	30,12	30,81	15,49	9,05	4,36	3,57	2,08	4,52
56 Serveis de menjars i begudes	7.917	9,4	-2,5	32,60	39,17	18,43	5,56	2,84	1,17	0,11	0,11
58 Edició	223	0,3	-2,2	65,02	24,66	4,93	1,35	1,79	0,90	0,90	0,45
59 Activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió, activitats d'enregistrament de so i edició musical	122	0,1	-6,9	55,74	29,51	5,74	4,92	2,46	0,82	0,82	0,00
60 Activitats d'emissió i programació de ràdio i televisió	48	0,1	0,0	39,58	29,17	14,58	2,08	10,42	2,08	2,08	0,00
61 Telecomunicacions	125	0,1	4,2	52,80	24,80	9,60	4,00	7,20	0,80	0,00	0,80
62 serveis de tecnologies de la informació	644	0,8	5,9	66,15	21,43	4,19	3,26	2,33	1,71	0,31	0,62
63 Serveis d'informació	121	0,1	11,0	74,38	16,53	4,13	2,48	1,65	0,00	0,00	0,83
64 Mediació financera, excepte assegurances i fons de pensions	36	0,0	-74,3	38,89	36,11	2,78	2,78	2,78	0,00	2,78	13,89
65 Assegurances, reassegurances i fons de pensions, excepte Seguretat Social obligatòria	12	0,0	9,1	41,67	16,67	0,00	16,67	8,33	8,33	0,00	8,33
66 Activitats auxiliars de la mediació financera i d'assegurances	1.554	1,8	-0,1	68,85	25,03	4,38	1,16	0,51	0,06	0,00	0,00
68 Activitats immobiliàries	4.695	5,6	7,4	67,88	24,73	5,20	1,36	0,64	0,11	0,06	0,02
69 Activitats jurídiques i de comptabilitat	3.799	4,5	-6,8	54,65	30,01	9,42	3,76	1,82	0,18	0,08	0,08
70 Activitats de les seus centrals; activitats de consultoria de gestió empresarial	527	0,6	3,1	52,75	32,64	7,40	2,85	2,47	0,76	0,38	0,76
71 Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assaigs i anàlisis tècnics	2.616	3,1	-8,5	68,58	24,96	4,05	1,19	0,80	0,31	0,08	0,04
72 Recerca i desenvolupament	126	0,1	-2,3	73,02	18,25	4,76	2,38	0,00	0,00	1,59	0,00
73 Publicitat i estudis de mercat	890	1,1	7,9	66,07	23,26	5,73	2,36	1,91	0,34	0,11	0,22
74 Altres activitats professionals, científiques i tècniques	1.012	1,2	15,5	77,87	18,68	1,19	1,09	0,69	0,20	0,20	0,10
75 Activitats veterinàries	241	0,3	9,5	54,36	29,46	12,86	1,66	1,24	0,41	0,00	0,00
77 Activitats de lloguer	1.472	1,7	2,0	54,62	31,59	8,02	3,40	1,83	0,14	0,20	0,20
78 Activitats relacionades amb l'ocupació	79	0,1	11,3	64,56	16,46	2,53	7,59	3,80	2,53	1,27	1,27
79 Activitats de les agències de viatges, operadors turístics i altres serveis de reserves i activitats que s'hi relacionen	463	0,5	0,4	39,74	31,32	13,39	6,26	2,59	1,73	1,30	3,67
80 Activitats de seguretat i investigació	95	0,1	13,1	57,89	12,63	10,53	2,11	8,42	4,21	0,00	4,21
81 Serveis a edificis i activitats de jardineria	1.743	2,1	4,4	61,45	22,89	7,69	2,98	3,21	1,03	0,23	0,52
82 Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars a les empreses	2.677	3,2	11,3	64,21	25,85	5,94	2,20	0,90	0,60	0,07	0,22
85 Educació	1.787	2,1	7,3	48,85	25,13	10,35	5,65	3,41	3,92	2,07	0,62
86 Activitats sanitàries	3.492	4,1	-4,2	67,18	23,37	5,96	1,60	0,95	0,60	0,06	0,29
87 Assistència de serveis socials amb allotjament	62	0,1	6,9	17,74	9,68	11,29	3,23	19,35	20,97	8,06	9,68
88 Activitats de serveis socials sense allotjament	81	0,1	5,2	23,46	22,22	16,05	8,64	4,94	13,58	7,41	3,70
90 Activitats de creació, artístiques i d'espectacles	760	0,9	1,1	72,63	16,18	5,26	2,11	1,32	1,32	0,66	0,53
91 Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	142	0,2	6,8	50,00	21,13	14,79	7,75	2,82	1,41	1,41	0,70
92 Activitats relacionades amb els jocs d'atzar i les apostes	289	0,3	-6,5	27,68	46,37	13,15	5,19	4,50	1,73	0,35	1,04
93 Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	1.162	1,4	3,9	39,33	31,93	12,48	7,31	4,91	2,24	0,60	1,20
94 Activitats associatives	656	0,8	-2,4	25,00	47,41	13,57	6,40	4,42	2,13	0,46	0,61
95 Reparació d'ordinadors, d'efectes personals i efectes domèstics	739	0,9	5,1	65,36	25,44	6,36	2,44	0,41	0,00	0,00	0,00
96 Altres activitats de serveis personals	2.785	3,3	5,1	49,66	38,24	9,16	1,90	0,72	0,25	0,07	0,00

Font: OTIB a partir de dades del DIRCE (INE).

La Seguretat Social també permet analitzar l'evolució de les empreses a les Balears, ja que proporciona dades mitjanes sobre centres de treball amb afiliats a la Seguretat Social (comptes de cotització). Segons aquests registres, el nombre d'empreses amb treballadors en alta a les Illes Balears durant el 2014 és de 39.760. Respecte del resultat de l'any anterior, hi ha 759 empreses més, fet que representa una variació relativa d'un 1,95 %.

En aquest cas, el 51,5 % de les activitats registrades correspon només a sis activitats que, altre cop, pertanyen a la construcció i als serveis. Les activitats amb més presència a les Balears són: comerç al detall (amb 6.403 empreses, un 16,1 % del total), serveis de menjar i begudes (5.993 comptes de cotització, un 15,1 %), construcció d'immobles (2.335 empreses, un 5,9 %), activitats especialitzades de la construcció (2.235 comptes, un 5,6 %), comerç a l'engròs (1.891 empreses i un pes del 4,8 %) i, finalment, serveis d'allotjament (1.614 comptes que representen el 4,1 % del total).

Destaquen, entre d'altres, els creixements de les activitats immobiliàries (9,3 %), d'altres

activitats de serveis personals i de la venda i reparació de vehicles de motor (2,3 % en ambdós casos) i les activitats jurídiques i de comptabilitat (1,9 %). També s'observen altres activitats amb creixements interanuals positius, tot i que el seu reduït pes a les Balears fa que siguin poc destacables en conjunt. En canvi, cauen especialment les activitats relacionades amb la indústria, com ara la indústria del paper (-12,9 %) o la fabricació de materials i equips elèctrics (-16,1 %), i la construcció, com la construcció d'obres d'enginyeria civil (-1,1 %). També perd comptes de cotització el comerç, ja sigui al detall, amb set empreses menys que l'any anterior (un -0,1 %), o a l'engròs (un -0,7 %, amb 13 empreses menys).

Quant a la distribució per illes, hi ha diferències entre cada una d'elles. En primer lloc, les Pitiüses presenten una concentració més elevada que la resta en activitats relacionades amb la restauració, l'hostaleria i el comerç al detall. En segon lloc, a Menorca, el pes de les empreses agrícoles i ramaderes, i també de la indústria, supera la mitjana. Finalment, Mallorca registra, en comparació, un pes superior de les empreses dedicades a activitats jurídiques, sanitàries i d'educació.

Quadre 12. Taxes de creixement dels centres de treball balears amb afiliats a la Tresoreria General de la Seguretat Social per activitat econòmica (mitjana del 2014)

Codi	Activitat econòmica (CNAE-2009)	2014	2013	Var. Abs.	Var. (%)
01	Agricultura, ramaderia, caça i activitats dels serveis que s'hi relacionen	121	111	11	9,6
02	Silvicultura i explotació forestal	15	15	-1	-3,3
03	Pesca i aquicultura	4	4	0	2,2
08	Extracció de minerals no metàl·lics ni energètics	50	51	-1	-1,5
10	Indústries de productes alimentaris	419	420	-1	-0,2
11	Fabricació de begudes	102	104	-2	-2,4
13	Indústries tèxtils	45	42	3	7,3
14	Confecció de peces de vestir	48	48	0	0,7
15	Indústria del cuir i del calçat	89	92	-3	-2,7
16	Indústria de la fusta i del suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria	190	202	-13	-6,2
17	Indústries del paper	14	16	-2	-12,9
18	Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	148	152	-4	-2,9
20	Indústries químiques	45	44	1	1,7
21	Fabricació de productes farmacèutics	31	32	-1	-3,9
22	Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques	21	19	1	6,0
23	Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	178	183	-5	-2,6
24	Metal·lúrgia; fabricació de productes bàsics de ferro, acer i ferroaliatges	17	17	0	0,0
25	Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips	361	353	9	2,5
26	Fabricació de productes informàtics, electrònics i òptics	10	10	-0	-2,5
27	Fabricació de materials i equips elèctrics	13	16	-3	-16,1
28	Fabricació de maquinària i equips n.c.a.a.	46	51	-4	-8,7
29	Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	1	2	-1	-42,9
30	Fabricació d'altres materials de transport	132	139	-6	-4,5
31	Fabricació de mobles	151	152	-1	-0,5
32	Indústries manufactureres diverses	83	85	-2	-2,2
33	Reparació i instal·lació de maquinària i equips	300	280	20	7,1
35	Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	30	29	0	1,1
36	Captació, potabilització i distribució d'aigua	71	69	2	3,0
37	Recollida i tractament d'aigües residuals	16	17	-1	-5,5
38	Activitats de recollida, tractament i eliminació de residus; activitats de valorització	60	59	1	1,4
39	Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	1	1	0	16,7
41	Construcció d'immobles	2.335	2.338	-2	-0,1
42	Construcció d'obres d'enginyeria civil	91	92	-1	-1,1
43	Activitats especialitzades de la construcció	2.235	2.171	63	2,9
45	Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	1.030	1.007	23	2,3
46	Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, excepte de vehicles de motor i motocicletes	1.891	1.904	-13	-0,7
47	Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor i motocicletes	6.403	6.410	-7	-0,1
49	Transport terrestre; transport per canonades	1.513	1.493	21	1,4
50	Transport marítim i per vies de navegació interiors	10	9	1	9,9
51	Transport aeri	25	24	1	2,8
52	Emmagatzemament i activitats afins al transport	231	228	3	1,4
53	Activitats postals i de correus	36	35	1	2,6
55	Serveis d'allotjament	1.614	1.538	76	4,9

Codi	Activitat econòmica (CNAE-2009)	2014	2013	Var. Abs.	Var. (%)
56	Serveis de menjars i begudes	5.993	5.811	181	3,1
58	Edició	79	79	-0	-0,1
59	Activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió, activitats d'enregistrament de so i edició musical	53	47	6	13,1
60	Activitats d'emissió i programació de ràdio i televisió	41	34	7	18,9
61	Telecomunicacions	106	118	-12	-9,9
62	Serveis de tecnologies de la informació	180	163	18	11,0
63	Serveis d'informació	80	84	-4	-5,1
64	Mediació financera, excepte assegurances i fons de pensions	59	54	5	9,9
65	Assegurances, reassegurances i fons de pensions, excepte Seguretat Social obligatòria	72	72	-0	-0,5
66	Activitats auxiliars de la mediació financera i d'assegurances	293	284	8	2,9
68	Activitats immobiliàries	1.052	962	90	9,3
69	Activitats jurídiques i de comptabilitat	1.386	1.359	26	1,9
70	Activitats de les seues centrals; activitats de consultoria de gestió empresarial	216	204	12	5,8
71	Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assaigs i anàlisis tècnics	438	442	-4	-0,9
72	Recerca i desenvolupament	37	35	2	6,7
73	Publicitat i estudis de mercat	172	173	-0	-0,2
74	Altres activitats professionals, científiques i tècniques	159	142	17	12,0
75	Activitats veterinàries	109	105	4	3,3
77	Activitats de lloguer	740	747	-7	-0,9
78	Activitats relacionades amb l'ocupació	31	33	-2	-7,3
79	Activitats de les agències de viatges, operadors turístics i altres serveis de reserves i activitats que s'hi relacionen	301	288	14	4,8
80	Activitats de seguretat i investigació	57	50	7	14,3
81	Serveis a edificis i activitats de jardineria	923	865	59	6,8
82	Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars a les empreses	280	267	13	4,7
84	Administració pública, defensa i Seguretat Social obligatòria	662	663	-0	-0,1
85	Educació	946	909	37	4,1
86	Activitats sanitàries	979	951	28	2,9
87	Assistència de serveis socials amb allotjament	74	70	4	5,7
88	Activitats de serveis socials sense allotjament	153	151	2	1,3
90	Activitats de creació, artístiques i d'espectacles	114	110	4	3,9
91	Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	58	61	-3	-4,4
92	Activitats relacionades amb els jocs d'atzar i les apostes	114	119	-5	-4,1
93	Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	624	580	44	7,6
94	Activitats associatives	782	790	-8	-1,1
95	Reparació d'ordinadors, d'efectes personals i efectes domèstics	205	204	2	0,9
96	Altres activitats de serveis personals	1.280	1.251	29	2,3
97	Activitats de les llars que donen ocupació a personal domèstic	674	652	22	3,4
99	Organismes extraterritorials	14	13	0	2,5
	No tipificades	1	1	-0	-1,6
	TOTAL	39.760	39.002	759	1,9

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS.

Quadre 13. Centres de treball en alta a la Seguretat Social per activitat econòmica i illa (2014)

Codi	Activitat econòmica (CNAE-2009)	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	% Mallorca	% Menorca	% Eivissa	% Formentera
01	Agricultura, ramaderia, caça i activitats dels serveis que s'hi relacionen	617	134	73	5	1,5	2,8	0,9	0,8
02	Silvicultura i explotació forestal	9	1	4	0	0,0	0,0	0,1	0,0
03	Pesca i aqüicultura	126	30	23	10	0,3	0,6	0,3	1,7
08	Extracció de minerals no metàl·lics ni energètics	39	5	6	0	0,1	0,1	0,1	0,0
10	Indústries de productes alimentaris	304	68	42	4	0,7	1,4	0,5	0,7
11	Fabricació de begudes	85	9	6	1	0,2	0,2	0,1	0,2
13	Indústries tèxtils	33	5	7	0	0,1	0,1	0,1	0,0
14	Confecció de peces de vestir	30	2	15	1	0,1	0,0	0,2	0,2
15	Indústria del cuir i del calçat	38	51	1	0	0,1	1,1	0,0	0,0
16	Indústria de la fusta i del suro, excepte mobles, cistelleria i esparteria	138	31	19	2	0,3	0,6	0,2	0,3
17	Indústries del paper	11	2	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
18	Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	118	11	19	0	0,3	0,2	0,2	0,0
20	Indústries químiques	41	0	3	0	0,1	0,0	0,0	0,0
21	Fabricació de productes farmacèutics	30	0	1	0	0,1	0,0	0,0	0,0
22	Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques	15	5	0	0	0,0	0,1	0,0	0,0
23	Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	139	21	18	0	0,3	0,4	0,2	0,0
24	Metal·lúrgia; fabricació de productes bàsics de ferro, acer i ferroaliatges	13	3	1	0	0,0	0,1	0,0	0,0
25	Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips	286	37	38	1	0,7	0,8	0,5	0,2
26	Fabricació de productes informàtics, electrònics i òptics	6	2	2	0	0,0	0,0	0,0	0,0
27	Fabricació de materials i equips elèctrics	12	1	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
28	Fabricació de maquinària i equips n.c.a.a.	40	3	3	0	0,1	0,1	0,0	0,0
29	Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	1	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
30	Fabricació d'altres materials de transport	105	14	13	0	0,2	0,3	0,2	0,0
31	Fabricació de mobles	130	16	5	0	0,3	0,3	0,1	0,1
32	Indústries manufactures diverses	51	28	4	1	0,1	0,6	0,0	0,1
33	Reparació i instal·lació de maquinària i equips	221	26	48	5	0,5	0,5	0,6	0,8
35	Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	27	2	1	0	0,1	0,0	0,0	0,0
36	Captació, potabilització i distribució d'aigua	50	10	11	0	0,1	0,2	0,1	0,0
37	Recollida i tractament d'aigües residuals	13	1	2	0	0,0	0,0	0,0	0,0
38	Activitats de recollida, tractament i eliminació de residus; activitats de valorització	45	9	6	0	0,1	0,2	0,1	0,0
39	Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	0	1	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
41	Construcció d'immobles	1.722	200	394	19	4,0	4,1	5,1	3,2
42	Construcció d'obres d'enginyeria civil	53	17	19	2	0,1	0,4	0,2	0,3
43	Activitats especialitzades de la construcció	1.607	201	386	40	3,8	4,2	5,0	6,8
45	Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	781	90	150	9	1,8	1,9	1,9	1,6
46	Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, excepte de vehicles de motor i motocicletes	1.471	170	235	15	3,5	3,5	3,0	2,5
47	Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor i motocicletes	4.675	641	989	95	11,0	13,3	12,8	16,1
49	Transport terrestre; transport per canonades	1.019	112	356	26	2,4	2,3	4,6	4,4
50	Transport marítim i per vies de navegació interiors	198	37	107	14	0,5	0,8	1,4	2,4
51	Transport aeri	23	0	2	0	0,1	0,0	0,0	0,0
52	Emmagatzemament i activitats afins al transport	191	34	39	2	0,4	0,7	0,5	0,3
53	Activitats postals i de correus	29	3	3	1	0,1	0,1	0,0	0,2

Codi	Activitat econòmica (CNAE-2009)	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	% Mallorca	% Menorca	% Eivissa	% Formentera
55	Serveis d'allotjament	1.105	148	298	62	2,6	3,1	3,9	10,5
56	Serveis de menjars i begudes	4.363	503	1.007	116	10,3	10,4	13,0	19,5
58	Edició	62	11	7	0	0,1	0,2	0,1	0,0
59	Activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió, activitats d'enregistrament de so i edició musical	39	2	12	0	0,1	0,0	0,2	0,0
60	Activitats d'emissió i programació de ràdio i televisió	32	2	6	1	0,1	0,0	0,1	0,2
61	Telecomunicacions	86	3	17	0	0,2	0,1	0,2	0,0
62	Serveis de tecnologies de la informació	167	5	9	0	0,4	0,1	0,1	0,0
63	Serveis d'informació	78	2	0	0	0,2	0,0	0,0	0,0
64	Mediació financera, excepte assegurances i fons de pensions	58	1	0	0	0,1	0,0	0,0	0,0
65	Assegurances, reassegurances i fons de pensions, excepte Seguretat Social obligatòria	68	3	1	0	0,2	0,1	0,0	0,0
66	Activitats auxiliars de la mediació financera i d'assegurances	226	22	41	3	0,5	0,5	0,5	0,5
68	Activitats immobiliàries	769	89	185	8	1,8	1,8	2,4	1,3
69	Activitats jurídiques i de comptabilitat	1.094	98	183	11	2,6	2,0	2,4	1,9
70	Activitats de les seus centrals; activitats de consultoria de gestió empresarial	182	6	26	1	0,4	0,1	0,3	0,2
71	Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assaigs i anàlisis tècnics	349	34	53	3	0,8	0,7	0,7	0,5
72	Recerca i desenvolupament	32	3	2	0	0,1	0,1	0,0	0,0
73	Publicitat i estudis de mercat	143	8	22	0	0,3	0,2	0,3	0,0
74	Altres activitats professionals, científiques i tècniques	130	10	18	1	0,3	0,2	0,2	0,2
75	Activitats veterinars	83	8	16	2	0,2	0,2	0,2	0,3
77	Activitats de lloguer	556	51	111	22	1,3	1,1	1,4	3,7
78	Activitats relacionades amb l'ocupació	28	0	2	0	0,1	0,0	0,0	0,0
79	Activitats de les agències de viatges, operadors turístics i altres serveis de reserves i activitats que s'hi relacionen	246	12	41	3	0,6	0,2	0,5	0,4
80	Activitats de seguretat i investigació	46	3	9	0	0,1	0,1	0,1	0,0
81	Serveis a edificis i activitats de jardineria	642	117	158	6	1,5	2,4	2,0	1,1
82	Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars a les empreses	233	14	33	0	0,5	0,3	0,4	0,0
84	Administració pública, defensa i Seguretat Social obligatòria	533	76	46	8	1,3	1,6	0,6	1,3
85	Educació	763	77	105	3	1,8	1,6	1,4	0,6
86	Activitats sanitàries	809	59	105	5	1,9	1,2	1,4	0,9
87	Assistència de serveis socials amb allotjament	68	2	5	0	0,2	0,0	0,1	0,0
88	Activitats de serveis socials sense allotjament	134	5	14	0	0,3	0,1	0,2	0,0
90	Activitats de creació, artístiques i d'espectacles	89	14	11	1	0,2	0,3	0,1	0,1
91	Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	40	10	8	0	0,1	0,2	0,1	0,0
92	Activitats relacionades amb els jocs d'atzar i les apostes	91	3	19	1	0,2	0,1	0,2	0,1
93	Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	452	73	111	10	1,1	1,5	1,4	1,8
94	Activitats associatives	635	59	99	4	1,5	1,2	1,3	0,7
95	Reparació d'ordinadors, d'efectes personals i efectes domèstics	153	25	27	0	0,4	0,5	0,4	0,0
96	Altres activitats de serveis personals	984	102	182	12	2,3	2,1	2,3	2,0
97	Activitats de les llars que donen ocupació a personal domèstic	12.427	1.130	1.701	56	29,2	23,5	22,0	9,4
99	Organismes extraterritorials	10	0	4	0	0,0	0,0	0,0	0,0
	TOTAL	42.550	4.817	7.745	592	100,0	100,0	100,0	100,0

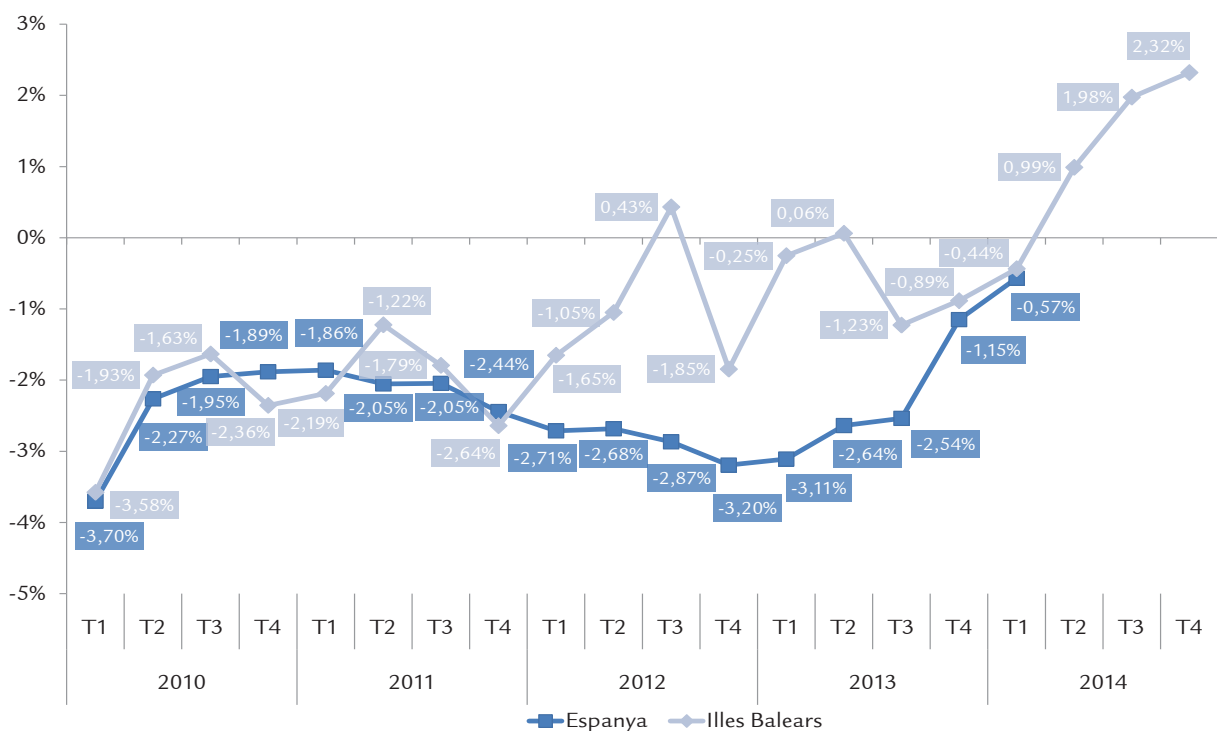
Font: OTIB a partir de dades de la TGSS.

Per acabar, es comenta la demografia de les empreses de les Illes Balears inscrites a la Seguretat social,⁷ nova operació estadística de l'Ibestat. Segons aquestes dades, en el darrer trimestre del 2014 hi ha 33.226 empreses a les Illes Balears, xifra que representa un increment d'un 2,32% respecte del mateix trimestre del 2013. Segons les dades de la TGSS, la variació interanual de les altes a Espanya⁸ en el primer trimestre del 2014 (el darrer disponible) presenta una contracció més intensa que la de les Balears en el mateix període (un -0,6% vs. un -0,4%, respectivament). Com s'observa en el gràfic 12, a Espanya es mantenen les variacions negatives però de cada vegada són menys intenses. A les Balears, en canvi, durant els

darrers tres trimestres de l'any 2014 el nombre d'empreses ha augmentat en termes interanuals.

L'Ibestat també registra el nombre total d'empreses per illes. Així, el 2014 hi ha a les Balears un total de 36.957 empreses. D'aquestes, 26.094 són a Mallorca, 3.217 a Menorca, 5.548 a Eivissa i, finalment, 473 a Formentera. En termes interanuals, les Pitiüses i Mallorca augmenten el nombre d'empreses respecte del 2013. Així, a Formentera experimenten un increment d'un 4,0%, a Eivissa d'un 3,7% i a Mallorca d'un 0,9%. En canvi, a Menorca les empreses es redueixen un 1,2%.

Gràfic 12. Evolució de la variació interanual de les empreses en alta a la Seguretat Social de les Illes Balears i Espanya (2010-2014)

Font: OTIB a partir de dades de l'Ibestat i de la TGSS.

Continuant amb la mateixa font, si s'analitza la ràtio d'altes⁹ d'empreses de les Balears es fa palès que a totes les illes la distribució d'altes i baixes segueix el mateix patró (vegeu el gràfic

13). Així, si la ràtio és inferior a 1 vol dir que les baixes superen les altes. En canvi, els resultats superiors a 1 s'obtenen quan la creació de noves empreses supera els tancaments. Per

⁷ Demografia d'empreses: operació estadística trimestral que recull les altes i les baixes d'empreses de les Illes Balears a partir dels registres de comptes de cotització inscrits a la Seguretat Social.

⁸ Les dades d'empreses inscrites a la TGSS que s'actualitzaven en el Butlletí d'Estadístiques Laborals arriben fins al maig del 2014; a partir d'aquest mes les dades es recullen en l'estadística d'empreses inscrites a la TGSS, però no són comparables. Per aquesta raó en el gràfic 12 només apareixen fins al primer trimestre del 2014 (1T2014).

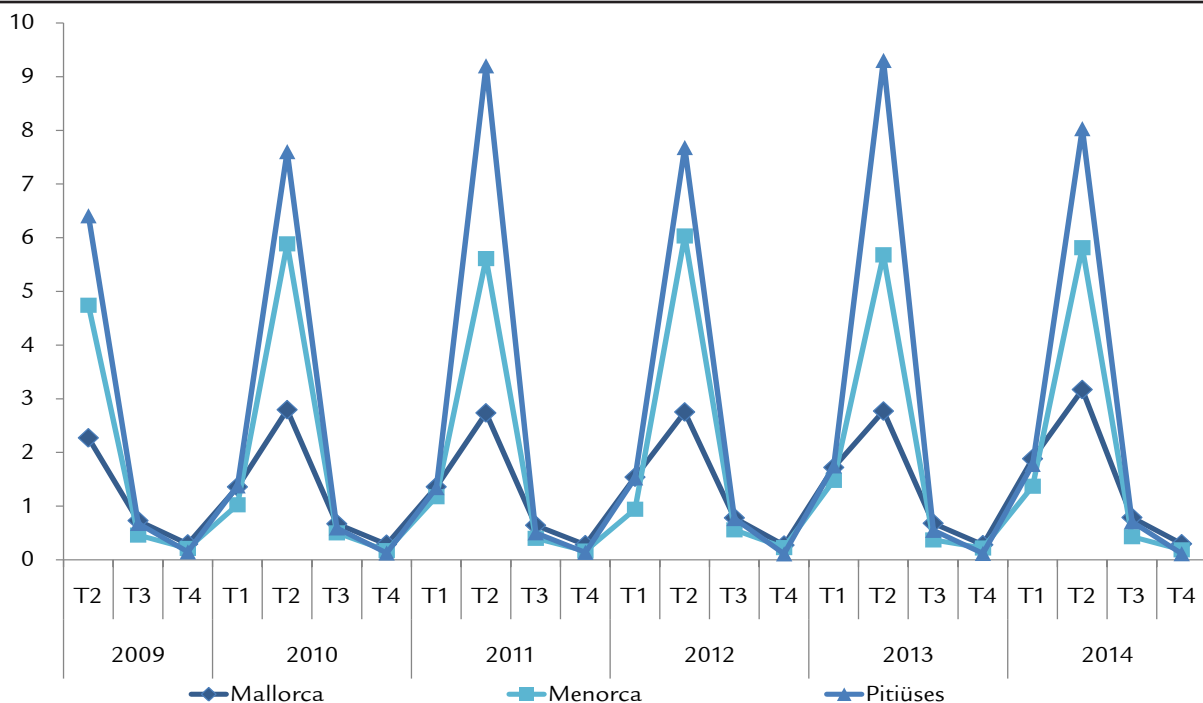
⁹ Ràtio d'altes: quocient entre les altes d'empreses i les baixes registrades.

exemple, en el quart trimestre del 2014 a les Balears hi ha 2.094 altes i 8.649 baixes d'empreses, la qual cosa dóna una ràtio de 0,24. Aquesta dada representa que en aquest període s'han produït més baixes que altes, de manera que pràcticament per a cada empresa que s'ha creat se n'han tancades quatre. Dit això, en el gràfic el patró estacional és evident: durant el primer i el segon trimestres de cada any la ràtio és superior a 1 i, per tant, el nombre d'empreses noves és més alt. Durant el tercer i el quart trimestres es destrueixen moltes més empreses de les que es creen,

amb resultats entorn de 0. Concretament, en el segon trimestre de cada any és quan més altes es produeixen, i en el quart, quan més empreses es donen de baixa.

Pel que fa a la ràtio desagregada per a cada illa, s'observa que a les Pitiüses la diferència entre altes i baixes en els dos primers trimestres de cada any és més alta; per això presenta clarament els valors més elevats en el gràfic, mostrant l'estacionalitat més accentuada. Les segueixen Menorca i, finalment, Mallorca.

Gràfic 13. Ràtio d'altes i baixes d'empreses per illes (2T 2009-4T 2014)

Font: OTIB a partir de dades de l'Ibestat.

Pel que fa al sector econòmic i respecte de les dades del conjunt de l'any 2014, les altes de les Illes Balears (16.098) es distribueixen de la manera següent: la major part corresponen als serveis (82,0%), seguides de les de la construcció (12,2%), la indústria (3,5%) i l'agricultura (2,3%). Alhora, les baixes (15.423) segueixen el mateix patró característic de la nostra economia, i es concentren també en els serveis (82,9%), seguides igualment de les empreses de la construcció (11,6%), la indústria (3,2%) i, finalment, l'agricultura (2,3%).

Destaca el dinamisme empresarial de la construcció, amb un nombre d'altes i baixes superior al seu pes en el PIB, mentre que la indústria és una branca més estable.

Com es pot observar, les empreses que es donen d'alta superen en 675 les que tanquen per primera vegada en els dos darrers anys, motiu pel qual la ràtio d'altes dóna un resultat superior a 1 (1,04). Les 675 empreses creades es distribueixen així: 419 més en els serveis, 174 en la construcció, 66 en la indústria i 16

en l'agricultura. En totes les activitats incloses en els serveis, les altes superen les baixes: transport, 50 empreses més; hostaleria, 99

més, i resta del sector dels serveis, 270 més. Per aquesta raó les seves ràtios presenten un resultat superior a 1.

Quadre 14. Altes, baixes i ràtio d'altes d'empreses per sector a les Illes Balears (2014)

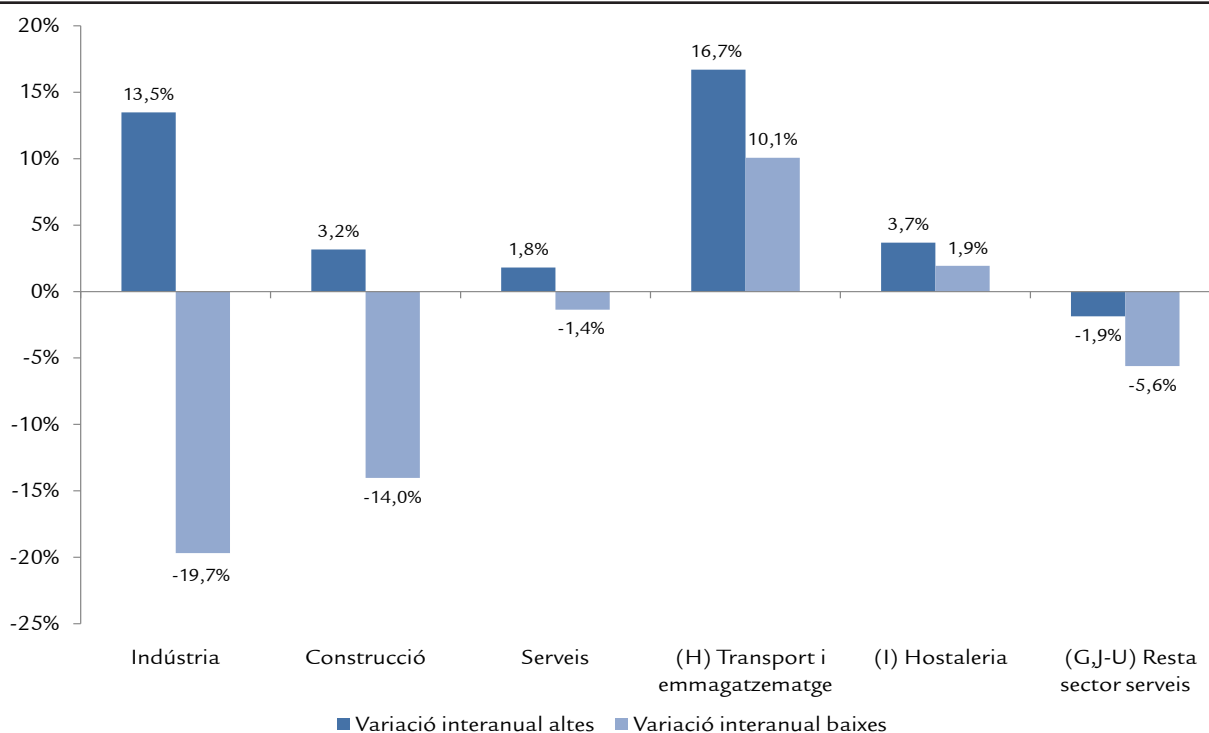
2014	Alta d'empreses	Baixa d'empreses	Ràtio d'altes
TOTAL	16.098	15.423	1,04
AGRICULTURA I PESCA	371	355	1,05
INDÚSTRIA	564	498	1,13
CONSTRUCCIÓ	1.957	1.783	1,10
SERVEIS	13.206	12.787	1,03
Transport i emmagatzematge	1.230	1.180	1,04
Hostaleria	5.259	5.160	1,02
Resta del sector dels serveis	6.717	6.447	1,04

Font: OTIB a partir de dades de l'Ibestat.

Pel que fa a l'anàlisi interanual, en general el 2014 augmenten les altes i es redueixen les baixes. Així, quant a les altes d'empreses, destaca en termes relatius especialment l'agricultura (642,0%), seguida de la indústria (13,5%), la construcció (3,2%) i, finalment, els serveis (1,8%). Respecte del nombre de

baixes, l'agricultura és l'únic sector en el qual creix el tancament d'empreses (688,9%). A la resta, el nombre d'empreses que es donen de baixa disminueix durant el 2014, com ara en la indústria (-19,7%), la construcció (-14,0%) i els serveis (-1,4%).

Gràfic 14. Variació interanual d'altes i baixes d'empreses per sector a les Illes Balears (2014)

Font: OTIB a partir de dades de l'Ibestat.

En definitiva, en aquest apartat s'ha analitzat l'estructura empresarial de les Illes Balears, que, com ja s'ha comentat, es caracteritza per l'elevat pes de les microempreses, especialment orientades als serveis i la construcció. A Mallorca, atès que s'hi concentra el centre administratiu de la comunitat autònoma, el pes de les activitats jurídiques o sanitàries és superior, mentre que a Menorca les activitats agrícoles i ramaderes superen la mitjana. A les

Pitiüses tenen més presència les relacionades amb la restauració, l'hostaleria i el comerç. Quant a les altes i les baixes d'empreses, s'observa la vinculació amb l'estacionalitat de l'economia balear, amb un nombre elevat d'empreses creades durant el segon trimestre de cada any i l'augment dels tancaments durant el quart trimestre, coincidint amb la temporada baixa turística.

PART III. EL MERCAT DE TREBALL A LES ILLES BALEARS

3.1 La població activa

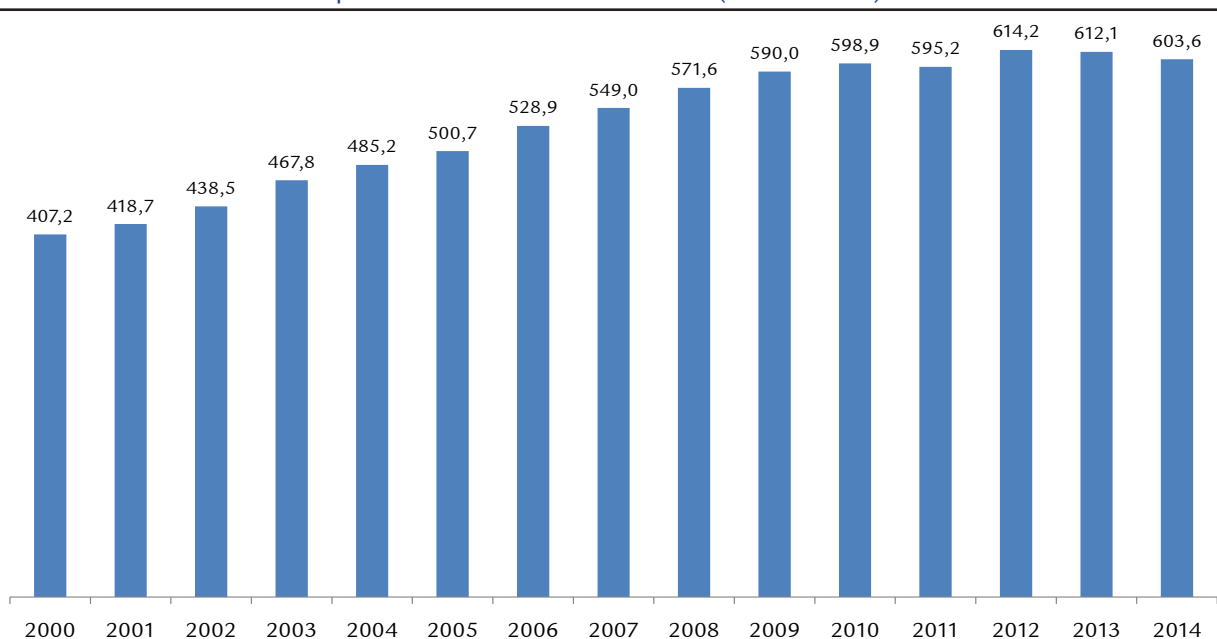
3.1.1. Evolució de la població activa i de la població inactiva

Per segon any consecutiu, el 2014 la població activa de les Balears es redueix un 1,4 %, mentre que la inactiva augmenta un 4,6 %.

L'anàlisi del mercat de treball de les Illes Balears comença amb la població activa. Segons les dades de l'Enquesta de població activa (EPA), el 2014 a les Illes Balears descendeix

respecte de les dades del 2013 (-1,4%). Així, doncs, la mitjana d'actius arriba a 603.600 persones, 8.450 menys que l'any anterior. En comparació de l'any 2000, es fa palès com l'intens augment poblacional es reflecteix en la població activa, que suma 196.450 actius més en aquests catorze anys (un 48,3 % més).

Gràfic 15. Evolució de la població activa a les Balears (2000-2014)

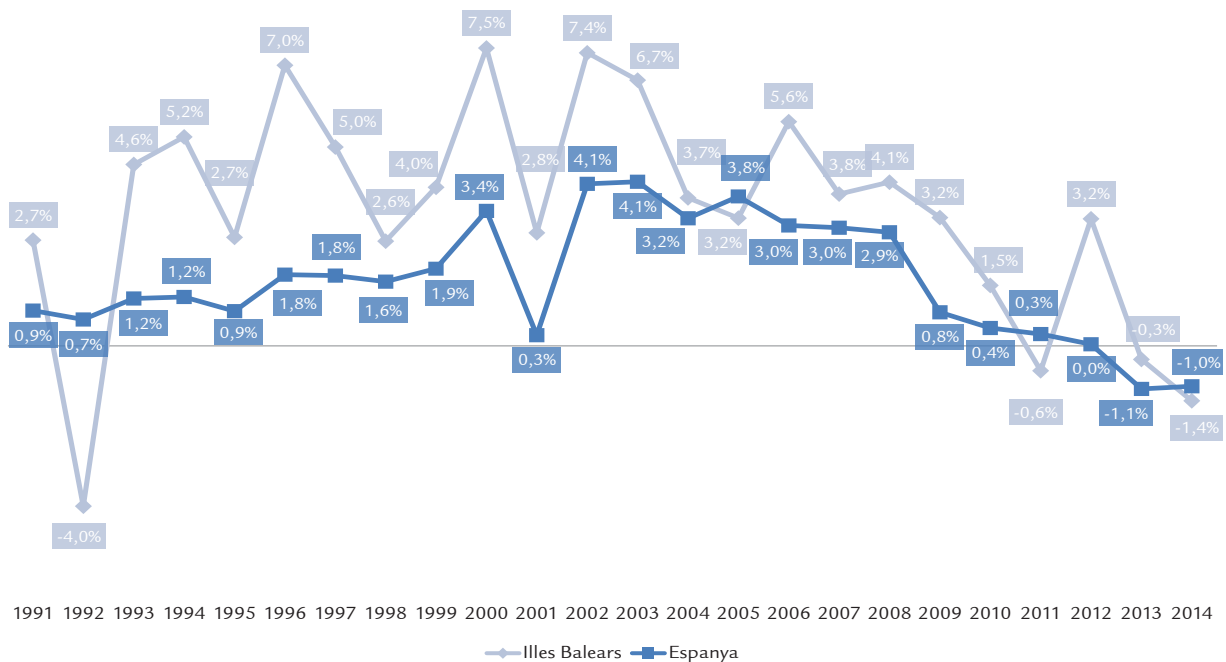
Unitats: milers de persones.

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

Com s'observa en el gràfic 16, l'evolució de la població activa a les Balears mostra les reduccions interanuals dels dos darrers anys. En general, la variació relativa de les Balears se situa per sobre de la del conjunt nacional, que, per segon any consecutiu en tota la sè-

rie representada, també perd actius (-1,0%). Quant a les característiques de les variacions, s'observa que l'evolució de l'espanyola presenta un comportament més lineal que la de les Balears, que habitualment mostra fluctuacions més accentuades.

Gràfic 16. Creixement relatiu de la població activa a les Balears i a Espanya (1991-2014)

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

D'altra banda, la població inactiva assolix la xifra de 326.525 persones el 2014, la qual cosa suposa un increment de 14.375 persones en termes interanuals (4,6%). Atenent a la causa principal d'inactivitat, els inactius de les Balears es distribueixen de la manera següent: el 37,2% són jubilats, el 28,8% es dediquen a tasques de la llar i el 19,6% addueixen altres causes, com ara la incapacitat permanent, altres pensions diferents de la jubilació o tasques socials sense remuneració. Finalment, el 2014 les persones que declaren ser estudiants com a motiu per a la inactivitat són el 14,4%.

Si s'analitza la variació interanual de les classes principals d'inactivitat, s'observa que

pràcticament tots els grups augmenten. Concretament, es registren 8.225 persones més (9,5%) que es dediquen a les tasques de la llar, seguides dels jubilats (3,3%) i dels estudiants, amb 325 persones més (0,7%). Pel que fa a les altres causes, després de l'important increment que varen experimentar els inactius amb incapacitat permanent el 2013, el 2014 perden un 17,7%. En conclusió, sembla que les dades indiquen que una part de la població encara abandona el mercat de treball, probablement per la dificultat de trobar feina, i torna a estudiar o es dedica a les tasques de la llar, per la qual cosa s'incrementa el pes de la inactivitat.

Quadre 15. Evolució de la població activa i de la inactiva a les Illes Balears (2005-2014)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Pob. activa	500.700	528.875	549.025	571.575	589.975	598.925	595.175	614.150	612.050	603.600
Pob. inactiva	292.425	291.725	303.575	307.875	305.700	304.150	313.900	302.450	312.150	326.525
Pes dels inactius segons la seva vinculació a l'activitat										
Actius potencials: totals	3,4%	2,2%	1,2%	1,6%	3,2%	3,1%	3,2%	3,6%	4,1%	4,0%
Actius potencials: desanimats	2,8%	1,7%	0,8%	0,9%	1,9%	1,7%	1,7%	1,9%	2,1%	2,0%
Altres inactius	96,6%	97,8%	98,8%	98,4%	96,8%	96,9%	96,8%	96,4%	95,9%	96,0%
Pes segons la classe principal d'inactivitat										
Estudiants	14,1%	14,1%	13,8%	13,8%	14,4%	16,1%	18,0%	15,3%	14,9%	14,4%
Jubilats	32,8%	33,2%	32,4%	33,8%	35,1%	36,8%	40,6%	38,7%	37,7%	37,2%
Tasques de la llar	30,8%	30,3%	31,6%	32,3%	30,8%	27,7%	28,5%	26,3%	27,5%	28,8%
Altres	22,3%	22,4%	22,2%	20,1%	19,7%	19,3%	20,5%	19,7%	19,9%	19,6%

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

Pel que fa al perfil de la població activa, tot i que la proporció d'homes encara supera el de dones, el nombre d'actives ha augmentat de manera contínua durant pràcticament tota la sèrie estudiada (2000-2014). El pes de les dones en aquests catorze anys s'ha incrementat un total de 4,8 p. p., fet que demostra la progressiva incorporació femenina al mercat de treball. El 2014, el 45,9% de la població activa són dones, i els homes són el 54,1% restant. En termes interanuals, el pes de les dones augmenta 0,3 p. p. en detriment dels homes, que cauen en consonància.

Per grups d'edat, la major part dels actius es concentren en la franja intermèdia (de 25 a 54 anys), concretament el 79,0%, i redueixen el seu pes 0,4 p. p. en termes interanuals. També disminueix el pes el grup de menors de 25 anys (-0,5 p. p.), que representa el 7,1% dels actius. En conseqüència, els més grans de 55 anys representen el 13,9% restant i augmenten 0,9 p. p. En termes relatius, això es reflecteix en el nombre d'actius, que es redueix especialment entre el col·lectiu més jove (-7,5%)

i entre el grup de 25 a 54 anys (-1,9%). En canvi, els més grans de 55 anys guanyen un 5,4% d'efectius.

Quant a la nacionalitat de la població activa de les Balears, evidentment els espanyols concentren el pes més elevat. El 2014 sumen el 77,8% del conjunt d'actius de l'arxipèlag. Els segueixen els estrangers no comunitaris, que sumen el 12,2%, i els comunitaris, amb un pes del 9,9% dels actius. Si s'analitza l'evolució de la població activa estrangera des de l'any 2005, destaca el canvi que han experimentat els estrangers comunitaris, que han passat del 3,4% al 9,9%, amb un total de 6,5 p. p. més. Aquest fet els ha acostat als extracomunitaris (amb el 12,2% el 2014), ja que aquest grup ha perdut 3,7 p. p. en aquest mateix període. Respecte de les dades de l'any 2013, destaca l'increment dels actius de països membres de la Unió Europea (3,1%). Contràriament, els actius de nacionalitat espanyola i els extracomunitaris disminueixen en el darrer any (un -1,3% i un -5,5%, respectivament).

Quadre 16. Evolució de la població activa total per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2000-2014)

Anys	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	16 a 24 anys	25 a 54 anys	55 anys i més	Espanyols	UE-27	NO UE
2000	407,2	59,0%	41,0%	14,5%	75,9%	9,7%	-	-	-
2005	500,7	57,1%	42,9%	12,6%	76,9%	10,5%	80,6%	3,4%	16,0%
2006	528,9	57,1%	42,9%	11,9%	77,2%	10,9%	79,6%	5,0%	15,4%
2007	549,0	57,3%	42,7%	11,1%	78,2%	10,7%	76,6%	7,7%	15,7%
2008	571,6	56,5%	43,5%	10,5%	78,5%	11,0%	74,9%	7,6%	17,5%
2009	590,0	55,7%	44,3%	10,3%	78,4%	11,3%	75,2%	7,4%	17,5%
2010	598,9	54,9%	45,1%	9,5%	79,0%	11,5%	74,8%	8,8%	16,4%
2011	595,2	54,5%	45,5%	8,5%	78,8%	12,7%	76,6%	10,1%	13,3%
2012	614,2	54,0%	46,0%	8,4%	78,1%	13,5%	77,8%	10,4%	11,9%
2013	612,1	54,4%	45,6%	7,6%	79,5%	13,0%	77,7%	9,5%	12,8%
2014	603,6	54,1%	45,9%	7,1%	79,0%	13,9%	77,8%	9,9%	12,2%

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

Per completar l'anàlisi de l'evolució de la població activa de les Balears, es fa referència a la distribució segons la relació de parentiu amb la persona de referència a la llar enquestada (vegeu el quadre 17). Els homes es mantenen com la persona de referència en la majoria de casos (56,6%), mentre que les

dones són majoritàriament cònjuges (41,9%). En termes interanuals, presenten un comportament divergent. Així, en el primer cas, el pes dels actius com a persona de referència augmenta 1,4 p. p., mentre que en el segon les dones actives (cònjuges) perden 0,2 p. p. respecte de l'any 2013.

Quadre 17. Població activa a les Balears segons la relació de parentiu amb la persona de referència de la llar per sexe (2008-2014)

	2008			2010			2012			2014		
	Total	Dones	Homes	Total	Dones	Homes	Total	Dones	Homes	Total	Dones	Homes
Persona de referència	262.173	40,8%	49,8%	284.509	39,8%	53,9%	295.381	40,4%	54,7%	295.899	40,0%	56,6%
Cònjuge	169.456	37,9%	23,3%	177.905	40,1%	21,2%	189.373	40,9%	22,3%	187.072	41,9%	21,7%
Fill/ fillastre	99.102	15,3%	18,9%	97.311	13,9%	18,2%	96.088	13,4%	17,5%	92.956	14,0%	16,6%
Gendre/nora	4.993	0,8%	1,0%	5.054	0,8%	0,9%	5.321	1,1%	0,7%	4.718	0,4%	1,1%
Nét/néta	2.091	0,1%	0,5%	1.781	0,2%	0,4%	1.362	0,2%	0,3%	889	0,1%	0,2%
Pare/mare/sogres	4.020	0,8%	0,6%	3.443	0,8%	0,4%	6.666	1,7%	0,6%	3.232	0,7%	0,4%
Altres	20.186	2,8%	4,1%	18.200	3,0%	3,1%	7.878	0,9%	1,6%	9.649	1,2%	1,9%
Pers. domèstic	596	0,2%	0,0%	1.678	0,5%	0,1%	1.809	0,5%	0,2%	1.676	0,6%	0,0%
Sense parentiu	8.970	1,2%	1,8%	9.044	0,9%	2,0%	10.277	1,1%	2,2%	7.517	1,1%	1,4%
Total	571.587	248.418	323.169	598.925	270.056	328.869	614.155	282.655	331.500	603.608	326.800	276.808

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

En definitiva, l'any 2014 la població activa continua amb els resultats negatius de l'any 2013 i perd un 1,4%. Alhora, augmenten els

inactius, i són sobretot els estudiants i les persones que es dediquen a la llar els que abandonen el mercat de treball. Quant al perfil majo-

ritari de la població activa és el d'un home, de 25 a 54 anys i de nacionalitat espanyola, si bé els col·lectius que han incrementat el seu pes

en el darrer any són les dones, els més grans de 55 anys i els ciutadans de la Unió Europea.

3.1.2 Població activa per nivell d'estudis

En el darrer any han disminuït els actius que han completat primària i la segona etapa de l'ESO, i han augmentat els que han acabat fins a la primera etapa de l'ESO i estudis superiors.

Per analitzar en profunditat la població activa s'ha de tenir en compte el nivell d'estudis dels treballadors. Aquest factor és un tret determinant de l'ocupabilitat de la població, de manera que a mesura que augmenta també creixen les probabilitats d'inserció en el mercat laboral. És un fet que els resultats educatius de les Illes Balears estan molt influenciats per les característiques del mercat de treball. Així, aquests resultats es troben per sota de la mitjana nacional, tant entre els actius que han completat estudis de primària (el 8,4% vs. el 9,5%) com entre els que tenen estudis

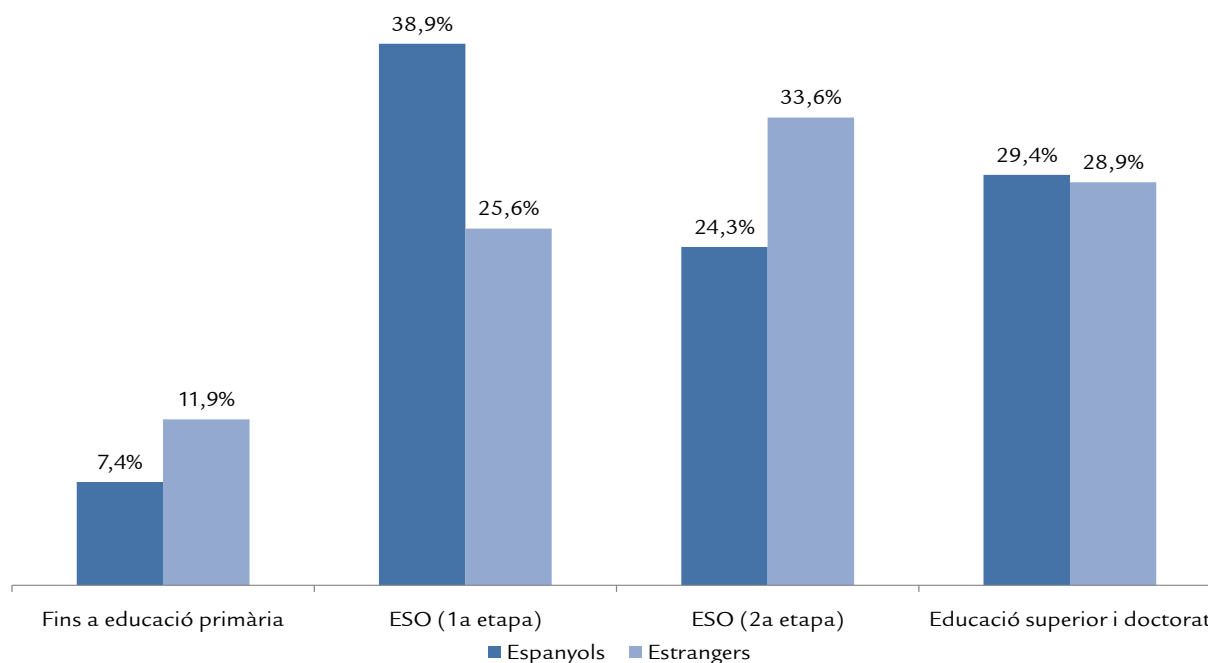
superiors (el 29,3% vs. el 37,2%). De fet, les Balears són la tercera comunitat autònoma amb el nivell més baix de població activa amb estudis superiors, amb 7,9 p. p. per sota de la mitjana nacional. En canvi, presenten el segon valor més alt del conjunt espanyol pel que fa a la població activa titulada en primera etapa de l'ESO (35,9%) i el tercer resultat més elevat en la segona etapa de l'ESO (26,3%), en ambdós casos per sobre de la mitjana nacional (el 30,0% i el 23,3%, respectivament). Quant a la nacionalitat, la població activa estrangera té un pes més elevat entre les persones que han completat fins a la segona etapa de secundària (33,6%), pes que supera en 9,3 p. p. el resultat dels espanyols (24,3%) per a aquest mateix nivell educatiu.

Quadre 18. Distribució percentual de la població activa per nivell d'estudis i comunitat autònoma (2014)

	Fins a educació primària	ESO (1a etapa)	ESO (2a etapa)	Educació superior i doctorat
Total Espanya	9,5	30,0	23,3	37,2
Andalusia	13,8	35,2	21,3	29,7
Aragó	10,9	24,1	26,7	38,3
Astúries	7,1	25,2	23,1	44,6
Illes Balears	8,4	35,9	26,3	29,3
Canàries	15,2	31,1	24,5	29,2
Cantàbria	5,7	25,6	27,4	41,4
Castella i Lleó	7,7	30,7	24,6	37,0
Castella-la Manxa	10,9	35,9	23,3	30,0
Catalunya	10,2	28,3	22,1	39,4
Com. Valenciana	8,2	33,4	24,8	33,6
Extremadura	9,2	43,2	17,7	29,8
Galícia	6,5	35,1	21,1	37,2
Madrid	5,0	20,3	25,7	49,0
Múrcia	14,2	33,2	23,4	29,2
Navarra	5,8	25,1	23,4	45,7
País Basc	4,5	22,4	21,8	51,3
La Rioja	7,8	27,9	25,0	39,3

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

Gràfic 17. Percentatge de població activa per grup de nacionalitat i nivell educatiu a les Illes Balears (2014)

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

Segons les dades recollides en el quadre 19, l'evolució del percentatge de la població activa per nivell d'estudis a les Illes Balears des del 2011 fins al 2014 presenta resultats diversos. D'una banda, disminueix el percentatge d'actius que han completat l'educació primària, amb un total de -3,4 p. p. en aquests darrers anys, i també el dels que han completat la segona etapa de secundària (-2,4 p. p.). De l'altra, hi ha els actius que han completat la primera etapa de l'ESO, amb 1,2 p. p. més, i els que han fet estudis superiors (4,5 p. p.). En el conjunt d'Espanya es repeteix el mateix patró, amb disminucions tant dels graduats en primària (-3,6 p. p.) com dels que han acabat la segona etapa de secundària (-0,4 p. p.), alhora que augmenta la proporció d'actius amb

la primera etapa de secundària (1,2%) i entre els titulats superiors (2,8 p. p.) en el mateix període.

Per sexe, les dones presenten un nivell formatiu superior, tant a Espanya com a les Balears. Així, els homes superen les dones en els dos primers nivells educatius (primària i primera etapa de secundària), mentre que les dones els superen en la segona etapa de l'ESO i en estudis superiors. La diferència més elevada es produeix, especialment, entre les persones actives amb una titulació superior, grup en què el pes de les dones (35,1%) supera el dels homes (24,5%) en 10,6 p. p. En el conjunt nacional la diferència no és tan acusada (7,9 p. p. el 2014).

Quadre 19. Distribució percentual de la població activa per nivell d'estudis i sexe a Espanya i a les Illes Balears (2011-2014)

	Fins a educació primària				ESO (1a etapa)				ESO (2a etapa)				Educació superior i doctorat			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Total																
Espanya	13,1	12,1	11,2	9,5	28,8	29,2	29,4	30,0	23,7	23,5	23,1	23,3	34,4	35,2	36,3	37,2
Illes Balears	11,8	10,8	10,2	8,4	34,7	33,6	33,3	35,9	28,7	29,8	28,4	26,3	24,8	25,8	28,0	29,3
Homes																
Espanya	14,5	13,3	12,3	10,4	31,8	32,3	32,7	33,2	23,0	22,8	22,3	22,9	30,8	31,7	32,7	33,6
Illes Balears	13,2	12	10,9	9,1	38,4	34,6	36,5	41,2	27,5	29,9	27,3	25,3	20,9	23,5	25,3	24,5
Dones																
Espanya	11,5	10,7	10,0	8,4	25,2	25,5	25,6	26,3	24,5	24,4	24,0	23,9	38,9	39,4	40,4	41,5
Illes Balears	10,1	9,4	9,4	7,6	30,3	32,4	29,5	29,7	30,1	29,6	29,8	27,6	29,5	28,5	31,3	35,1

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

El nivell de formació dels joves de les Illes Balears està en una posició de desavantatge respecte del conjunt d'Espanya. En aquest sentit, les taxes d'escolarització a 16 i a 18 anys se situen a la coa de les de totes les comunitats autònomes. Les darreres taxes disponibles, que fan referència al curs 2012/2013, mostren una taxa d'escolarització a 18 anys del 43,6%, inferior a la mitjana nacional (50,1%), que és la més baixa de tot l'Estat. Ara bé, la taxa d'escolarització a 16 anys (86,6%) d'aquest mateix curs, tot i que també és la més baixa d'Espanya, està entre les més altes que han assolit les Illes Balears des del curs 1996/1997. Per tant, es pot dir que l'evolució és favorable.

Segons les xifres del curs 2011/2012, el darrer del qual es disposen dades definitives, les taxes brutes de graduació en tots els nivells educatius recollits en el quadre 20 presenten valors més baixos a les Illes Balears que en el conjunt nacional. Malgrat això, si es comparen aquestes dades amb les del curs 2001/2002, s'observa que la taxa de graduació ha augmentat en tots els nivells. Concretament, la taxa de graduats en ESO a les Balears és del 67,4%, 7,7 p.p. per sota de la del conjunt estatal. Per sexe, les taxes posen de manifest la major importància que atorga el col·lectiu femení a l'educació, ja que les dones presenten resultats superiors als dels homes en tots els nivells educatius, tant a les Balears com a Espanya.

Quadre 20. Taxes brutes de graduació en ensenyaments no universitaris per nivell educatiu i sexe, a Espanya i a les Illes Balears (2011/2012), i variació percentual respecte al curs 2001/2002

	Total		Homes		Dones	
	Valor	Var. pp	Valor	Var. pp	Valor	Var. pp
Educació secundària obligatòria (ESO)						
Illes Balears	67,4	0,9	61,5	2,3	73,6	-0,7
Espanya	75,1	4,0	69,9	6,1	79,6	0,8
Batxillerat / COU						
Illes Balears	41,6	6,5	35,8	8,2	47,9	4,9
Espanya	52,2	7,1	45,6	8,1	59,1	5,9
Tècnic / Tècnic auxiliar (*)						
Illes Balears	17,5	6,6	16,2	5,5	18,9	7,8
Espanya	22,4	9,0	21,5	8,4	23,4	9,7
Tècnic superior / Tècnic especialista (*)						
Illes Balears	11,4	3,7	9,9	3,0	13,0	4,5
Espanya	22,6	5,2	20,6	4,4	24,6	5,9

(*) es considera l'alumnat graduat en cicles formatius de grau mitjà d'FP i d'arts plàstiques i disseny, i d'activitats físiques i esportives.

Font: OTIB a partir de dades del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport.

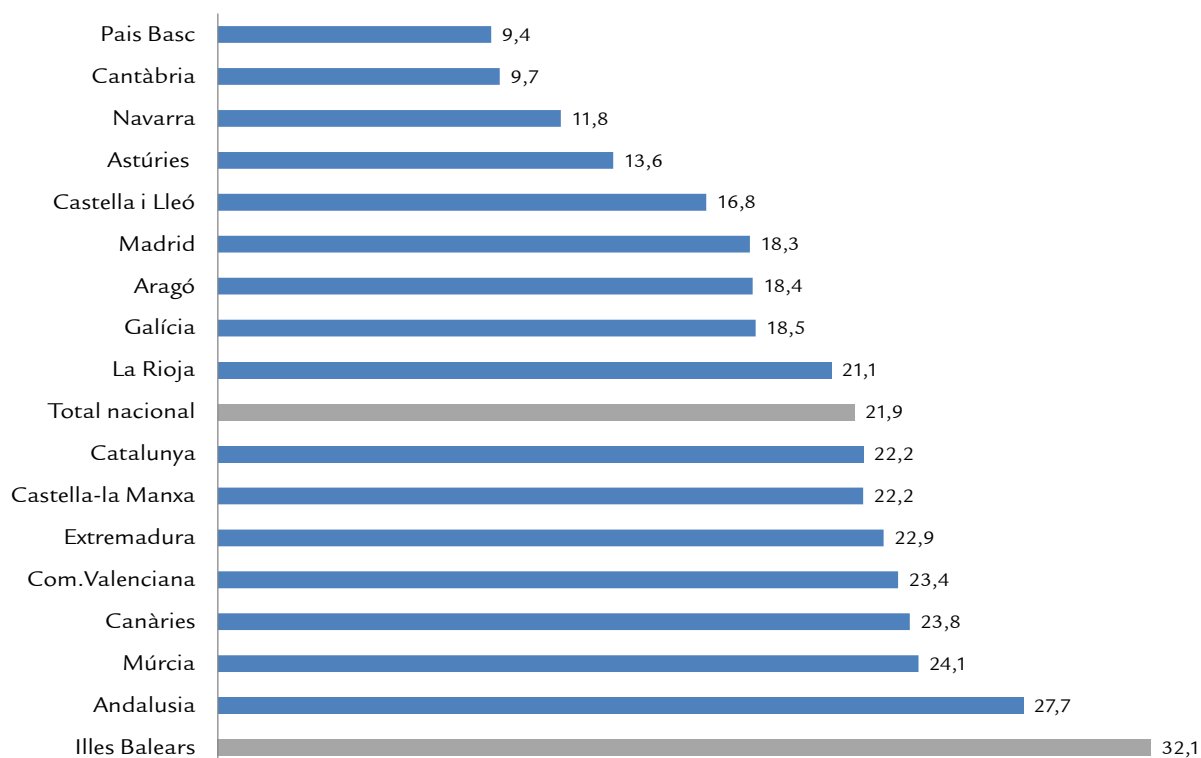
El fet que els joves de les Illes Balears tinguin menys formació o que estiguin menys formats es posa de manifest si s'analitza la taxa d'abandonament escolar prematur.¹⁰ El 2014 les Illes Balears són la comunitat autònoma amb la taxa més alta (32,1%). Al mateix temps, la mitjana nacional se situa en el 21,9%. Si es compara aquest indicador amb el d'altres països de la UE-28 el 2013, les Balears són a molta distància dels valors que presenten, per exemple, Alemanya (9,9%), França (9,7%) o el Regne Unit (12,4%). També, com s'ha comentat en un apartat anterior, el resultat de les Balears duplica sobradament l'objectiu de l'estratègia Europa 2020 (15%).

Les dades del Ministeri d'Educació respecte al nombre de graduats en estudis superiors posen de manifest la diferència que hi ha entre el resultat de les Illes Balears i la mitjana espanyola. Així, el curs 2010-2011¹¹ la taxa bruta de la població que es diploma a les Balears és la segona més baixa d'Espanya (12,6%), només darrere les Canàries. També el pes dels llicenciats és del 5,5% davant el 19,9% nacional, cosa que suposa una diferència de 14,4 p. p. Un altre cop, el col·lectiu femení assoleix uns percentatges superiors als del masculí en tots els estudis superiors.

¹⁰ Taxa d'abandonament escolar prematur: representa la població de 18 a 24 anys que no ha completat el grau d'educació secundària de segona etapa i no segueix cap tipus d'educació o formació.

¹¹ Darreres dades publicades en el moment d'elaborar aquest informe.

Gràfic 18. Taxes d'abandonament escolar prematur per comunitat autònoma (2014)

Font: OTIB a partir de dades del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport.

Per acabar, les dades anteriors mostren el baix resultat educatiu de les Illes Balears respecte de la resta d'Espanya. També s'observa una lleugera però progressiva millora dels indicadors. Ara bé, durant els pròxims anys és necessari fomentar el nivell formatiu de la po-

blació en general i dels actius en particular, ja que l'augment permetrà incrementar l'ocupabilitat del conjunt de treballadors. Aquest fet es traduirà en una productivitat més elevada que portarà efectes positius tant a les persones com a l'economia en general.

3.1.3 Evolució de la taxa d'activitat

El 2013 la taxa d'activitat de les Balears és del 64,9%. És la taxa més alta del conjunt d'Espanya i se situa 5,3 p. p. per sobre de la mitjana nacional.

La taxa d'activitat del 2014, segons les dades de l'EPA, se situa en el 64,9%, 1,3 p. p. per sota de la taxa de l'any anterior. Les Illes Balears presenten el resultat més alt del conjunt de l'Estat i superen també la mitjana nacional (59,6%). Si es comparen les dades amb les del 2007, quan comença la crisi econòmica, s'observa que la taxa d'activitat ha

experimentat un increment en ambdós casos (0,5 p. p. i 0,3 p. p., respectivament). Durant els anys en què la recessió era més intensa es va produir un increment de la taxa d'activitat, probablement perquè moltes persones inactives, empeses per les dificultats econòmiques, es varen incorporar al mercat de treball. D'ençà del 2012, la taxa d'activitat, tant a les Balears com a Espanya, cau en termes interanuals. Així, respecte del 2013 els valors de les Balears i d'Espanya decreixen lleugerament (-1,34 p. p. i -0,45 p. p., respectivament).

Per sexe, les taxes d'activitat masculines són habitualment més elevades que les femenines. Ara bé, un dels efectes de la crisi ha estat el fort increment de la taxa entre les dones, causada probablement per la seva incorporació al mercat de treball amb la finalitat d'augmentar els ingressos de les famílies davant l'augment de l'atur. Segons això, a les Balears i respecte dels valors del 2007, les dones han incrementat la seva taxa en 4,2 p. p., mentre que els homes l'han reduïda 3,1 p. p. El 2014, la taxa femenina és del 59,1%, i la masculina, del 70,8%. Quant als grups d'edat, evidentment la taxa més alta del 2014 correspon a la franja de 25 a 54 anys (88,1%), seguida de la dels menors de 25 anys (42,9%) i, finalment, de la dels més grans de 55 anys (29,0%). En termes interanuals, només augmenten lleugerament els resultats els actius de més de 54 anys (0,8 p. p.). Respecte del 2007, s'observa un increment de les taxes en els grups de mitjana edat (2,8 p. p. més) i dels més grans de 55 anys (4,6 p. p. més); en canvi, es re-

dueix considerablement entre els més joves (-13,5 p. p.), probablement perquè es mantenen més temps en el sistema educatiu davant les dificultats de trobar feina.

Quant a la nacionalitat, les taxes d'activitat dels estrangers solen ser superiors a les dels espanyols. Així, els extracomunitaris, que presenten la taxa més alta, se situen en el 73,2%; els segueixen els estrangers de la UE-27, amb el 72,4%, i, finalment, els espanyols, amb el 62,9%. Respecte del 2013, augmenten especialment la taxa els estrangers comunitaris (1,2 p. p.), seguits dels extracomunitaris (0,2 p. p.). Alhora, els espanyols perden presència durant aquest darrer any (-1,8 p. p.). Si es comparen les taxes amb les del 2007, s'observa l'augment tant dels espanyols (1,3 p. p.) com dels membres de la UE-27 (3,3 p. p.), i el descens de la taxa dels extracomunitaris (-5,8 p. p.) per la sortida del país davant les dificultats del mercat laboral.

Quadre 21. Evolució de la taxa d'activitat per sexe, edat i nacionalitat per comunitat autònoma (2010-2014)

Comunitat autònoma	Total			Dones			Homes			Menors de 25 anys			Entre 25 i 54 anys			Majors de 54 anys			Espanyols			UE-27			NO UE		
	2010	2012	2014	2010	2012	2014	2010	2012	2014	2010	2012	2014	2010	2012	2014	2010	2012	2014	2010	2012	2014	2010	2012	2014	2010	2012	2014
Andalusia	58,6	59,0	58,8	50,2	52,2	52,1	67,4	66,2	65,9	46,9	43,1	39,9	82,3	84,3	85,0	20,7	19,9	21,5	57,3	57,7	57,8	61,1	66,3	63,2	81,9	78,2	77,2
Aragó	58,8	60,1	58,9	51,1	53,5	52,9	66,5	66,9	65,1	44,4	42,1	38,5	86,9	89,1	89,5	16,8	22,9	22,1	55,8	57,5	56,3	84,9	81,0	81,1	76,5	78,7	79,1
Astúries	51,8	52,3	51,8	45,5	46,4	47,3	58,8	58,8	56,9	36,5	32,4	30,9	81,6	82,4	83,5	26,4	19,2	19,3	50,8	51,3	50,8	75,2	75,1	68,5	75,6	74,7	81,4
Illes Balears	66,3	67,0	64,9	59,8	61,4	59,1	72,9	72,6	70,8	53,8	51,1	42,9	88,3	88,8	88,1	23,6	30,1	29,0	63,2	65,8	62,9	73,5	68,0	72,4	80,5	74,8	73,2
Canàries	61,9	63,0	61,3	54,5	57,1	56,0	69,4	68,9	66,8	44,6	44,0	40,1	83,6	85,7	84,9	18,5	24,9	24,4	60,1	60,8	60,3	61,2	67,3	61,0	78,5	80,5	72,7
Cantàbria	56,1	56,9	56,5	48,6	50,3	50,3	64,1	63,8	63,1	39,0	31,5	28,5	83,6	85,0	85,6	19,0	22,1	23,4	54,8	55,7	55,4	71,7	72,5	82,1	77,4	76,8	73,2
Castella i Lleó	55,1	55,4	55,0	47,2	48,1	48,8	63,3	63,0	61,4	43,0	38,0	33,4	85,0	86,4	87,0	18,3	20,5	21,9	53,4	54,1	53,8	84,5	74,7	78,0	80,5	76,3	73,1
Castella-la Manxa	58,3	59,2	59,2	47,8	51,0	51,3	68,6	67,3	66,9	49,3	43,8	41,1	83,2	85,2	86,2	24,3	20,2	21,7	55,9	56,7	57,3	81,7	82,1	82,0	76,8	80,6	75,5
Catalunya	63,8	63,4	62,6	56,6	57,5	57,5	71,2	69,6	68,0	52,7	48,9	45,8	88,5	89,3	90,3	21,0	24,8	24,8	61,2	61,1	60,7	78,1	78,3	78,8	77,7	76,9	75,2
Com. Valenciana	60,1	59,6	59,0	52,5	52,6	52,6	67,9	66,8	65,6	49,3	43,9	41,0	85,3	86,3	86,6	17,3	21,3	22,5	57,9	58,1	57,8	63,2	55,0	59,5	78,5	78,5	72,6
Extremadura	54,4	55,2	55,1	45,0	46,9	47,6	64,1	63,6	62,7	44,4	43,6	37,6	81,2	82,6	83,6	19,1	18,2	20,1	54,0	54,6	54,9	65,5	64,5	52,5	71,8	78,4	72,4
Galícia	54,2	55,0	53,8	47,8	49,5	49,0	61,2	61,0	59,0	40,3	38,1	34,5	83,9	85,7	85,6	25,8	20,3	19,8	53,4	54,2	53,1	65,5	73,9	67,0	78,1	76,6	79,0
Madrid	66,1	65,3	63,9	59,8	60,0	58,6	72,9	71,2	69,7	47,5	41,8	40,2	90,0	90,0	90,0	22,7	27,3	26,3	62,7	62,6	61,5	86,8	80,6	87,5	82,8	81,5	77,9
Múrcia	61,9	61,8	61,1	53,0	54,2	53,7	70,8	69,3	68,5	46,7	43,5	39,1	84,3	85,9	86,0	20,0	22,1	23,8	58,6	59,1	59,2	51,0	56,8	52,6	84,3	79,6	77,5
Navarra	60,7	60,7	59,8	53,6	54,7	54,1	67,9	66,8	65,5	44,5	36,7	35,5	88,3	88,8	88,4	19,7	23,5	24,4	57,8	58,8	58,2	90,0	75,5	79,4	83,6	79,1	75,8
País Basc	58,2	58,2	57,0	51,1	52,3	51,6	65,7	64,5	62,9	38,8	36,9	29,3	87,6	88,2	89,1	22,9	21,2	21,8	56,7	56,8	55,9	76,0	75,7	81,0	80,2	79,4	78,1
La Rioja	59,9	59,9	60,3	51,5	53,0	54,4	68,3	66,8	66,3	37,4	40,9	40,3	87,1	87,6	89,7	21,4	22,7	24,1	57,1	56,6	58,3	86,0	86,7	85,2	75,4	79,8	71,5
Total Espanya	60,3	60,4	59,6	52,7	54,0	53,7	68,1	67,1	65,8	46,9	43,0	39,6	85,7	86,9	87,3	21,4	22,5	23,0	58,0	58,5	58,0	72,5	70,5	71,0	79,8	78,5	75,6

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

3.2 La població ocupada

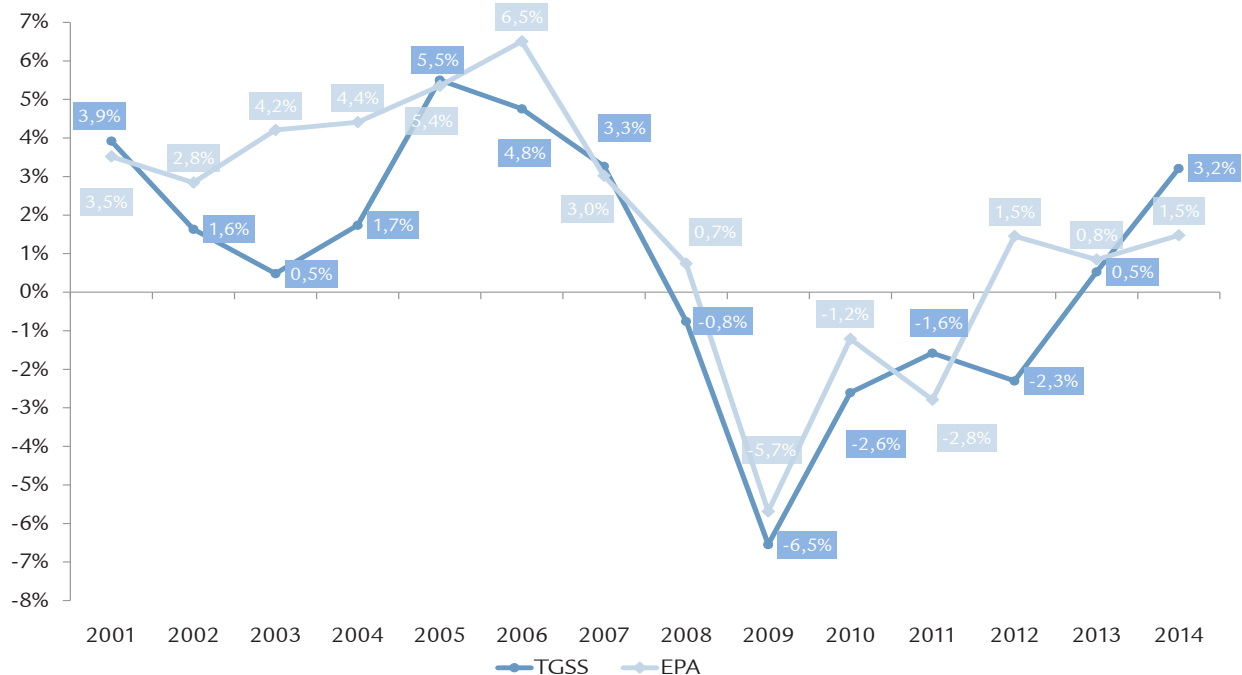
3.2.1 Evolució de la població ocupada i de l'afiliació a la Seguretat Social

L'any 2013 l'ocupació consolida el creixement en termes interanuals a les dues fonts disponibles. Així, segons les dades de l'EPA els ocupats augmenten un 1,5 %, i els afiliats a la Seguretat Social ho fan un 3,2 %.

L'anàlisi de la població ocupada es fa considerant dues fonts de dades: els registres d'afiliats a la Seguretat Social (a partir de les dades de la TGSS) i el nombre d'ocupats que proporciona l'EPA (elaborada per l'INE). Per segon any consecutiu des del 2007 ambdues fonts

registren un creixement en termes interanuals. En el primer cas, els registres de la TGSS mostren un increment respecte de l'any anterior d'un 3,2 % i, pel que fa a l'EPA, el creixement supera el punt percentual respecte del 2013 (1,5 %). En nombres absoluts, la TGSS registra 410.635 afiliats, i l'EPA, 482.875 ocupats. A Espanya, per primera vegada des del 2007 ambdues fonts presenten variacions positives, amb valors superiors al punt percentual (un 1,6 % i un 1,2 %, respectivament).

Gràfic 19. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social i la població ocupada a les Balears segons l'EPA (2001-2014)

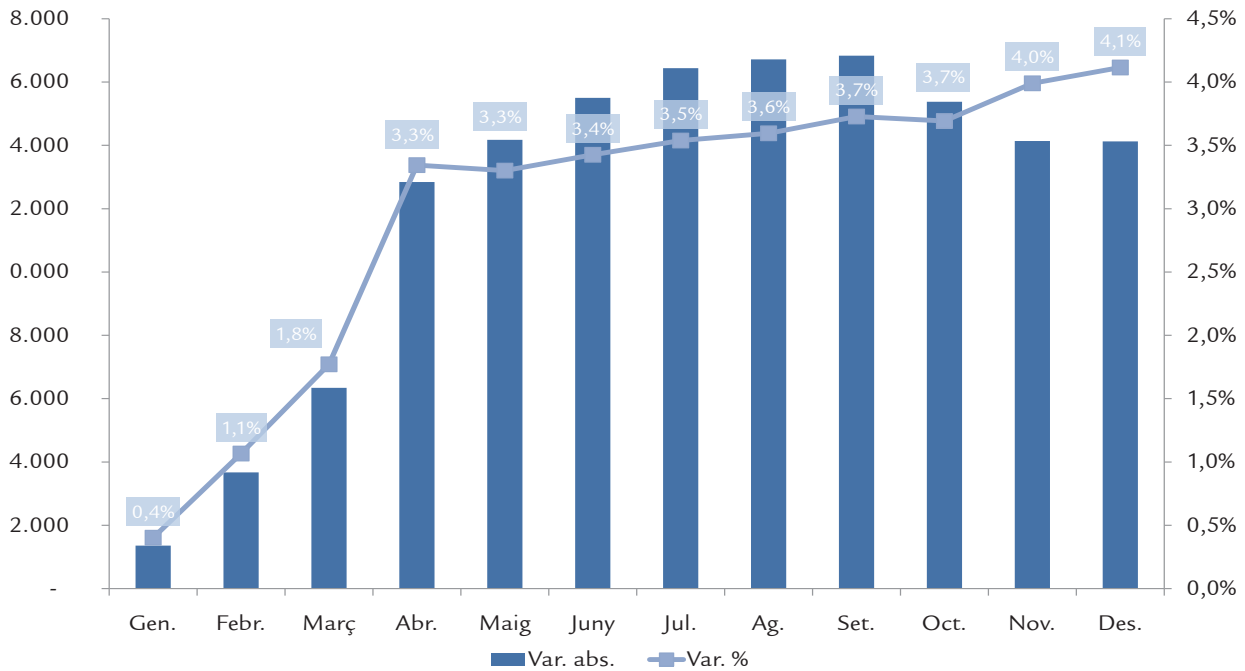

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS i l'EPA (INE).

Si s'observa l'evolució mensual de l'afiliació mitjana de la TGSS el 2014, es pot comprovar com per primera vegada en els darrers anys creix l'afiliació interanual a cada un dels mesos. A més, aquests increments permeten intuir el pes del turisme en el mercat de treball de les Balears, ja que els augments d'afiliació més importants es produeixen a partir del

mes de maig, coincidint amb la temporada alta turística. En aquest sentit, el 2014 ha esdevingut un any de molt dinamisme en el sector dels serveis, amb un notable increment de l'activitat, tant de la xifra de negoci com de l'ocupació, fet que s'ha traslladat a les dades d'afiliació.

Gràfic 20. Variació interanual de l'afiliació mitjana a la Seguretat Social a les Balears per mesos (2014)

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS.

Els registres del darrer dia del mes permeten analitzar l'afiliació per illes. El 80,0% dels afiliats estan registrats a Mallorca, seguits del 13,0% de les Pitiüses i del 6,7% de Menorca. Per segon any consecutiu des de l'any 2007 totes les illes incrementen l'afiliació. Així, en termes interanuals el 2014 es registren 12.774 afiliats més a les Balears (un 3,2% més). Aquest increment es distribueix de la mane-

ra següent: les Pitiüses tenen un 6,7% més d'afiliats (3.340 persones més), a Mallorca creixen un 2,8% (8.958 persones més) i Menorca suma un 1,1% més (303 persones més). L'afiliació a Eivissa i a Formentera es comporta millor en termes d'ocupació, ja que des de l'any 2001 registren creixements positius del nombre d'afiliats durant tots els anys, llevat del retrocés de l'any 2009.

Quadre 22. Evolució anual de l'afiliació a la Seguretat Social per illes (2007-2014)

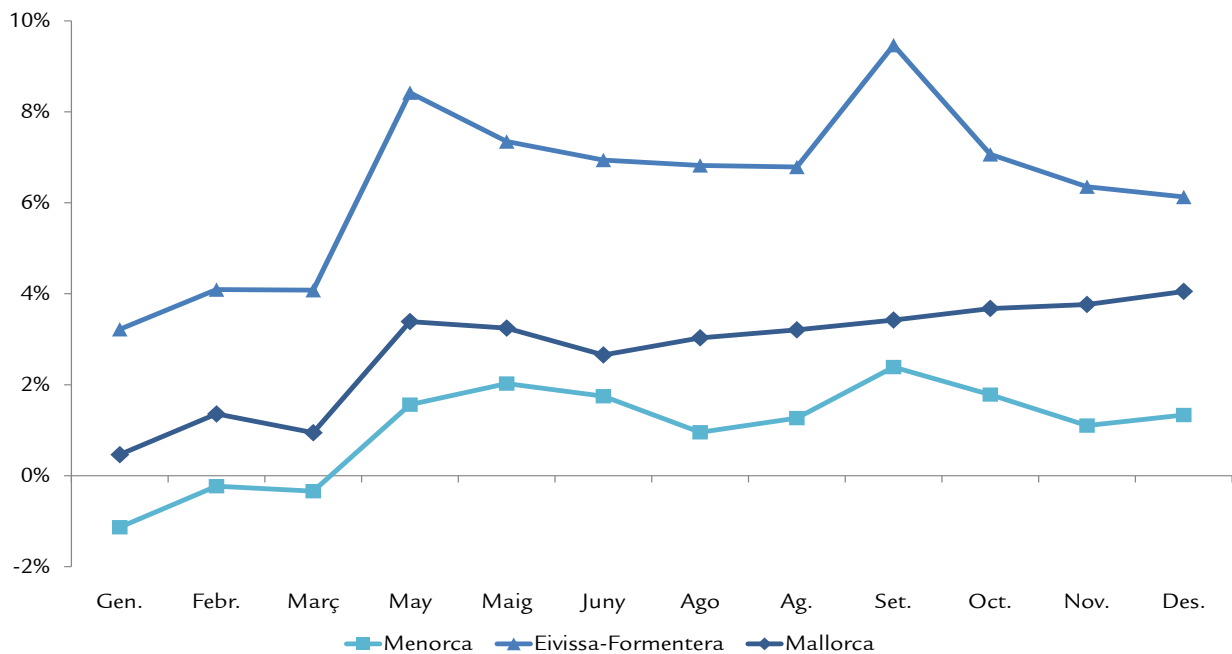
	Mallorca	Menorca	Pitiüses	Illes Balears
2007	372.845	33.306	49.124	455.694
2008	369.700	32.525	49.410	452.244
2009	344.789	30.024	46.761	422.638
2010	333.934	29.025	47.249	411.617
2011	327.072	28.089	48.270	405.113
2012	318.432	26.777	48.841	395.784
2013	319.377	27.279	50.169	397.861
2014	328.334	27.582	53.509	410.635

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS.

L'evolució més favorable de les Pitiüses en comparació de les illes majors es pot observar en el gràfic 21. El seu creixement interanual el 2014 està per damunt del de les altres illes durant tots els mesos de l'any. Destaca, sobretot, l'augment de l'afiliació el darrer dia del mes de setembre (un 9,5% més). A Mallorca, malgrat que guanya afiliats tots els mesos de l'any, el creixement relatiu és menor. Alhora,

durant el primer trimestre de l'any Menorca perd afiliats i a partir del mes d'abril ja es manté en xifres positives. Ara bé, cal destacar que aquest creixement està per sota del de les Pitiüses i de Mallorca. Es pot assenyalar també que a totes les illes el darrer mes de l'any acaba amb un creixement superior al que tenien al mes de gener.

Gràfic 21. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social el darrer dia del mes per illes i mesos (2014)

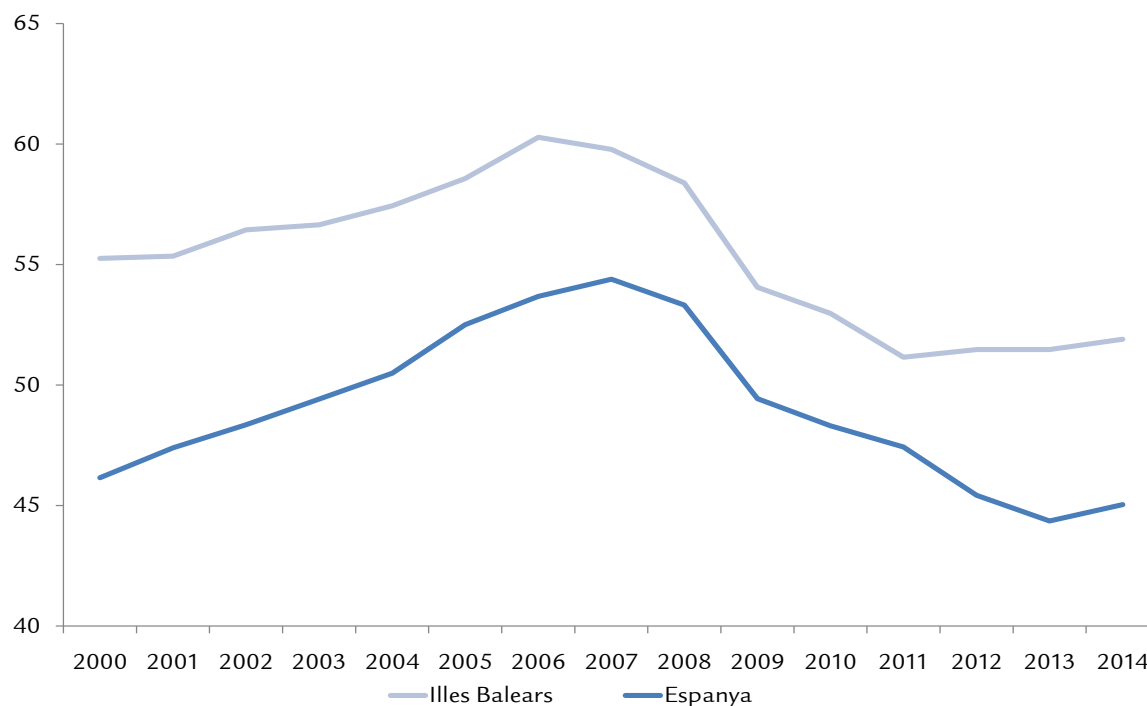

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS.

Segons l'EPA, les taxes d'ocupació de les Balears i les del conjunt espanyol presenten unes línies d'evolució molt similars (vegeu el gràfic 22). Com es pot observar, en tot el període representat els valors de les Balears superen els d'Espanya. Com a mostra, la diferència entre ambdues taxes el 2014 és de 6,9 p. p. Per primera vegada des de l'any 2007, augmenta la taxa d'ocupació tant a les Balears com a Espanya. Per tercer any consecutiu, la taxa

de les Illes Balears del 2014 varia positivament (0,4 p. p.) i se situa en el 51,9%. La taxa d'ocupació del conjunt nacional, per primera vegada des del 2007, creix 0,7 p. p. i arriba al 45,0%. El resultat de les Balears de l'any 2014 és el més alt de totes les comunitats autònomes i passa davant del de la Comunitat de Madrid, que des de l'any 2007 encapçalava la llista de les comunitats autònomes amb les taxes d'ocupació més elevades.

Gràfic 22. Evolució de la taxa d'ocupació a Espanya i a les Illes Balears (2000-2014)

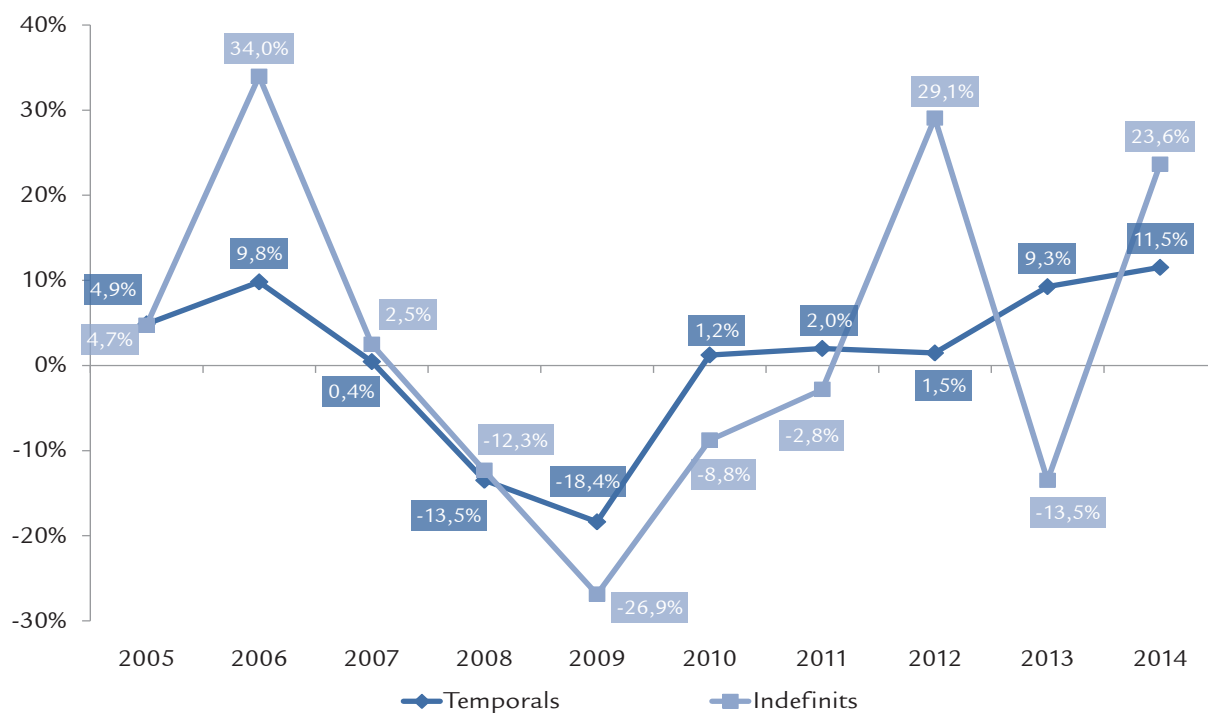

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

Pel que fa a la nova contractació i segons les dades del SOIB, l'any 2014 es produeixen 389.751 contractes a les Balears: el 88,1% són temporals (343.342) i l'11,9% restant són indefinits (46.409). Respecte de l'any anterior, els contractes signats creixen un 12,8%. Aquest augment es correspon sobretot a l'in-

crement dels contractes indefinits (23,6%), que creixen més intensament que els temporals (11,5%). Com s'observa en el gràfic 23, mentre que la contractació temporal creix el 2014 per cinquè any consecutiu, la indefinida creix per primera vegada des de l'any 2007, amb l'excepció de l'any 2012.

Gràfic 23. Variació relativa interanual dels contractes registrats a les Balears segons el tipus de contracte (2005-2014)

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

La contractació per illes (vegeu els quadres 72-75 de l'annex) mostra que l'augment del nombre de contractes es produeix a totes les illes en termes interanuals. Totes tenen creixements per damunt del 6%, però destaca Formentera amb un increment d'un 14,6% en el nombre de contractes respecte de l'any 2013. Quant als tipus de contracte, el comportament en termes interanuals en general és positiu. Per exemple, els indefinits augmenten a totes les illes (entre un 8,2% a Menorca i un 36,9% a Formentera), mentre que els temporals ho fan entre un 6% a Menorca i un 16,7% a Eivissa. El 2013 els contractes formatius, tot i que en proporció són poc significatius (representen entre el 0,4% i el 0,7% del total), s'incrementen molt a totes les illes.

Pel que fa al tipus de jornada, es registren 226.415 contractes a temps complet a les Balears, que representen el 58,1% del total; 143 a temps parcial, els quals sumen el 37%, i els fixos discontinus són 17.989, que suposen el 4,6% de la contractació de les Balears. En ter-

mes interanuals, s'observa que els primers, després de sis anys de reduccions, augmenten un 13,7% per segon any consecutiu, mentre que els de temps parcial creixen un 9,7%, i els fixos discontinus, un 29,9%. En els darrers anys, el pes de la contractació a temps parcial¹² ha experimentat un increment molt intens, amb la consegüent reducció del pes dels de jornada completa. Així, el pes dels contractes a temps parcial ha passat del 21,1% del total l'any 2005 al 36,9% del 2014, diferència que representa un augment de 15,8 p. p. en els darrers nou anys.

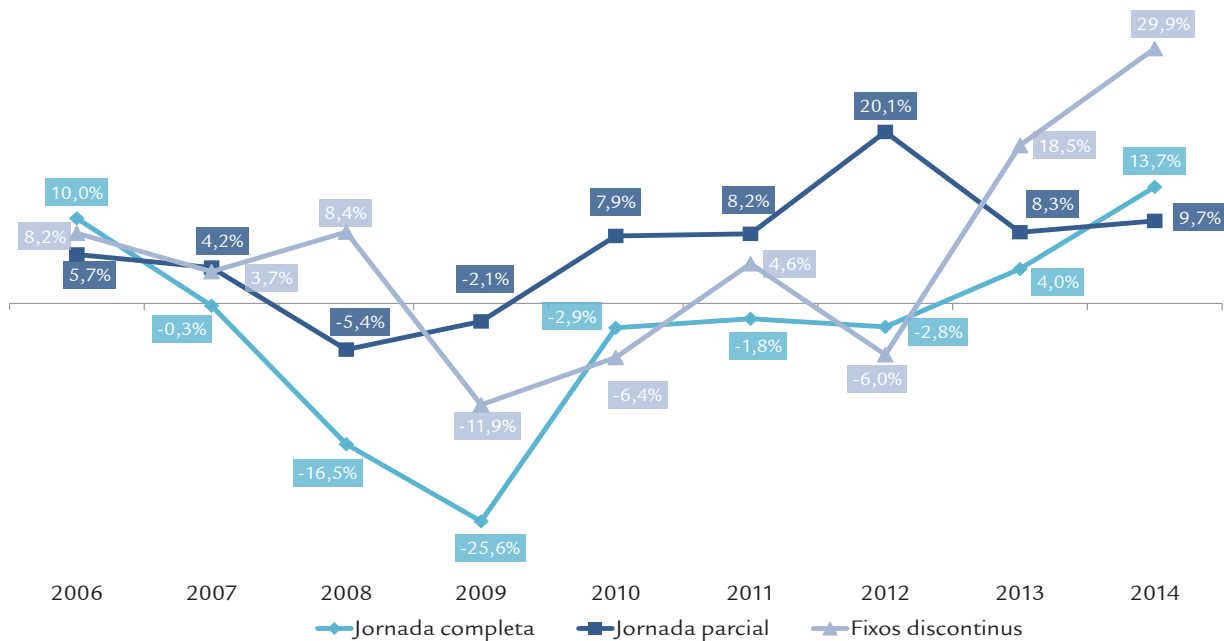
Aquesta evolució de la jornada parcial també es fa palesa en les dades d'ocupació per tipus de jornada que presenta l'EPA. Segons aquesta font, el nombre de treballadors amb jornada parcial a les Balears durant el 2014 és de 58.484 persones, xifra que representa el 15,1% dels ocupats. L'any 2006 hi havia un 10,4% de treballadors amb jornada parcial, una diferència de 4,7 p. p. en vuit anys. Una de les causes de fer aquest tipus de jornada

¹² Per a més informació, vegeu el monogràfic de l'Observatori del Treball: "Anàlisi de l'ocupació a temps parcial en un context de crisi a les Illes Balears". OTIB. Col·lecció d'Estudis Laborals, núm. 16.

és no haver pogut trobar una feina a temps complet. Si s'analitza aquest motiu, s'observa que molts dels treballadors fan aquesta jornada no de forma voluntària, sinó obligats per les circumstàncies, atès que no han trobat una altra feina. Concretament, l'any 2006 a les Balears hi havia 11.131 ocupats amb jornada parcial involuntària, xifra que representa el 26,5% del total. Aquesta xifra experimenta un

fort augment en els anys següents, motivada pels efectes de la crisi econòmica, fins a assolir el 2014 el 65,8% dels ocupats a temps parcial (38.488 persones). Per tant, en aquests vuit anys el pes dels treballadors amb jornada parcial perquè no han trobat una feina a temps complet s'ha duplicat amb escreix, amb una diferència de 39,3 p. p.

Gràfic 24. Variació relativa interanual de la contractació a les Balears segons el tipus de jornada (2006-2014)

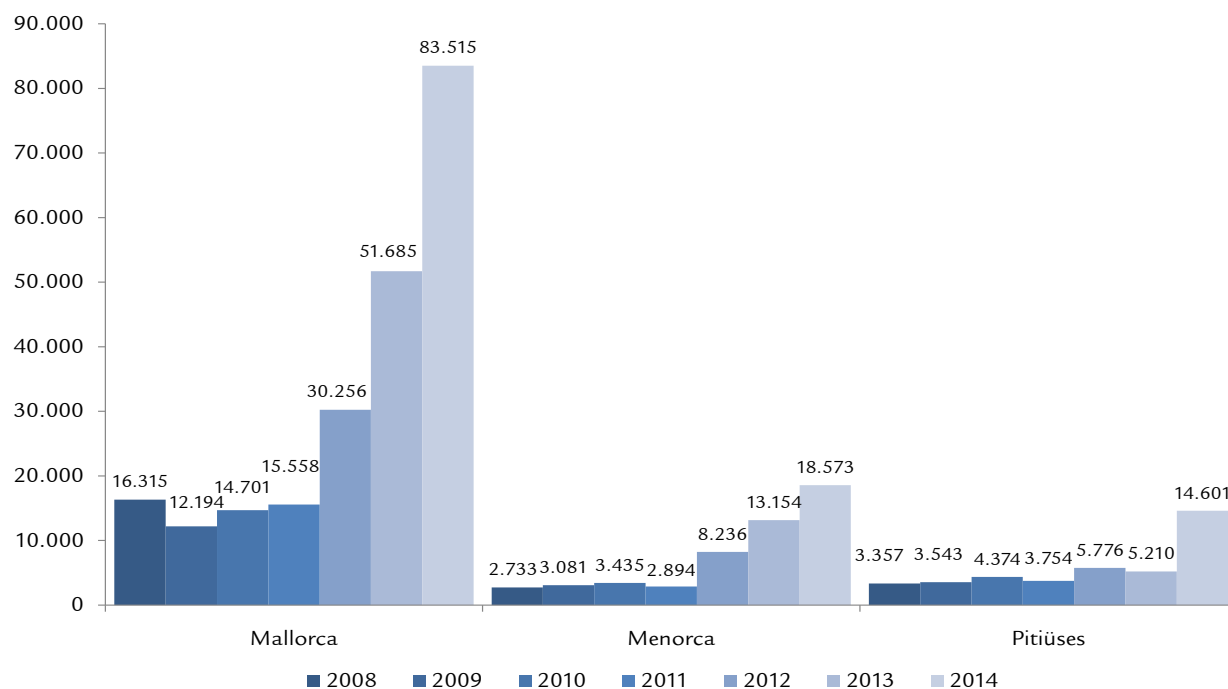

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Per tancar aquest apartat, es mostren els resultats de mediació laboral del SOIB; és a dir, l'evolució de les col·locacions gestionades a les Balears durant l'any 2014. Els resultats a totes les illes superen clarament els de l'any anterior i presenten els valors més alts des del 2008. Així, en el conjunt de les Illes Balears es gestionen 116.689 col·locacions, 40.640 més

que l'any 2013, que representen un creixement interanual d'un 66,6%. Per illes, les Pitiüses són les que experimenten un increment relatiu més elevat en les col·locacions gestionades, amb un 180,2% més que l'any anterior, fins a situar-se en 14.601 col·locacions. Les segueixen Mallorca, amb un increment d'un 61,6%, i Menorca, amb un 41,2% més.

Gràfic 25. Col·locacions gestionades pel SOIB per illes (2008-2014)

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

3.2.2 Ocupats per activitat econòmica i ocupació professional

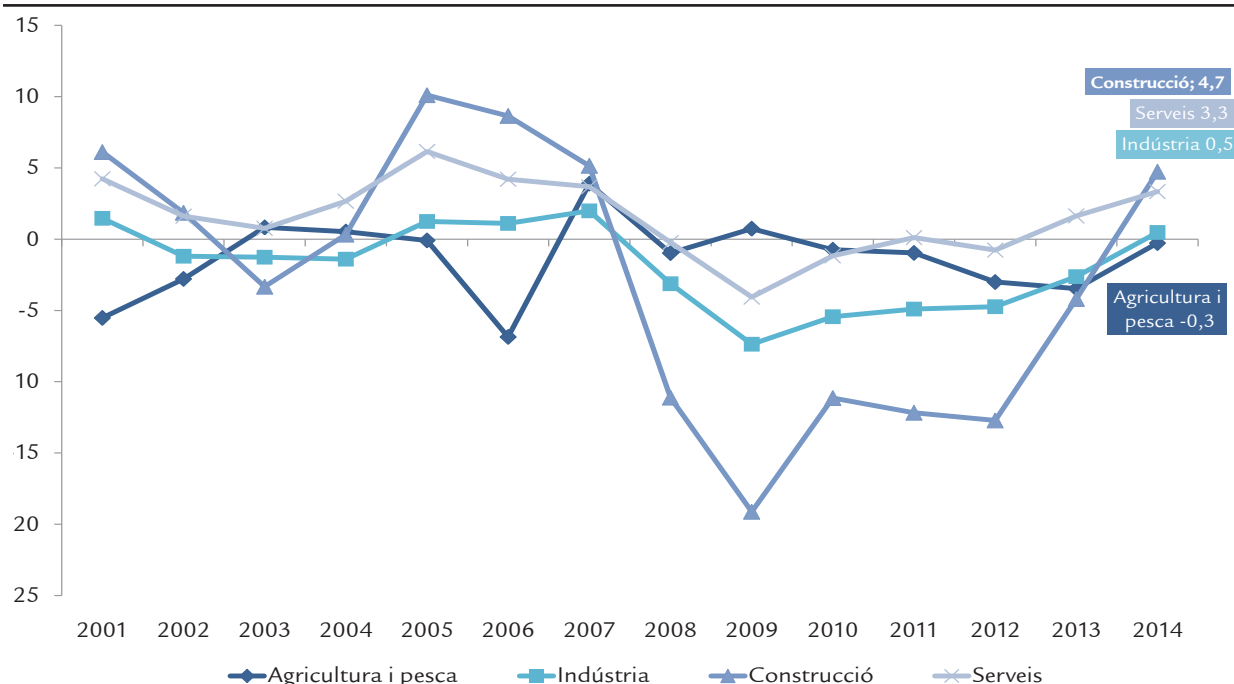
El nombre d'afiliats creix en tots els sectors respecte de l'any 2013, excepte en l'agricultura. L'augment més important, l'experimenta la construcció (4,7%), seguida dels serveis (3,3%) i la indústria (0,5%).

Les dades de la TGSS desagregades per grans sectors econòmics mostren quins són els sectors amb més ocupació a les Balears. En primer lloc, hi ha els serveis, amb 343.410 treballadors, seguits de la construcció (35.801 treballadors), la indústria (24.789 treballa-

dors) i, finalment, l'agricultura (6.490 treballadors).

El 2014, l'afiliació a la Seguretat Social creix un 3,2% en termes interanuals, augment que correspon al creixement d'un 3,3% del sector dels serveis, que és el que inclou més persones afiliades a les Balears. La resta de sectors, excepte l'agricultura (-0,3%), també augmenten els efectius: la construcció, per primera vegada des de l'any 2007 (4,7%), i la indústria (0,5%).

Gràfic 26. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social per sectors econòmics a les Balears (2001-2014)

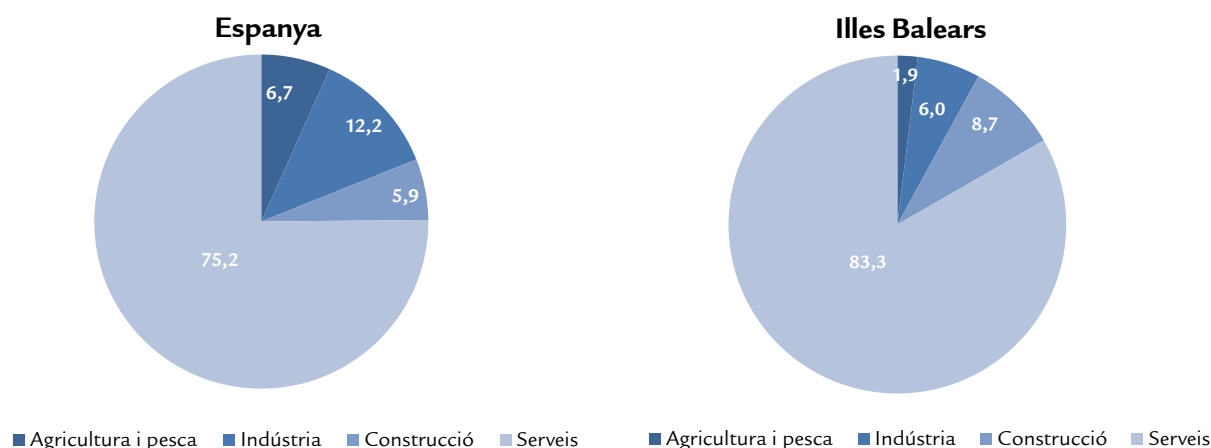

Font: OTIB a partir de les dades de les sèries enllaçades de la CNAE-1993 a la CNAE-2009 de l'Ibestat.

Un dels efectes que s'ha produït amb la crisi econòmica és la redistribució dels afiliats entre els diferents sectors. Les dades mostren com hi ha hagut un trasllat de treballadors des de sectors com ara la construcció i la indústria, els quals han patit els efectes de la crisi amb molta intensitat durant els primers anys, cap al sector dels serveis, que en un primer moment es va veure menys afectat per la recessió. Això es pot comprovar si es compara l'afiliació per sectors des de l'any 2008. Durant aquests anys, es pot observar la destruc-

ció d'ocupació, especialment en la construcció, el pes de la qual passa del 14% del total al 8,7% el 2014 (-5,2 p. p.). També perden pes durant aquests set anys, encara que de manera menys significativa, la indústria (-0,7 p. p.) i l'agricultura (-0,4 p. p.). Aquesta afiliació es trasllada als serveis, que augmenten els efectius en 6,3 p. p. En el conjunt d'Espanya es repeteix pràcticament la mateixa situació, amb una pèrdua de pes dels afiliats de la indústria i de la construcció (-8,0 p. p.), que passen majoritàriament al sector dels serveis (7,4%).

Gràfic 27. Pes de l'afiliació per sectors econòmics a Espanya i a les Illes Balears (2014)

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS.

Pel que fa a l'afiliació mitjana dels règims general i autònom per activitat econòmica, la comparació entre el 2014 i el 2013 posa de manifest que l'augment de l'afiliació correspon sobretot a les activitats dels serveis. En el darrer any el nombre total d'afiliats ha augmentat en 12.779 persones.

En aquest període, d'una banda la major part de les ocupacions han experimentat variacions positives. Entre les activitats econòmiques que han incrementat l'ocupació destaca, especialment, l'hostaleria, amb un total de 3.795 treballadors més. La segueixen, entre d'altres, la construcció (1.619 afiliats més), les activitats sanitàries (1.365 afiliats més), les

activitats administratives (1.283 afiliats més), i l'educació (1.196 afiliats més). Després del discret increment de l'afiliació mitjana del 2013, el 2014 ja s'observa un creixement més intens del nombre d'afiliats a la majoria de les activitats.

De l'altra, hi ha tres activitats que perden afiliats. Les activitats financeres perden 228 treballadors respecte del 2013. Les altres dues activitats formen part de la indústria: el subministrament d'aigua i activitats de sanejament, que pateix una pèrdua de 16 persones, i el subministrament d'energia, amb 9 afiliats menys.

Quadre 23. Evolució de l'afiliació mitjana per activitats econòmiques i règim (2014-2013)

	Var. abs.	2014			2013		
	Total règims 2014/13	Total 2014	General	Autònom	Total 2013	General	Autònom
TOTAL ACTIVITATS (CNAE-2009)	12.779	394.020	310.777	83.243	381.242	300.675	80.567
(A) AGRICULTURA, RAMADERIA, SILVICULTURA I PESCA	17	3.408	951	2.457	3.391	885	2.507
(01) Agricultura, ramaderia, caça i activitats dels serveis que s'hi relacionen	-50	2.828	415	2.413	2.877	410	2.467
(02) Silvicultura i explotació forestal	54	488	451	37	434	401	33
(03) Pesca i aquicultura	13	93	85	8	80	73	6
(B) INDÚSTRIES EXTRACTIVES	0	330	284	46	331	285	46
(05-07) Extracció de productes energètics	0	0	0	0	0	0	0
(08) Extracció de minerals no metàl·lics ni energètics	0	328	284	44	329	285	44
(09) Activitats de suport a les indústries extractives	0	2	0	2	2	0	2
(C) INDÚSTRIES MANUFACTURERES	141	19.485	14.278	5.207	19.344	14.245	5.099
(10-11) Indústries de productes alimentaris i de begudes	17	4.977	4.285	692	4.960	4.268	692
(12) Indústria del tabac		1	0	1	0	0	0
(13-14) Indústries tèxtils i de la confecció	29	619	349	270	590	337	253
(15) Indústria del cuir i el calçat	-14	1.352	1.197	155	1.366	1.206	160
(16) Indústria de la fusta i del suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria	-44	1.296	664	631	1.339	699	640
(17-18) Indústria del paper; edició, arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	13	1.206	832	374	1.193	824	369
(19) Coqueries i refinació del petroli	0	0	0	0	0	0	0
(20) Indústries químiques	-13	245	204	41	258	213	45
(21) Fabricació de productes farmacèutics	1	126	124	2	125	123	2
(22) Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques	8	106	84	21	97	81	17
(23) Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	-77	1.265	977	288	1.342	1.044	298
(24) Metal·lúrgia; fabricació de productes bàsics de ferro, acer i ferroaliatges	-6	217	84	133	223	80	143
(25) Fabricació de productes metàl·lics, excepte màquina i equips	-4	2.011	1.418	594	2.016	1.432	584
(26-28) Indústria de material i equipament elèctric, electrònic i òptic	-20	652	474	178	672	486	186
(29-30) Fabricació de material de transport	75	1.364	1.043	321	1.289	946	343
(31-33) Indústries manufactureres diverses	178	4.051	2.544	1.507	3.873	2.506	1.367
(D) SUBMINISTRAMENT D'ENERGIA ELÈCTRICA, GAS, VAPOR I AIRE CONDICIONAT	-9	1.120	1.092	27	1.129	1.103	26
(E) SUBMINISTRAMENT D'AIGUA, ACTIVITATS DE SANEJAMENT, GESTIÓ DE RESIDUS I DESCONTAMINACIÓ	-16	3.853	3.757	96	3.869	3.768	101
(36) Captació, potabilització i distribució d'aigua	8	1.334	1.287	47	1.327	1.276	51
(37) Recollida i tractament d'aigües residuals	4	149	142	7	145	137	8
(38) Activitats de recollida, tractament i eliminació de residus; activitats de valorització	-27	2.365	2.326	39	2.393	2.353	40
(39) Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	-1	4	2	2	5	2	3
(F) CONSTRUCCIÓ	1.619	35.801	22.929	12.873	34.183	21.667	12.516
(41) Construcció d'immobles	1.010	16.864	11.860	5.004	15.854	11.038	4.817
(42) Construcció d'obres d'enginyeria civil	-57	1.051	832	219	1.107	868	239
(43) Activitats especialitzades de la construcció	666	17.887	10.237	7.649	17.221	9.761	7.460

	Var. abs.	2014			2013		
	Total règims 2014/13	Total 2014	General	Autònom	Total 2013	General	Autònom
(G) COMERÇ A L'ENGRÒS I AL DETALL; REPARACIÓ DE VEHICLES DE MOTOR I MOTOCICLETES	1.173	71.384	51.624	19.761	70.212	50.955	19.257
(45) Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	117	6.939	4.814	2.125	6.821	4.740	2.081
(46) Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç	382	16.151	12.573	3.578	15.769	12.309	3.461
(47) Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor i motocicletes	674	48.295	34.237	14.058	47.621	33.906	13.715
(H) TRANSPORT I EMMAGATZEMATGE	253	20.121	15.624	4.497	19.868	15.438	4.430
(49) Transport terrestre; transport per canonades	256	11.266	7.011	4.255	11.010	6.806	4.204
(50) Transport marítim i per vies de navegació interiors	6	46	22	24	39	20	19
(51) Transport aeri	9	2.240	2.221	19	2.231	2.214	18
(52) Emmagatzament i activitats afins al transport	18	5.325	5.202	123	5.306	5.191	115
(53) Activitats postals i de correus	-36	1.245	1.169	76	1.281	1.207	74
(I) HOSTALERIA	3.795	82.110	69.900	12.211	78.315	66.241	12.074
(55) Serveis d'allotjament	1.637	38.487	37.352	1.135	36.850	35.766	1.084
(56) Serveis de menjars i begudes	2.159	43.623	32.548	11.076	41.465	30.475	10.990
J (58-63) INFORMACIÓ I COMUNICACIONS	433	6.494	5.042	1.452	6.061	4.714	1.347
(58) Edició	-15	893	665	227	907	677	230
(59) Activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió, activitats d'enregistrament de so i edició musical	49	719	523	196	670	489	180
(60) Activitats d'emissió i programació de ràdio i televisió	18	362	336	27	345	323	22
(61) Telecomunicacions	99	1.529	1.285	244	1.430	1.201	230
(62) Serveis de tecnologies de la informació	197	2.062	1.535	527	1.864	1.401	464
(63) Serveis d'informació	84	930	699	231	845	623	222
(K) ACTIVITATS FINANCERES I D'ASSEGURANCES	-228	7.304	6.102	1.202	7.532	6.369	1.163
(64) Mediació financera, excepte assegurances i fons de pensions	-247	4.945	4.897	48	5.192	5.150	42
(65) Assegurances, reassegurances i fons de pensions, excepte Seguretat Social obligatòria	-21	542	490	53	563	506	58
(66) Activitats auxiliars de la mediació financera i d'assegurances	40	1.817	715	1.102	1.777	714	1.064
(L) ACTIVITATS IMMOBILIÀRIES	303	3.493	2.271	1.222	3.190	2.083	1.107
(M) ACTIVITATS PROFESSIONALS, CIENTÍFIQUES I TÈCNIQUES	803	16.253	10.238	6.016	15.450	9.940	5.511
(69) Activitats jurídiques i de comptabilitat	141	7.001	5.030	1.972	6.860	4.955	1.905
(70) Activitats de les seues centrals, activitats de consultoria de gestió empresarial	95	1.606	1.119	487	1.511	1.092	419
(71) Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assaigs i anàlisis tècnics	173	2.630	1.392	1.238	2.457	1.353	1.105
(72) Recerca i desenvolupament	7	567	322	245	561	343	218
(73) Publicitat i estudis de mercat	56	1.447	804	642	1.390	769	621
(74) Altres activitats professionals, científiques i tècniques	290	2.402	1.257	1.145	2.112	1.140	972
(75) Activitats veterinàries	41	600	313	287	559	288	271

	Var. abs.	2014			2013		
	Total règims 2014/13	Total 2014	General	Autònom	Total 2013	General	Autònom
(N) ACTIVITATS ADMINISTRATIVES I SERVEIS AUXILIARS	1.283	30.704	26.145	4.559	29.421	25.024	4.397
(77) Activitats de lloguer	15	5.684	4.300	1.385	5.669	4.271	1.398
(78) Activitats relacionades amb l'ocupació	95	900	849	50	805	756	49
(79) Activitats de les agències de viatges, operadors turístics i altres serveis de reserves i activitats que s'hi relacionen	365	5.108	4.671	438	4.743	4.323	420
(80) Activitats de seguretat e investigació	-10	2.539	2.494	45	2.549	2.505	44
(81) Serveis a edificis i activitats de jardineria	497	12.146	10.313	1.833	11.649	9.919	1.729
(82) Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars a les empreses	321	4.327	3.519	808	4.006	3.250	756
(O) ADMINISTRACIÓ PÚBLICA, DEFENSA I SEGURETAT SOCIAL OBLIGATÒRIA	8	18.857	18.832	25	18.849	18.826	23
P(85) EDUCACIÓ	1.196	17.419	15.623	1.796	16.223	14.608	1.615
Q (86-88) ACTIVITATS SANITÀRIES I DE SERVEIS SOCIALS	1.365	32.094	29.967	2.128	30.730	28.792	1.938
(86) Activitats sanitàries	1.057	25.423	23.397	2.026	24.366	22.517	1.849
(87) Assistència de serveis socials amb allotjament	172	2.911	2.892	20	2.739	2.721	18
(88) Activitats de serveis socials sense allotjament	136	3.761	3.679	82	3.625	3.554	71
(R) ACTIVITATS ARTÍSTIQUES, RECREATIVES I D'ENTRETENIMENT	448	9.350	7.549	1.802	8.903	7.240	1.663
(90) Activitats de creació, artístiques i d'espectacles	57	1.784	970	814	1.727	988	739
(91) Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	-55	388	319	69	443	377	66
(92) Activitats relacionades amb els jocs d'atzar i les apostes	-19	1.036	914	122	1.055	934	122
(93) Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	465	6.142	5.346	796	5.677	4.941	736
(S) ALTRES SERVEIS	210	13.263	7.425	5.837	13.053	7.333	5.720
(94) Activitats associatives	-55	2.967	2.713	254	3.022	2.758	264
(95) Reparació d'ordinadors, d'efectes personals i efectes domèstics	-97	2.513	661	1.851	2.610	647	1.963
(96) Altres activitats de serveis personals	362	7.783	4.051	3.732	7.422	3.928	3.493
(T) ACTIVITATS DE LES LLARS QUE DONEN OCUPACIÓ A PERSONAL DOMÈSTIC; ACTIVITATS DE LES LLARS QUE PRODUÏXEN BÉNS I SERVEIS PER A ÚS PROPI	29	981	963	18	952	933	20
(97) Activitats de les llars que donen ocupació a personal domèstic	29	981	963	18	952	933	20
(U) ORGANISMES EXTRATERRITORIALS	2	50	39	11	48	41	7
No consta	-44	144	144	0	188	188	0

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS explotades per l'Ibestat.

Per acabar aquest apartat, s'analitzen els nous contractes de l'any 2014 desagregats per sexe a partir de les ocupacions amb més contractació a les Illes Balears. Pel que fa a les dones i, com sol ser habitual, les vint ocupacions amb més contractació corresponen al sector dels serveis, cosa que posa de manifest l'elevada vinculació femenina a aquest sector. En canvi, la contractació masculina presenta més diversificació, amb contractes registrats a cada un dels sectors: agricultura, indústria,

construcció i serveis.

Les vint ocupacions més destacades representen per a les dones el 77,5% del total de la nova contractació del 2014, i experimenten un increment d'un 11,5% respecte de les vint ocupacions del 2013. Per als homes, les vint ocupacions més contractades sumen el 64,1% del total de la contractació del 2014, i respecte del 2013 l'evolució també és positiva (16,1%).

Quadre 24. Les vint ocupacions amb més contractació per sexe a les Balears (2014)

Dones	Absoluts	%	Acumulat	Var. 14/13
Cambrers assalariats	33.671	18,7	18,7	11,8%
Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	29.859	16,6	35,3	4,6%
Venedors de botigues i magatzems	20.982	11,7	47,0	11,3%
Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	6.302	3,5	50,5	15,9%
Empleats d'agències de viatges	6.286	3,5	54,0	112,2%
Ajudants de cuina	6.056	3,4	57,4	14,0%
Empleats domèstics	5.029	2,8	60,2	-11,2%
Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	4.526	2,5	62,7	22,9%
Cuiners assalariats	3.887	2,2	64,9	2,0%
Coreògrafs i ballarins	3.158	1,8	66,6	22,6%
Empleats administratius sense tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	2.928	1,6	68,3	8,9%
Auxiliars d'infermeria hospitalària	2.753	1,5	69,8	8,7%
Recepcionistes d'hotels	2.265	1,3	71,0	6,7%
Compositors, músics i cantants	2.256	1,3	72,3	31,4%
Altres tipus de personal de neteja no classificat en altres apartats	1.716	1,0	73,3	9,8%
Promotors de venda	1.606	0,9	74,1	2,4%
Animadors comunitaris	1.602	0,9	75,0	-6,2%
Mainaders a llars d'infants o escoles bressol	1.536	0,9	75,9	-6,5%
Caixers i taquillers (excepte de banca)	1.495	0,8	76,7	25,1%
Recepcionistes (excepte d'hotels)	1.474	0,8	77,5	28,0%
Total 20 ocupacions	139.387	77,5	77,5	
Total contractació dones	179.749	100,0	100,0	

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 24. Les vint ocupacions amb més contractació per sexe a les Balears (2014)

Homes	Absoluts	%	Acumulat	Var. 14/13
Cambrers assalariats	34.501	16,4	16,4	11,1%
Paletes	15.236	7,3	23,7	18,4%
Peons de la construcció d'edificis	10.248	4,9	28,6	19,0%
Ajudants de cuina	9.688	4,6	33,2	19,2%
Cuiners assalariats	8.880	4,2	37,4	6,7%
Venedors de botigues i magatzems	6.971	3,3	40,7	13,0%
Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	6.086	2,9	43,6	12,8%
Compositors, músics i cantants	5.946	2,8	46,5	16,7%
Peons de les indústries manufactureres	4.696	2,2	48,7	23,1%
Conductors assalariats d'automòbils, taxis i furgonetes	4.278	2,0	50,7	21,5%
Peons del transport de mercaderies i descarregadors	4.004	1,9	52,6	17,4%
Auxiliars de vigilant de seguretat i similars no habilitats per a portar armes	3.928	1,9	54,5	18,3%
Empleats d'agències de viatges	3.650	1,7	56,2	99,7%
Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	3.095	1,5	57,7	18,3%
Conductors assalariats de camions	2.512	1,2	58,9	10,0%
Peons agrícoles d'hortes, hivernables, planters i jardins	2.502	1,2	60,1	11,2%
Vigilants de piscines i platges, socorristes	2.317	1,1	61,2	39,3%
Treballadors de manteniment d'edificis	2.113	1,0	62,2	25,6%
Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	2.086	1,0	63,2	20,5%
Pintors i empaperadors	1.929	0,9	64,1	2,0%
Total 20 ocupacions	134.666	64,1	64,1	
Total contractació homes	210.002	100,0	100,0	

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

3.2.3 Perfil dels ocupats per règim, sexe, edat i nacionalitat

El 75,7% dels treballadors de les Balears s'inclouen en el règim general. El perfil majoritari dels afiliats és el d'un home (52,9%), de 25 a 54 anys (79,3%) i de nacionalitat espanyola (83,3%). En termes interanuals, només disminueix l'afiliació entre els estrangers no comunitaris (-4,0%).

El règim de cotització majoritari a les Illes Balears és el general, amb 310.777 persones, xifra que representa el 75,7% del total d'afiliació de l'any 2014. A continuació hi ha el règim especial dels autònoms, amb 83.243 ocupats (20,3%). Després, amb un pes molt menys significatiu, hi ha el règim especial d'empleats de la llar, amb 12.084 persones

(2,9%); l'agrari, amb 2.482 persones (0,6%), i, finalment, el de treballadors del mar, que suma 2.048 persones (0,5%). Aquesta és la distribució habitual de l'afiliació per règim de cotització de les Illes Balears.

En termes interanuals, destaca l'augment de l'afiliació dels treballadors del mar (4,7%), dels del règim general (3,4%) i dels treballadors autònoms (3,3%). En canvi, els règims especials agrari (-1,1%) i d'empleats de la llar (-0,6%) perden efectius respecte de l'any anterior. Si es té en compte l'evolució a mitjà termini, respecte de les dades del 2006, s'observa la pèrdua d'afiliats en gran part dels rè-

gims i, especialment, en l'agrari, que perd un 46,3% de l'afiliació, cosa que s'explica en part per la integració dels treballadors per compte propi del règim especial agrari en el règim d'autònoms a partir de l'1 de gener de 2008.¹³ En aquest període, només augmenten els treballadors del règim especial de la llar, que sumen un 7,0% més, i els autònoms (2,4%). A més llarg termini, comparant amb l'any 2000,

només disminueixen els afiliats als règims agrari (-58,8%) i del mar (-11,1%). La resta incrementen el nombre de treballadors, tot i que destaca el règim especial d'empleats de la llar, que ha experimentat un increment d'un 210,4% en els darrers catorze anys. A partir de l'1 de gener de 2012, aquest règim¹⁴ es va integrar en el general.

Quadre 25. Evolució de l'afiliació per règims de cotització a les Balears (2006-2014)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
R. General	341.957	356.010	350.189	324.183	315.622	309.998	301.062	300.674	310.777
R. Autònoms	81.271	84.305	88.333	83.995	81.590	80.536	79.638	80.567	83.243
R. Esp. Agrari	4.625	4.444	2.350	2.649	2.750	2.833	2.707	2.508	2.482
R. Esp. del Mar	2.134	2.102	2.061	2.070	1.972	1.912	1.915	1.956	2.048
R. Esp. de la Llar	11.292	8.834	9.311	9.741	9.683	9.834	10.462	12.156	12.084
Total	441.279	455.694	452.244	422.638	411.617	405.113	395.784	397.861	410.635

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS.

El perfil majoritari dels afiliats a la Seguretat Social és el d'un home, de 25 a 54 anys i de nacionalitat espanyola. La distribució per sexe l'any 2014 és la següent: el 52,9% són homes i la resta (47,1%) són dones. En termes interanuals, tant els homes com les dones guanyen ocupats (un 3,3% i un 3,1%, respectivament). Quant a l'evolució respecte de l'any 2006, la reducció de l'afiliació ha afectat especialment els homes, que registren un 13,8% menys de treballadors (34.834 homes menys). En el cas de les dones, les ocupades s'han reduït un 2,2% (4.192 dones menys). Això, a les Illes Balears, probablement és conseqüència que la construcció, un sector majoritàriament masculí, ha estat una de les activitats més afectades per la crisi econòmica. Es fa palès, doncs, que els homes han patit més intensament la manca d'ocupació que les dones. Justament per això, el pes dels homes en aquest període (del 2006 al 2014) ha disminuït 4,2 p.p. i ha passat del 57,1% al 52,9% del 2014. Lògicament, aquest mateix percentatge és el

que augmenten les dones, que han passat del 42,9% d'afiliades al 47,1%.

Pel que fa als grups d'edat, el que concentra més afiliats és el de mitjana edat, de 25 a 54 anys, amb el 79,3%. El segueixen el de més grans de 54 anys (14,8%) i el de menors de 25 anys (5,9%). En termes interanuals, augmenta l'afiliació a tots els grups d'edat, especialment entre els joves (5,0%), col·lectiu en què augmenta per primera vegada en els darrers anys. També creixen el col·lectiu de més grans de 55 anys (4,6%) i el de 25 a 54 anys (2,8%). Si es comparen les dades amb les del 2006, s'observa que han estat els menors de 25 anys els que han patit la reducció més important en el nombre d'afiliats (24.042 ocupats menys, un -49,6%). També el grup de 25 a 54 anys perd 17.048 treballadors (un -5,0%), mentre que el grup de més grans de 55 anys creix un 21,0% (10.538 ocupats més) en el mateix període. En aquest darrer cas, l'explicació es pot trobar tant en el pas natural del grup de mit-

¹³ La Llei 18/2007, de 4 de juliol, estableix amb efectes de l'1 de gener de 2008 la integració dels treballadors per compte propi del règim especial agrari en el règim especial de treballadors autònoms. La Llei 28/2011, de 22 de setembre, també estableix amb efectes de l'1 de gener de 2012 la integració dels treballadors per compte d'altri del règim especial agrari en el règim general.

¹⁴ La Llei 27/2011, d'1 d'agost, estableix amb efectes de l'1 de gener de 2012 la integració dels treballadors del règim especial de treballadors de la llar en el règim general.

jana edat cap al grup de més de 55 anys com en la necessitat d'incorporar-se al mercat de

treball per fer front als efectes de la crisi.

Quadre 26. Evolució de la població en alta a la Seguretat Social per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2006-2014)

ANYS	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 anys i més	Espanyols	UE	No UE
2006	441.279	252.186	189.091	48.425	342.496	50.264	367.554	26.195	47.531
2007	455.694	259.214	196.476	48.176	354.188	53.251	374.978	34.673	46.043
2008	452.244	253.369	198.872	43.615	353.400	55.196	369.165	36.405	46.674
2009	422.638	232.024	190.614	33.834	333.754	55.050	348.605	33.467	40.567
2010	411.617	223.827	187.789	29.586	326.443	55.589	340.519	32.905	38.193
2011	405.113	217.903	187.209	26.985	322.107	56.021	335.667	32.794	36.652
2012	395.784	210.632	185.150	24.218	314.848	56.719	328.186	33.318	34.280
2013	397.861	210.350	187.510	23.223	316.505	58.131	330.013	34.664	33.184
2014	410.635	217.352	193.282	24.383	325.448	60.802	342.214	36.554	31.866

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS.

Pel que fa a la nacionalitat dels treballadors, l'afiliació del 2014 es distribueix entre el 83,3% d'espanyols i el 16,7% d'estrangers. Aquest darrer percentatge és la suma del 8,9% d'afiliats comunitaris i el 7,8% d'extracomunitaris. En termes interanuals, s'observa l'augment dels membres de la Unió Europea (5,5%) i dels espanyols (3,7%), mentre que disminueixen els extracomunitaris per sisè any consecutiu (-4,0%). En comparació de les dades del 2006 destaca el fort increment dels ciutadans de la Unió Europea, que han augmentat un 39,5%, amb 10.360 persones més. També és molt important la reducció que experimenten els treballadors que no pertanyen al conjunt europeu, que és d'un -33,0% en aquests vuit anys. Això ha provocat la modificació del pes dels estrangers en l'afiliació total de les Illes Balears, de manera que els de la Unió Europea incrementen el seu pes en 3,0 p. p., men-

tre que els que no ho són perden 3,0 p. p. Així, en aquest període s'ha passat d'una distribució en què els extracomunitaris pràcticament doblaven el nombre d'afiliats comunitaris a la contrària, amb una majoria de treballadors de la Unió Europea.

En resum, el perfil dels treballadors afiliats a les Balears, com s'ha indicat, és el d'un home assalariat, de 25 a 54 anys i de nacionalitat espanyola. Però l'evolució dels darrers anys ens mostra, d'una banda, l'augment de les dones afiliades, que creixen any rere any, i també del grup dels més grans de 55 anys. De l'altra, el col·lectiu més jove experimenta contínues reduccions en el mateix període. Destaca, també, el canvi observat en la distribució del col·lectiu d'estrangers, que augmenta la presència dels comunitaris i redueix la dels extracomunitaris.

3.2.4 Perfil dels ocupats per nivell d'estudis

La relació entre educació i ocupació és directa: com més educació més ocupació. Així, la taxa d'ocupació dels treballadors amb estudis d'educació primària és del 17,9 %, mentre que la dels ocupats amb estudis superiors és del 73,1 %.

El nivell educatiu dels treballadors és una de les característiques que s'analitza en la població ocupada de les Illes Balears, com ja s'ha fet en el punt que recull la població activa per nivell d'estudis. Així, com s'observa en el quadre 27, el percentatge d'ocupats que han acabat la primera etapa de l'ESO a les Balears (34,2%) supera la mitjana nacional (27,1%), com els que han acabat la sego-

na etapa de l'ESO (el 26,7% vs. el 23,4%). En ambdós casos el resultat de les Balears és el segon més elevat del conjunt d'Espanya. En canvi, la proporció de treballadors amb estudis superiors de les Illes Balears és la xifra més baixa de totes les comunitats autònomes, i se situa 10 p. p. per sota de la mitjana espanyola (42%) i a gairebé 23 p. p. de la del País Basc, que és l'autonomia amb el resultat més alt (54,8%). Això suggereix que el mercat laboral de les Balears ofereix molts llocs de treball de mitjana i baixa qualificació, fet que empeny els joves a incorporar-se al mercat laboral en lloc de continuar els estudis superiors.

Quadre 27. Distribució percentual de la població ocupada per nivell d'estudis i comunitat autònoma (2014)

	Fins a educació primària	ESO (1a etapa)	ESO (2a etapa)	Educació superior i doctorat
Total	7,5	27,1	23,4	42,0
Andalusia	10,5	31,1	22,6	35,8
Aragó	9,0	23,1	25,9	42,0
Astúries	6,1	22,7	23,6	47,5
Illes Balears	7,1	34,2	26,7	32,0
Canàries	12,6	28,6	25,0	33,9
Cantàbria	5,2	23,0	27,3	44,5
Castella i Lleó	6,3	28,9	24,9	39,9
Castella-la Manxa	8,0	33,7	24,0	34,3
Catalunya	8,5	25,7	22,0	43,8
Com. Valenciana	6,6	31,1	24,7	37,7
Extremadura	7,7	38,6	19,0	34,7
Galícia	5,9	32,6	21,2	40,4
Madrid	4,1	18,2	24,5	53,3
Múrcia	12,8	30,7	23,3	33,3
Navarra	4,6	23,3	22,6	49,4
País Basc	3,7	20,3	21,1	54,8
La Rioja	6,7	25,8	24,7	42,7

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

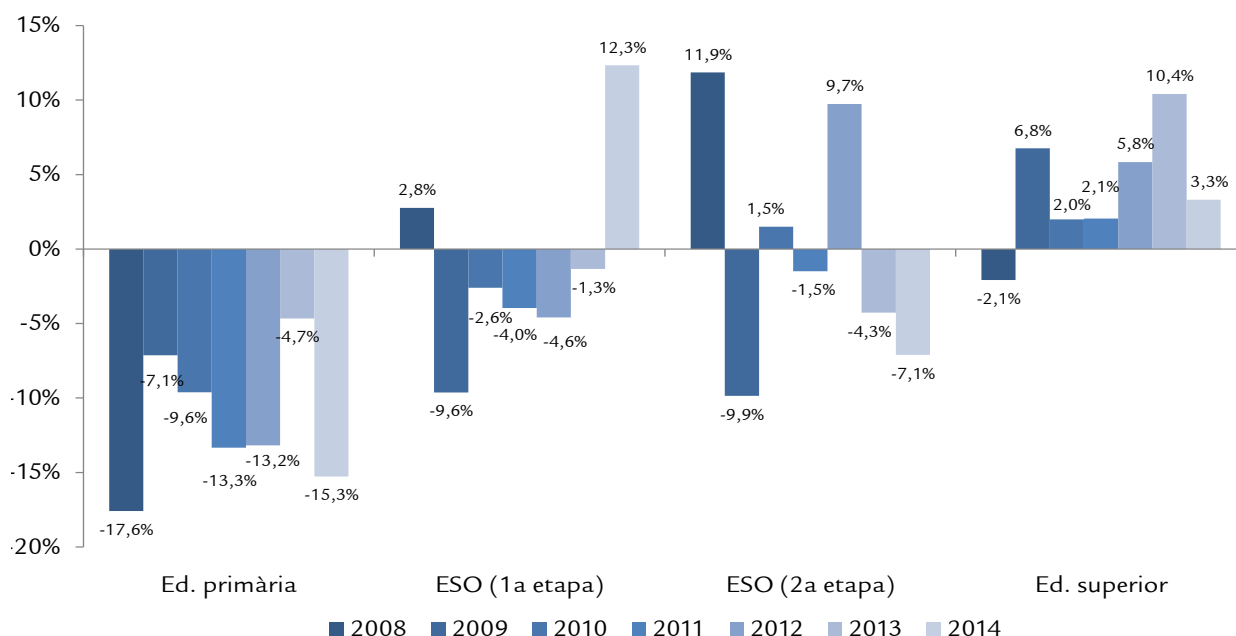
En el gràfic 28 es recull la variació interanual de la població ocupada per a cada nivell educatiu dels darrers set anys. A primera vista s'observa que cada any es perden ocupats entre els que han completat la primera etapa educativa (-15,3%). També destaca l'important increment de l'any 2014 d'ocupats que

han completat la primera etapa de secundària (12,3%). L'evolució dels que han acabat la segona etapa de l'ESO és més irregular, amb anys que creixen i anys que baixen, com en els dos darrers anys (un -7,1% el 2014). Pel que fa al grup amb estudis superiors, des de fa sis anys incrementen el nombre d'ocupats, i el

2014 creixen un 3,3%. La conclusió que es pot extreure d'aquestes dades és que el nivell de formació dels treballadors de les Illes Balears augmenta (amb menys treballadors amb es-

tudis primaris i més amb estudis superiors) o que en les circumstàncies actuals són els treballadors més formats els que més mantenen l'ocupació.

Gràfic 28. Variació interanual de la població ocupada segons el nivell d'estudis a les Illes Balears (2008-2014)

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

Tot i que s'observa una evolució positiva en els darrers anys (vegeu el quadre 28), encara es mantenen les diferències en el nombre d'ocupats segons el nivell educatiu respecte del conjunt d'Espanya. Així, la suma de població ocupada amb estudis d'educació primària i de primera etapa de l'ESO representa a les Illes Balears el 41,3% del total, xifra que supera el 34,6% de la mitjana nacional. En conseqüència, els ocupats que han acabat la segona etapa de secundària i els que tenen estudis superiors sumen el 58,7% a les Balears i el 65,4% a Espanya. Com es pot observar, el nivell educatiu dels treballadors de les Balears està per sota de la mitjana nacional, ja que es registra un percentatge superior d'ocupats menys qualificats.

Quant a la distribució per sexe, com ja s'ha comentat, les dones concedeixen més impor-

tància a l'educació, fet que es pot comprovar també en la població ocupada. Així, elles presenten percentatges més alts tant entre els treballadors que han acabat la segona etapa de l'ESO com entre els que han acabat els estudis superiors. Aquesta distribució es repeteix en el conjunt d'Espanya i, per a ambdós sexes, es mantenen les diferències existents amb els resultats espanyols. Per exemple, el pes de les dones ocupades per nivell d'estudis el 2014 a les Balears es distribueix de la manera següent: estudis superiors, el 36,9%; segona etapa de l'ESO, el 28,2%; primera etapa de l'ESO, el 28,0%, i educació primària, el 6,9%. En canvi, els homes són majoria en el grup dels que han acabat la primera etapa de l'ESO (39,6%), seguits dels que tenen estudis superiors (27,7%), dels que tenen la segona etapa de l'ESO (25,4%) i, per acabar, dels que han acabat educació primària (7,3%). Per tant, el

pes de les dones es concentra en el grup de les persones que tenen estudis superiors, i va disminuint inversament al nivell d'estudis. El pes dels homes creix a partir de la primera etapa

de l'ESO, i després continua de manera més irregular. Ara bé, el pes dels ocupats que tenen estudis superiors ha passat en el darrer any del tercer al segon lloc.

Quadre 28. Distribució percentual de la població ocupada per nivell d'estudis i sexe a Espanya i a les Illes Balears (2011-2014)

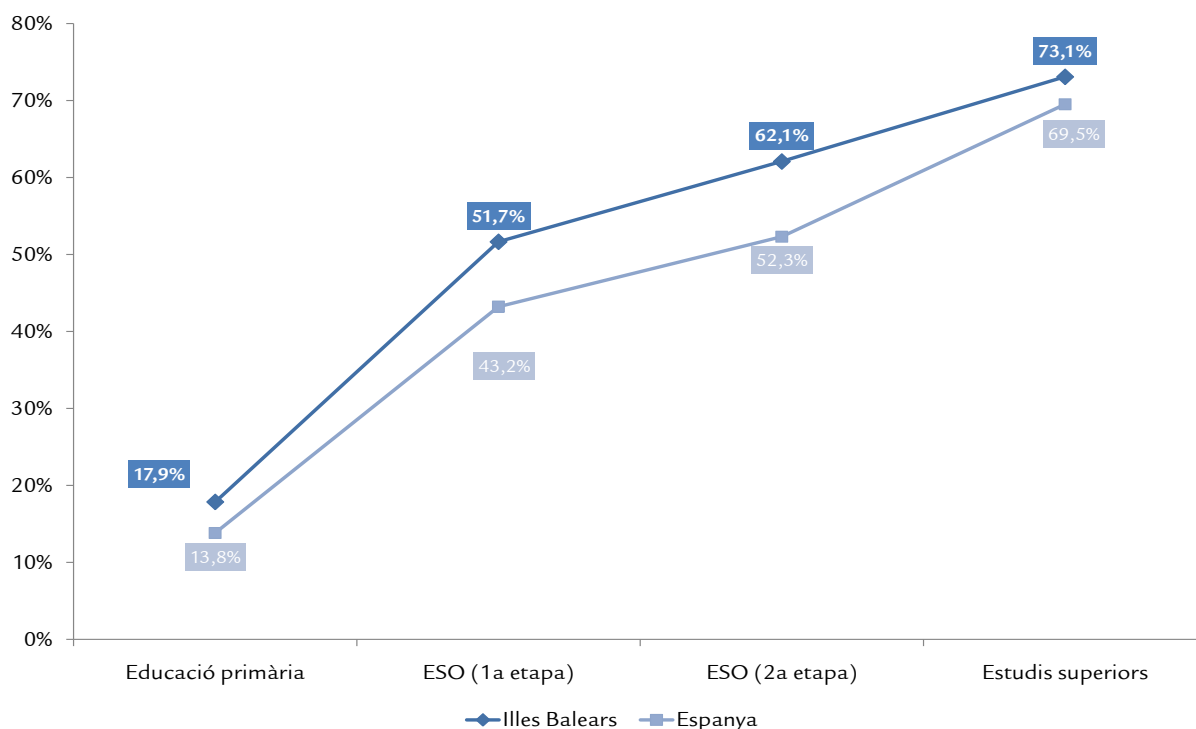
	Educació primària				ESO (1a etapa)				ESO (2a etapa)				Educació superior i doctorat			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Total																
Espanya	11,3	10,0	9,1	7,5	26,7	26,5	26,5	27,1	23,7	23,7	23,2	23,4	38,3	39,8	41,2	42,0
Illes Balears	10,5	9,0	8,5	7,1	33,6	31,6	30,9	34,2	28,4	30,7	29,2	26,7	27,6	28,7	31,5	32,0
Homes																
Espanya	12,3	10,8	9,8	8,1	29,7	29,5	29,8	30,3	23,4	23,3	22,7	23,4	34,5	36,4	37,7	38,2
Illes Balears	10,9	9,4	5,9	7,3	37,7	32,8	33,8	39,6	27,9	31,1	28,8	25,4	23,5	26,7	28,6	27,7
Dones																
Espanya	10,0	8,9	8,1	6,8	22,9	22,8	22,7	23,2	24,1	24,2	23,7	23,5	43,0	44,0	45,4	46,5
Illes Balears	9,9	8,4	8,0	6,9	28,7	30,1	27,4	28,0	29,0	30,4	29,7	28,2	32,4	31,2	34,9	36,9

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

Cada vegada més, l'educació i la formació són elements indispensables per incrementar l'ocupabilitat de la població en un mercat laboral més especialitzat i competitiu. És un fet

conegut la relació entre educació i ocupació, que suposa que com més nivell educatiu superior és la taxa d'ocupació, com es pot observar en el gràfic 29.

Gràfic 29. Taxa d'ocupació del conjunt d'ocupats segons el nivell d'estudis a les Illes Balears (2014)

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

En els darrers anys, la taxa ha disminuït en tots els nivells educatius a conseqüència de la crisi econòmica, però malgrat això els beneficis de l'educació es fan evidents. Com a mostra, mentre que el 2014 la taxa d'ocupació de les persones que tenen estudis primaris és del 17,9%, per al grup amb estudis superiors és de més de 55 p. p. per sobre i arriba al 73,1%. En

el conjunt d'Espanya es manté també aquesta relació directa entre estudis i ocupació, però amb taxes d'ocupació inferiors a les de les Balears (el 13,8% en el grup d'ocupats que han acabat l'educació primària i el 69,5% en el cas dels que tenen estudis superiors).

Quadre 29. Evolució de la taxa d'ocupació del total d'ocupats a les Illes Balears i a Espanya segons el nivell d'estudis (2006-2014)

Nivell educatiu	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Illes Balears									
Educació primària	31,5%	32,4%	28,3%	25,9%	24,0%	22,9%	20,7%	19,4%	17,9%
ESO (1a etapa)	66,5%	66,4%	65,1%	58,8%	57,3%	53,7%	51,7%	51,3%	51,7%
ESO (2a etapa)	72,6%	70,6%	70,1%	62,6%	61,1%	58,6%	62,5%	62,2%	62,1%
Estudis superiors	82,4%	80,8%	76,9%	76,6%	75,7%	70,8%	70,6%	72,4%	73,1%
Espanya									
Educació primària	25,8%	25,7%	24,5%	21,4%	20,1%	18,3%	16,1%	14,9%	13,8%
ESO (1a etapa)	60,2%	61,1%	58,9%	52,4%	50,9%	49,9%	46,2%	44,5%	43,2%
ESO (2a etapa)	64,4%	65,1%	64,3%	59,7%	57,6%	55,7%	53,5%	51,4%	52,3%
Estudis superiors	77,6%	78,4%	77,5%	74,7%	73,1%	71,9%	70,4%	68,9%	69,5%

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

A continuació es recull la distribució de la població ocupada per grans grups d'ocupació (CNO a 1 dígit) i sexe a les Balears i a Espanya. El quadre 30 inclou les ocupacions que tenen més presència masculina i en quines el pes de les dones supera el dels homes. En general, les ocupacions de l'agricultura, la indústria i la construcció (grups 6 a 8) mostren un pes més elevat d'homes, mentre que les dones els superen en els serveis. En el grup 1, de directors i gerents, el pes masculí també és superior.

El 2014, a les Balears el 84,8% de les dones es concentren en quatre grups: en el grup 5 (treballadors dels serveis de restauració i venedors, amb el 31,4%), en el grup 9 (ocupacions elementals, amb el 20,5%), el grup 4 (empleats comptables i administratius, amb el 17,2%) i el grup 2 (tècnics i professionals científics, amb el 15,6%). La resta de grups tenen una presència femenina inferior. D'una altra banda, les tres ocupacions que registren més homes ocupats són les del grup 7 (artesans i treballadors qualificats, amb el 25,2%), les

del grup 5 (treballadors dels serveis de restauració i venedors, amb el 20,6%) i les del grup 3 (tècnics i professionals de suport, amb un 11,7%). Aquestes tres ocupacions agrupen el 57,5% dels homes. Com es desprèn d'aquestes dades, els homes estan més diversificats, amb una presència més repartida entre totes les ocupacions, mentre que les dones es concentren més en el sector terciari.

Les ocupacions incloses entre els grups 4 i 9 requereixen un nivell educatiu baix o mitjà, i suposen el 72,5% de les dones i el 73,0% dels homes. Consegüentment, només el 27,5% de les dones i el 27,0% dels homes tenen ocupacions vinculades a un nivell d'estudis superior. Entre aquestes, destaca l'elevat percentatge de dones en el grup 2 (tècnics i professionals científics), que se situa 6,9 p. p. per sobre del dels homes, en consonància amb el nombre més elevat de dones graduades en titulacions superiors.

Al mateix temps, les dades per a Espanya mos-

tren un pes femení en els tres primers grups del 33,1% i un pes masculí del 32,2%. Aquestes xifres superen els resultats de les Balears. Una explicació al baix nombre de treballadors de les Illes Balears respecte del conjunt d'Espanya en ocupacions dels grups 1 a 3 —que, com s'ha dit, requereixen un nivell educatiu superior— es pot trobar en una menor oferta d'ocupacions d'aquestes característiques per l'especialització de les Balears en els serveis i la construcció. La concentració en aquests sectors, amb una majoria d'ocupacions de baixa o mitjana qualificació, provoca que el nombre de treballadors d'aquests tres grups sigui 10,9 p. p. inferior a la mitjana nacional.

A Espanya, els grans grups 2 i 3, de tècnics i professionals, sumen en termes relatius més ocupats que a les Balears, i també el grup 8, d'operadors d'instal·lacions i maquinària. Els grups 4, 5 i 7, vinculats principalment als serveis i a la construcció, tenen, en canvi, un pes inferior al de les Balears, ja que es pot dir que són els pilars de la força laboral de l'arxipèlag. També a Espanya el percentatge de treballadors del grup 1 (directius i gerents) és 1,5 p. p. més baix que a les Illes Balears.

Si s'analitza l'evolució de la distribució dels ocupats des de l'any 2011, s'observa que els grups que han incrementat el seu pes a les Balears són el 2 (tècnics i professionals), el 3 (tècnics i professionals de suport), el 6 (treballadors en activitats agrícoles i ramaderes) i el 8 (operadors d'instal·lacions i maquinària). La resta d'ocupacions han perdut pes en aquest període. Aquesta evolució també mostra, d'una banda, que als ocupats amb estudis superiors els afecta menys la crisi, malgrat que el grup 1, de directors i gerents, ha perdut pes (-0,8 p. p.). De l'altra, el sector primari manté el creixement, tot i que de manera molt feble (0,4 p. p.).

A la resta d'Espanya, també augmenten els grups 2 i 3, a més dels grups 5 (treballadors dels serveis de restauració i personals) i 6 (treballadors de l'agricultura i la pesca). Tant a Espanya com a les Balears, en aquest període s'ha destruït ocupació, especialment en el grup 7 (artesans i treballadors de la indústria i la construcció), en el grup 4 (empleats comptables i administratius) i en el grup 1 (directors i gerents).

Quadre 30. Distribució percentual de la població ocupada per ocupació i sexe a Espanya i a les Illes Balears (2011-2014)

Ocupació	Homes				Dones			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Illes Balears								
1 Directors i gerents	6,7	7,7	8,4	6,5	4,3	4,5	4,3	3,8
2 Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	9,6	9,4	9,1	8,8	13,9	13,5	16,1	15,6
3 Tècnics i professionals de suport	9,3	9,2	12,5	11,7	6,9	7,5	8,0	8,1
4 Empleats comptables, administratius i altres empleats d'oficina	7,6	9,4	7,2	6,3	17,9	15,9	14,7	17,2
5 Treb. dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors	19,6	18,3	21,9	20,6	32,6	33,7	33,9	31,4
6 Treb. qualificats en activitats agrícoles, ramaderes, forestals i pesqueres	3,5	2,7	3,2	4,1	0,8	0,4	0,4	0,6
7 Artesans i treb. qualificats de les indústries manufactureres i la construcció (excepte operadors d'instal·lacions i màquines)	26,5	26,6	22,6	25,2	2,2	2,1	1,4	1,1
8 Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors	9,1	9,0	7,9	9,7	0,8	1,2	1,0	1,7
9 Ocupacions elementals	7,5	7,3	6,7	6,7	20,4	21,0	20,2	20,5
0 Ocupacions militars	0,6	0,2	0,5	0,5	0,3	0,2	-	-
Espanya								
1 Directors i gerents	6,3	6,3	6,0	5,7	3,3	3,3	3,2	3,0
2 Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	13,4	14,0	14,5	14,5	19,8	20,6	21,4	21,1
3 Tècnics i professionals de suport	11,9	11,9	11,9	12,0	8,9	8,6	8,7	8,9
4 Empleats comptables, administratius i altres empleats d'oficina	6,5	6,5	6,4	6,3	14,9	14,8	14,2	14,7
5 Treb. dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors	15,5	16,6	17,2	17,7	29,6	29,7	29,8	29,8
6 Treb. qualificats en activitats agrícoles, ramaderes, forestals i pesqueres	3,5	3,7	3,9	3,8	1,3	1,3	1,1	1,0
7 Artesans i treb. qualificats de les indústries manufactureres i la construcció (excepte operadors d'instal·lacions i màquines)	20,4	19,3	18,6	18,4	2,0	1,9	1,8	1,9
8 Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors	12,4	12,1	11,8	11,8	2,2	2,2	2,1	2,0
9 Ocupacions elementals	9,1	8,6	8,9	8,8	17,8	17,5	17,5	17,3
0 Ocupacions militars	0,9	0,9	0,9	0,9	0,1	0,1	0,1	0,2

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

Un altre factor que s'ha de tenir en compte, continuant amb la relació entre educació i ocupació, és el desajust en l'ocupació; és a dir, si els ocupats amb estudis superiors fan una feina adequada a la seva formació o si, contràriament, les seves funcions estan per sota de la seva qualificació. Aquest fet, a més de tenir efectes immediats sobre la persona (desmotivació, frustració, etc.), pot condicionar també la seva possibilitat futura de trobar una feina apropiada al seu perfil per la falta de l'experiència adequada. El desajust és determinat pel nombre d'ocupats amb estudis superiors que treballen en ocupacions de mitjana o baixa qualificació (grups 4 a 9 de

la CNO-2011) sobre el total d'ocupats amb estudis superiors. Segons les dades de l'EPA, en general des del començament de la crisi aquest indicador ha anat augmentant, probablement perquè els treballadors han valorat més treballar per sota de la seva qualificació que romandre en atur. El 2014, després de la reducció de l'any anterior, el desajust torna a créixer. Concretament ha assolit el 40,6%, xifra que representa un augment de 4,8 p. p respecte del 2013. Per tant, la millora de la situació econòmica del darrer any sembla que no ha anat acompanyada d'un millor equilibri entre l'oferta i la demanda laboral. En el quadre 31 es pot observar que la ràtio del 2014

(40,6%) a les Balears se situa 4 p. p. per sobre de la mitjana nacional (36,6%). Les dades de les Balears són habitualment superiors a les del conjunt d'Espanya. Si s'analitza l'evolució des del 2007, són evidents els resultats més desfavorables d'aquest indicador a les Balears. Així, mentre que en el conjunt d'Espanya

ha augmentat 2,1 p. p. en aquests set anys, a les Balears el creixement s'acosta a 5 p. p. De fet, en només un any l'arxipèlag ha passat de ser la quarta comunitat amb el desajust més baix (2013) a ser la cinquena amb l'índex més alt (2014).

Quadre 31. Desajust en l'ocupació del total d'ocupats per comunitats autònomes (2007-2014)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Andalusia	33,2%	32,2%	31,2%	31,5%	36,0%	36,2%	35,6%	37,2%
Aragó	33,5%	34,2%	32,5%	33,9%	38,2%	37,7%	37,6%	37,2%
Astúries	39,3%	36,7%	35,5%	35,1%	39,9%	39,7%	38,9%	39,9%
Illes Balears	35,8%	38,6%	37,6%	37,8%	40,7%	41,1%	35,9%	40,6%
Canàries	40,4%	39,0%	37,0%	36,3%	39,2%	44,2%	46,9%	46,4%
Cantàbria	41,8%	41,1%	40,0%	35,9%	42,2%	41,0%	41,8%	42,2%
Castella i Lleó	39,1%	38,6%	37,9%	37,5%	39,9%	42,1%	41,1%	41,3%
Castella-la Manxa	36,4%	35,5%	35,9%	32,1%	34,5%	37,7%	38,1%	37,0%
Catalunya	36,3%	36,4%	35,5%	36,6%	37,2%	36,6%	37,3%	38,9%
Com. Valenciana	37,9%	35,9%	34,0%	34,3%	39,5%	40,0%	38,7%	40,1%
Extremadura	28,0%	30,9%	34,4%	32,3%	32,0%	34,4%	38,1%	39,6%
Galícia	35,2%	34,0%	32,5%	32,1%	37,7%	38,3%	39,7%	38,5%
Madrid	27,0%	23,8%	23,3%	22,8%	25,7%	23,9%	23,9%	25,0%
Múrcia	36,3%	34,1%	34,6%	33,8%	33,9%	33,6%	38,1%	39,1%
Navarra	40,2%	38,3%	35,4%	35,3%	39,5%	42,2%	41,8%	45,8%
País Basc	37,7%	34,2%	35,7%	33,4%	39,6%	39,5%	39,7%	40,6%
La Rioja	37,9%	35,9%	36,9%	37,5%	39,3%	42,3%	41,8%	40,1%
Total nacional	34,5%	33,1%	32,4%	32,1%	35,4%	35,4%	35,6%	36,6%

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

En resum, tot i que el nombre d'ocupats amb titulació universitària a les Balears és més baix que a Espanya, sembla que el nostre mercat de treball no és capaç d'oferir suficients llocs de treball qualificats perquè aquestes persones puguin tenir una feina adequada a la seva formació, fet que té com a conseqüència un desajust molt elevat. Aquest desajust representa que a les Balears dos de cada cinc professionals amb estudis superiors estan subocupats. Aquests resultats estan condicionats pel model productiu de les Balears, amb un

gran pes tant dels serveis com de la construcció, sectors que ofereixen un nombre limitat de llocs de treball amb aquest perfil. Per tant, si es vol incrementar la productivitat i, alhora, reduir el desajust, és necessari, d'una banda, reorientar el sistema educatiu de les Balears perquè s'adapti de manera més eficient a les ofertes del mercat de treball i, de l'altra, diversificar l'estructura productiva amb l'objectiu de crear llocs de treball més qualificats als quals puguin accedir tots els titulats superiors de les Balears.

3.2.5 Ocupats per tipus de contracte i de jornada

Per segon any consecutiu, el 2014 augmenta el nombre d'afiliats amb contracte temporal (6,5%), a l'igual dels indefinits, que per primera vegada des del 2008 presenten resultats positius (1,9%). Al mateix temps, les persones que treballen a jornada parcial creixen més que les que ho fan a jornada completa.

Com ja s'ha comentat en l'apartat 3.2.1, la nova contractació registrada pel SOIB a les Illes Balears el 2014 s'incrementa de manera important (12,8%) per quart any consecutiu. Aquest augment és conseqüència sobretot del creixement dels contractes indefinits, que ho fan més intensament que els temporals en el mateix període. Concretament, els contractes indefinits creixen un 23,6% respecte de les dades del 2013, i els temporals, un 11,5%.

La Seguretat Social recull els registres dels treballadors en alta per tipus de contracte.¹⁵ El 2014 el nombre total creix en termes interanuals un 3,7%. Per tipus de contracte, el nombre de persones amb un contracte indefinit a les Balears és de 186.625, que representen el 63,7% del total. Alhora, hi ha 98.792 treballadors amb un contracte temporal, més d'una tercera part. Respecte dels resultats del 2013, ambdós tipus de contracte presenten variacions positives: els temporals augmenten un 6,5%, mentre que els indefinits ho fan en un 1,9%. També, dins el grup dels indefinits, els afiliats amb un contracte fix discontinu s'incrementen de manera continuada des de l'any 2006. Concretament, hi ha 12.511 persones més amb aquest tipus de contracte en aquests vuit anys, 3.276 només en el darrer any. Per tant, es fa palès que els efectes de la crisi han

afavorit la contractació de fixos discontinus per sobre d'altres tipus, ja que són la classe de contractes que més ha incrementat l'afiliació en aquests anys.

L'anàlisi de les dades d'afiliació per tipus de jornada també mostra el comportament diferent d'aquestes modalitats contractuals des del començament de la recessió. Així, mentre que el nombre de treballadors a jornada completa, tant amb contracte indefinit com temporal, s'ha reduït en 65.575 persones en els darrers vuit anys, els ocupats a jornada parcial no deixen d'incrementar-se i sumen 13.083 treballadors més en el mateix període. De fet, el 2006 el pes de l'afiliació a temps complet fou del 74,8% i el dels afiliats a temps parcial del 14,4%. En canvi, el 2014 el nombre d'afiliats a jornada completa és de 183.100 persones, xifra que representa el 64,8% del total, i els treballadors a jornada parcial són 60.944 (el 21,6%). És evident que s'ha produït una transformació dels contractes per la recessió, amb un nombre superior de contractes a temps parcial en detriment dels de temps complet. Respecte de l'any 2013, s'han incrementat els dos tipus de contractes; ara bé, els de temps parcial han augmentat més que els de temps complet (un 3,1% vs. un 2,4%).

Per definir millor el perfil d'aquestes persones ens hem de fixar en l'EPA, que recull el nombre d'ocupats per tipus de jornada.¹⁶ El total de persones amb jornada parcial a les Balears és de 68.100, segons les dades del 2014. D'aquestes, 49.800 són dones i representen el 73,1% del total de persones amb un contracte d'aquest tipus. Així, el 2013 el pes de la

¹⁵ Per a més informació, vegeu el monogràfic de l'Observatori del Treball: "Temporalitat i estacionalitat en el mercat de treball de les Illes Balears". OTIB. Col·lecció d'Estudis Laborals, núm. 18.

¹⁶ Per a més informació, vegeu el monogràfic de l'Observatori del Treball: "Anàlisi de l'ocupació a temps parcial en un context de crisi a les Illes Balears". OTIB. Col·lecció d'Estudis Laborals, núm. 16.

parcialitat entre les dones és del 22,0%, molt superior al 7,1 % dels homes. Aquests resultats pràcticament es repeteixen des del 2007, i no hi ha hagut variacions especials per la crisi. Es referma, doncs, el fet que són les dones les que subscriuen majoritàriament els contrac-

tes a temps parcial amb la intenció de conciliar la vida laboral i la familiar, i, per tant, han de patir les conseqüències adverses que això suposa a llarg termini, tant per a la seva carrera professional com respecte de les possibles pensions, entre d'altres.

Quadre 32. Evolució de l'afiliació al règim general de la Seguretat Social per tipus de contracte i de jornada (2006-2014)

Tipus de contracte i jornada	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Indefinits jornada completa	139.632	149.919	152.703	145.449	138.351	131.031	123.629	118.628	117.913
Indefinits jornada parcial	20.102	22.535	23.678	24.302	24.592	24.921	25.111	26.476	27.339
Indefinits fixos discontinus	28.861	30.095	31.000	32.123	33.699	34.628	35.860	38.096	41.372
Temporals jornada completa	109.043	107.684	96.373	74.943	69.607	65.352	60.308	60.139	65.187
Temporals jornada parcial	27.759	25.579	25.353	25.342	26.870	28.933	30.549	32.616	33.605
No consta	7.203	6.977	7.519	8.324	7.662	8.125	7.685	6.802	7.713
Total	332.600	342.789	336.625	310.481	300.781	292.989	283.142	282.757	293.130

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS.

3.3 La població aturada

3.3.1. Evolució de la població aturada

L'any 2014 es tanca amb 75.405 persones en situació d'atur, segons el SOIB. Aquesta xifra representa un descens d'un 8,4 % respecte de la del 2013. La reducció del nombre d'aturats es produeix tots els mesos de l'any, i també a totes les illes, excepte a Formentera, on es manté.

L'evolució de l'atur des de l'any 2007 ha passat d'importants augments de fins a dues xifres en els primers anys a una relativa estabilització durant els anys 2011 i 2012, i, finalment, a descensos del nombre d'aturats el 2013 i el 2014. De fet, el 2014, per segon any consecutiu el nombre de demandants descendeix, després de sis anys d'augment. Així, segons els registres del SOIB, les demandes d'ocupació (sol·licituds de feina que fa un treballador, aturat o no, a les oficines d'ocupació) són 113.663 l'any 2014, un 7,7% menys que les de l'any anterior. D'aquestes, la majoria corres-

ponen a persones no ocupades: el 67,8% (els denominats DENO).¹⁷ Els demandants que ja tenen una ocupació (fixos discontinus i altres) representen, per la seva banda, el 28,6% del total de demandants. El 3,6% restant són persones amb una disponibilitat limitada o que demanen una ocupació específica.

Per primera vegada des del 2006 el col·lectiu de demandants fixos discontinus experimenta en el 2014 un descens respecte de l'any anterior (-1,7%). La resta de categories també perden demandants, per segon o tercer any consecutiu. Per exemple, destaca especialment la reducció dels altres ocupats (-15,7%), dels demandants amb disponibilitat limitada o que demanen una ocupació específica (-11,1%) o dels DENO (-8,2%). S'ha de dir també que l'atur registrat es redueix un 8,4% en termes interanuals.

¹⁷ Com a demandants no ocupats, segons la terminologia del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, s'hi inclouen les categories d'aturats registrats i altres no ocupats (demandants d'una jornada inferior a vint hores, demandants estudiants, demandants de serveis previs a l'ocupació). Els altres no ocupats són les persones demandants de feina que es considerarien aturades en l'EPA.

Quadre 33. Evolució dels demandants d'ocupació segons el col·lectiu (2005-2014)

ANY	TOTAL	OCUPATS		Disp. limitada / Demanen ocup. espec.	DENOS		
		Fixos discontinus	Altres		Total	Altres no ocup.	Atur registrat
2005	58.027	10.331	6.368	1.956	39.372	1.033	38.340
2006	57.372	11.865	7.070	1.677	36.760	626	36.134
2007	59.891	12.790	7.594	1.718	37.788	545	37.243
2008	75.240	14.898	8.220	2.282	49.840	729	49.111
2009	108.618	19.798	9.925	3.742	75.153	775	74.378
2010	120.573	21.771	10.687	4.507	83.608	727	82.882
2011	124.012	22.820	11.166	4.677	85.349	2.087	83.263
2012	128.908	24.390	10.146	4.751	89.621	2.077	87.544
2013	123.095	24.500	9.947	4.649	83.999	1.718	82.282
2014	113.663	24.073	8.384	4.134	77.073	1.668	75.405

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

De fet, aquest descens interanual en la xifra d'atur registrat de les Illes Balears (-8,4%) és el més alt de l'Estat, on l'atur cau un 5,6% de mitjana. Respecte del nombre total de demandants, disminueix també a totes les comunitats autònomes, i les Balears són la tercera comunitat on ho fa amb més intensitat (-7,7%), només darrere de l'Aragó (-9,6%) i de Catalunya (-9,2%). A la resta de comunitats el nombre de demandants retrocedeix entre un -4% i un -7%.

Atenent la distribució dels demandants d'ocupació per comunitat autònoma, d'una banda

destaca l'elevat nombre de demandants ocupats de les Balears, que inclou els fixos discontinus i que, de fet, és el més elevat del conjunt nacional (28,6%). Això s'explica per la gran importància de les activitats estacionals a les Balears, com ara el turisme, sector en què aquesta figura contractual és habitual (vegeu el quadre 34).¹⁸ De l'altra, les Balears són la segona comunitat autònoma amb el menor pes dels aturats sobre el total de demandants (el 66,3%), només darrere el País Basc (65,2%), fet que situa l'arxipèlag 10,3 p. p. per sota de la mitjana nacional (76,6%).

¹⁸ Per a més informació, vegeu el monogràfic de l'Observatori del Treball: "Temporalitat i estacionalitat en el mercat de treball de les Illes Balears". OTIB. Col·lecció d'Estudis Laborals, núm. 18.

Quadre 34. Distribució dels demandants d'ocupació segons el col·lectiu i la comunitat autònoma (2014)

Comunitat autònoma	TOTAL	OCUPATS	Disp. limitada / Demanen ocup. espec.	DENOS		
				Total	Altres no ocup.	Atur registrat
Andalusia	100,0	15,6	2,6	81,8	9,9	71,9
Aragó	100,0	18,5	3,4	78,1	4,3	73,8
Astúries	100,0	13,1	3,8	83,1	8,2	74,9
Illes Balears	100,0	28,6	3,6	67,8	1,5	66,3
Illes Canàries	100,0	9,4	3,5	87,1	1,3	85,8
Cantàbria	100,0	14,5	7,7	77,8	2,8	75,0
Castella i Lleó	100,0	10,9	3,4	85,7	2,7	83,0
Castella-la Manxa	100,0	11,4	4,0	84,6	4,0	80,6
Catalunya	100,0	13,2	4,7	82,1	3,0	79,1
Com. Valenciana	100,0	14,4	3,7	81,9	2,8	79,1
Extremadura	100,0	17,4	3,5	79,1	10,9	68,1
Galícia	100,0	11,0	5,6	83,5	5,3	78,2
Madrid	100,0	11,3	3,2	85,4	3,4	82,0
Múrcia	100,0	18,4	3,4	78,2	2,1	76,1
Navarra	100,0	17,2	3,6	79,1	2,9	76,2
País Basc	100,0	25,2	5,4	69,4	4,1	65,2
La Rioja	100,0	14,0	2,5	83,5	4,0	79,5
Total nacional	100,0	14,5	3,7	81,8	5,2	76,6

Font: OTIB a partir de dades del Servei Públic Estatal d'Ocupació (SPEE).

L'atur registrat tanca l'any 2014 amb una mitjana de 75.405 persones en situació d'atur, un 8,4% menys que la del 2013. Per segon any consecutiu es redueix l'atur registrat en el SOIB des del 2006. De fet, com l'any anterior, el 2014 l'atur disminueix tots els mesos de l'any. La reducció de l'atur es mou entre el -5,0% dels mesos de gener i febrer (la xifra més baixa) i el -11,5% del mes de juny (la xifra més alta).

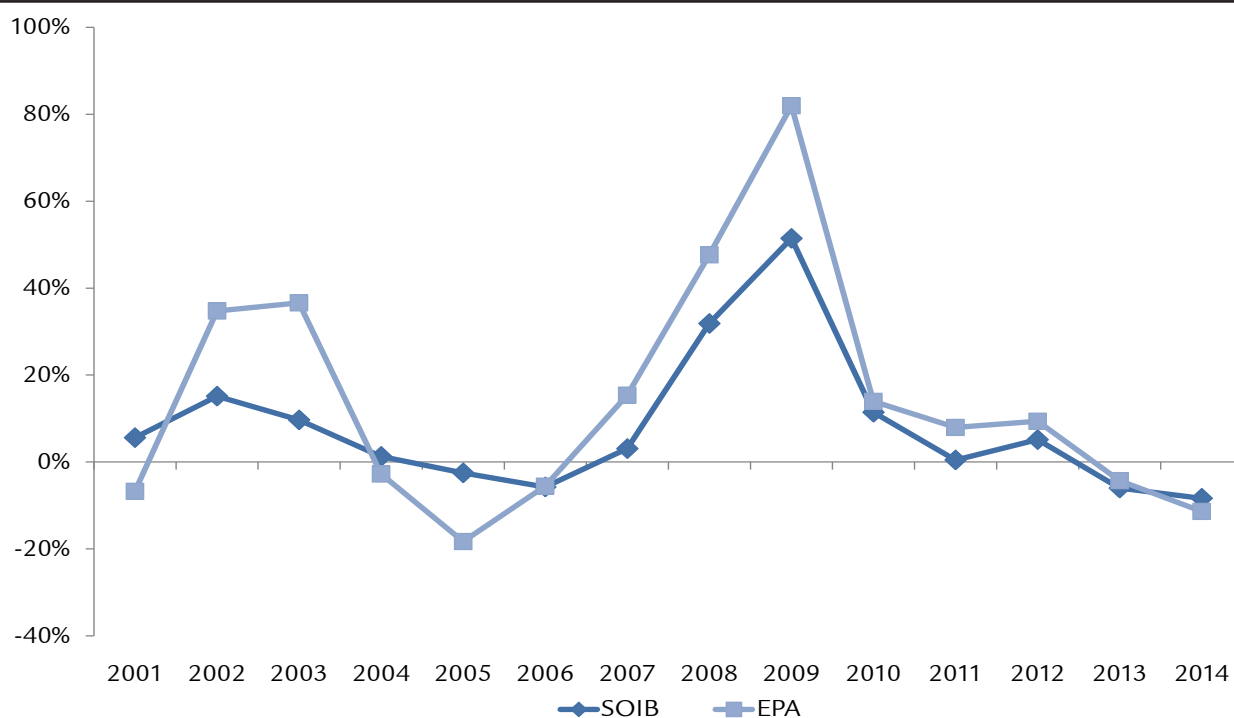
Les dades de l'EPA,¹⁹ per la seva banda, donen una xifra de 120.725 persones en situa-

ció d'atur a les Balears durant l'any 2014,²⁰ cosa que representa una disminució dels aturats d'un 11,4% respecte de les xifres del 2013. D'aquesta manera, la tendència a la reducció de l'atur observada en les dades del SOIB també es dona en les dades de l'enquesta. Segons l'EPA, després de forts augments de l'atur durant els primers anys de la crisi i d'una estabilització els anys 2011 i 2012, el 2013, per primera vegada en set anys, canvia la tendència i cau el nombre d'aturats. Aquesta tendència s'intensifica el 2014 amb 15.475 persones menys a l'atur (vegeu el gràfic 30).

¹⁹ Vegeu ALEGRE MARTÍN, J. (2009). "Anàlisi de la representativitat de l'enquesta de població activa a les Illes Balears", Col·lecció d'Estudis Laborals, núm. 1. Observatori del Treball de les Illes Balears.

²⁰ Vegeu, respecte d'això, PÉREZ INFANTE, J. I. (2008). "¿Por qué el paro registrado supera al paro de la EPA?" Revista del Ministeri de Treball i Afers Socials *Economía y Sociología*, núm. 71, pàg. 53-64.

Gràfic 30. Taxes de creixement interanual de l'atur registrat en el SOIB i la població aturada segons l'EPA a les Balears (2001-2014)

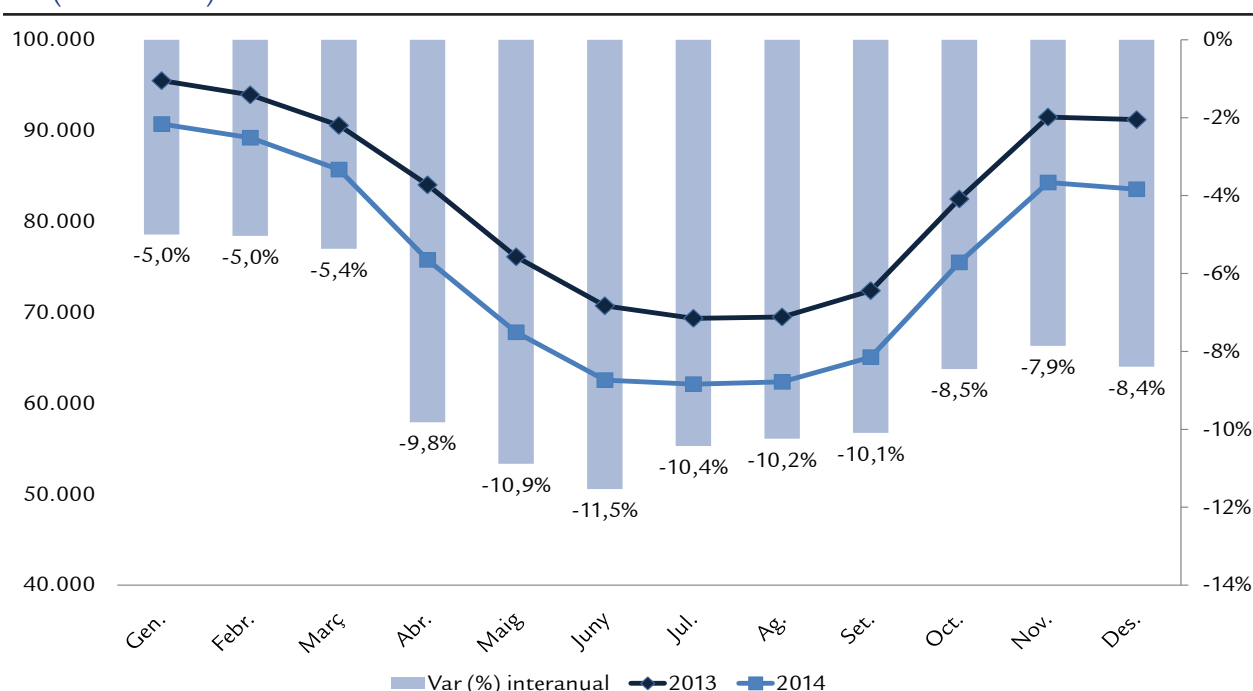

Font: OTIB a partir de dades del SOIB i l'EPA (INE).

En el gràfic 31 es presenta l'evolució mensual de l'atur registrat dels dos darrers anys i la variació interanual mes a mes de l'any 2014. Com s'ha comentat abans, durant tots els mesos del 2014 es registren importants caigudes interanuals de l'atur. També és evident el

creixent component estacional de l'atur, amb disminucions més intenses durant els mesos d'estiu, que van del -10,9% del mes de maig fins al -10,2% del mes d'agost, passant pel mes de juny, que és el mes amb el descens més intens (-11,5%).

Gràfic 31. Evolució mensual de l'atur registrat i les variacions interanuals a les Balears (2013-2014)

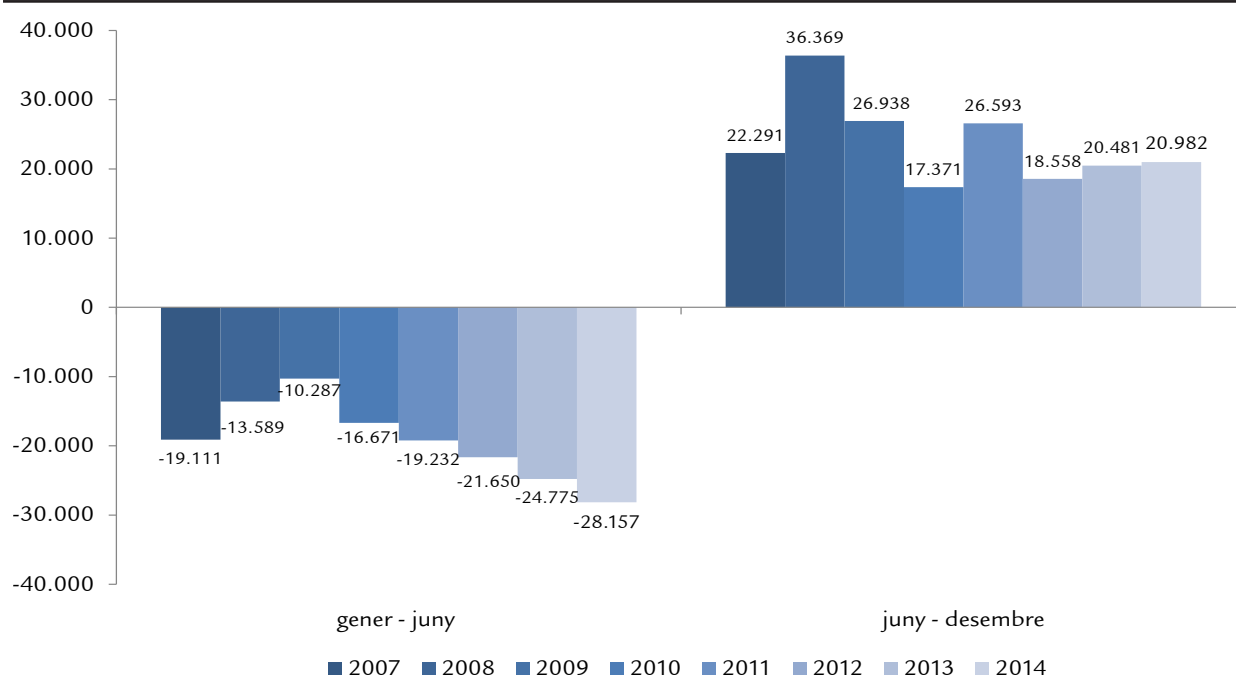
Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

El 2014 comença el gener amb 4.774 persones desocupades menys que el 2013 (un -5,0%), mentre que tanca l'any el mes de desembre amb 7.655 persones menys que un any enrere (un -8,4%). Aquestes dades mostren el canvi en l'escenari laboral dels dos darrers anys, i especialment del 2014, amb reduccions interanuals durant tots els mesos de l'any. Aquests descensos són especialment intensos durant els mesos centrals de l'any, coincidint amb la temporada alta turística.

Si es descompon l'any en dos trams, l'anàlisi

si ens mostra, com és habitual a les Illes Balears, que l'atur descendeix durant el primer semestre de l'any i augmenta durant el segon. Així, s'observa que en el primer semestre del 2014, en el qual disminueix pel començament de la temporada turística, l'atur es redueix en 28.157 persones, xifra que supera la dels anys anteriors. A partir del mes de juny del 2014, durant el segon semestre l'atur comença a créixer, i ho fa en 20.982 persones, resultat que supera el dels dos darrers anys, com es pot veure en el gràfic 32.

Gràfic 32. Descomposició de la variació interanual de l'atur registrat els mesos de gener a juny i de juny a desembre a les Balears (2007-2014)

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Per segon any consecutiu, les dades d'atur registrat del SOIB mostren un descens interanual de l'atur, tant en el conjunt de les Balears com a cada illa, excepte a Formentera, on es manté. Així, la reducció més elevada de l'atur durant el 2014 es produeix a Mallorca (-9,3%), seguida de Menorca (-8,2%), d'Ei-

vissa (-2,0%) i, finalment, de Formentera (0,0%). La distribució geogràfica de l'atur segueix el mateix patró que anys anteriors: Mallorca computa el 80,3% del total de persones desocupades a les Balears; Eivissa, l'11,6%; Menorca, el 7,6%, i Formentera, el 0,5% restant.

Quadre 35. Evolució de l'atur registrat per illes (2005-2014)

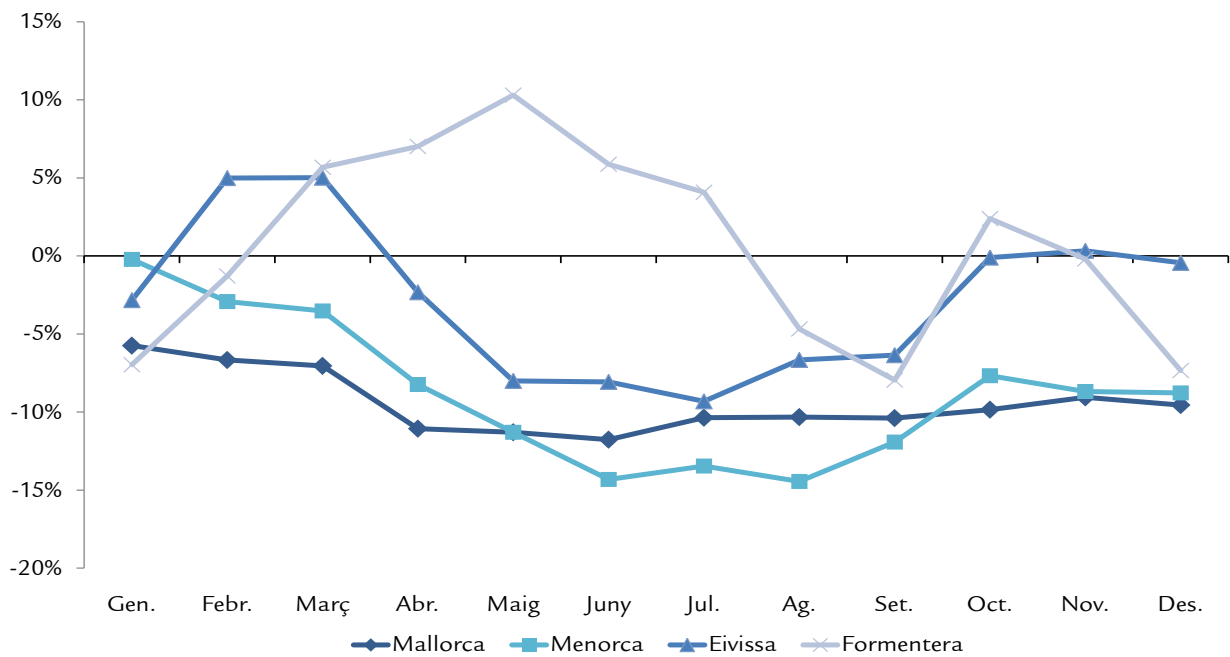
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Mallorca	30.061	28.150	29.091	38.601	59.483	66.825	67.584	70.845	66.706	60.523
Menorca	2.840	2.821	2.914	3.869	5.587	6.135	6.189	6.691	6.256	5.742
Eivissa	5.159	4.884	4.963	6.327	8.881	9.469	9.033	9.558	8.933	8.751
Formentera	280	280	276	314	426	453	457	449	388	388
Illes Balears	38.340	36.134	37.243	49.111	74.378	82.882	83.263	87.544	82.282	75.405

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Per acabar, si s'analitza l'evolució de l'atur mensual per illes (vegeu el gràfic 33), s'observa que Mallorca i Menorca presenten disminucions interanuals de l'atur durant tots els mesos de l'any. Per la seva banda, a Eivissa l'atur cau durant nou mesos i a Formentera baixa sis mesos tot el 2014. L'illa que mostra el descens més important és Menorca, amb

reduccions de fins a un 14,4% al mes d'agost. A Mallorca el descens més intens s'esdevé al mes de juny (-11,8%) i a Eivissa es registra al mes de juliol (-9,3%). A Formentera, on les reduccions han tingut lloc durant sis mesos de l'any, es produeix al mes de setembre (-8,0%), mentre que el mes amb un increment més elevat de l'atur és el maig (10,3%)

Gràfic 33. Variació interanual de l'atur per illes i mesos (2014)

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

3.3.2. Atur per activitat econòmica

Una altra vegada, el sector de la construcció experimenta el descens més elevat de l'atur per quart any consecutiu (-18,5%). A la resta de sectors també disminueix el nombre de persones en situació d'atur, amb l'excepció de l'agricultura, sector en què augmenta un 15,8% interanual.

Tenint en compte l'activitat econòmica, l'atur per sectors manté la mateixa distribució que l'ocupació: la majoria es registra en els serveis, seguits per la construcció, la indústria i l'agricultura. L'any 2000 les persones en situació d'atur en el sector dels serveis representaven el 80%, mentre que a la construcció sumaven el 9%; a la indústria, el 6%; al col·lectiu de persones sense ocupació anterior, el 4%, i, en darrer lloc, a l'agricultura eren el 0,7%. En canvi, el 2014 la distribució és la següent: el 73,8% en els serveis, el 14,7% en la construcció, el 4,9% en la indústria i el 6,6% restant es reparteix entre l'agricultura i les persones sense ocupació anterior. Per tant, tot i que es manté la mateixa distribució sectori-

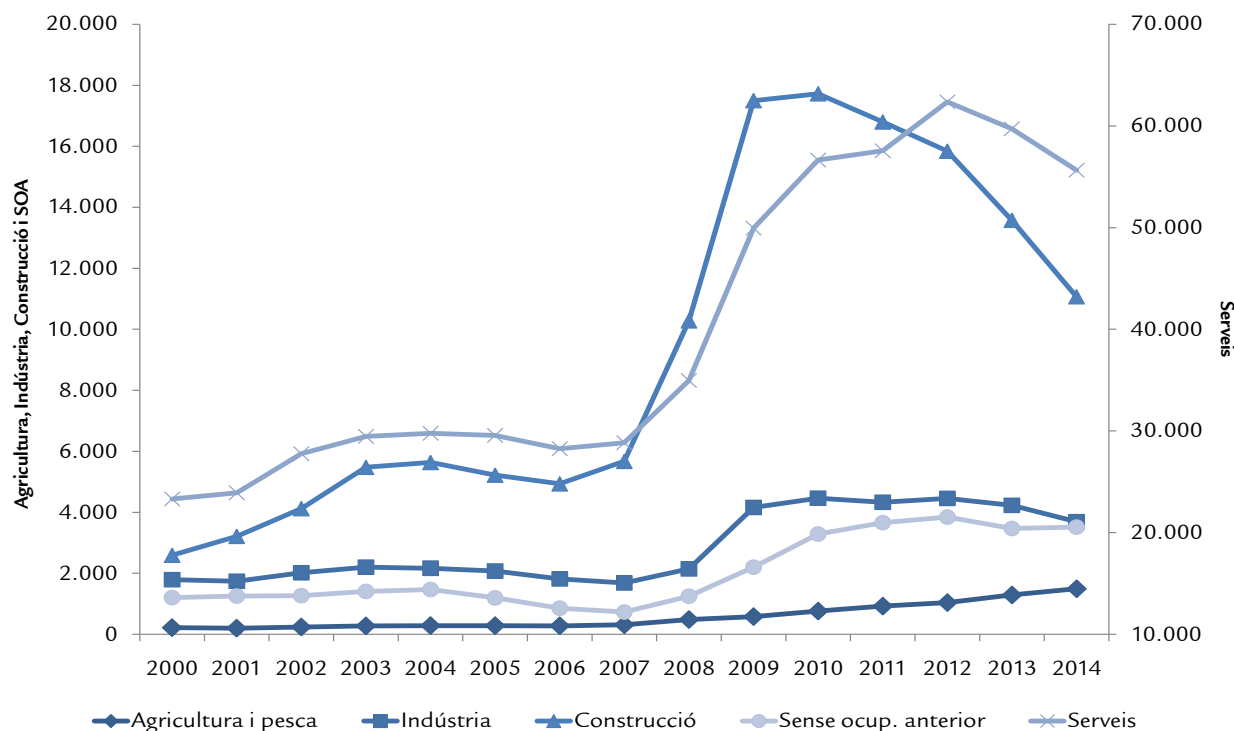
al, es fa palès l'augment del pes de la construcció (5,8 p.p.) en detriment dels serveis (-6,3 p.p.) en aquests catorze anys, motivat pel gran creixement de l'activitat experimentat per aquest primer sector. Ara bé, el sector de la construcció s'ha vist molt afectat en els darrers períodes pels efectes de la crisi, cosa que ha fet augmentar de manera considerable el nombre d'aturats. Amb tot, en els darrers cinc anys ha anat disminuint el pes de la construcció respecte del total (el 2009 els aturats del sector de la construcció representaven el 23,5% del total de l'atur registrat) pel traspàs dels treballadors de la construcció cap al sector dels serveis, en el qual hi ha més expectatives de trobar feina abans.

En termes relatius i respecte del 2013, només s'incrementen els aturats en l'agricultura (204 persones, un 15,8% més) i en el col·lectiu de persones sense ocupació anterior (47 persones més, un 1,4% més). La resta de sectors registren un descens de les xifres d'atur. La

reducció més intensa l'experimenta el sector de la construcció, amb 2.507 persones menys (-18,5%), seguit de la indústria (540 aturats menys, un -12,8%) i, finalment, el sector dels serveis (4.081 desocupats menys, un -6,8%).

Destaca la favorable evolució de la construcció, que tot i que és un dels sectors més afectats per la crisi, registra disminucions en les xifres d'atur per quart any consecutiu (vegeu el gràfic 34).

Gràfic 34. Evolució de l'atur registrat per sectors econòmics a les Balears (2000-2014)

(*) L'any 2009 es produeix un canvi en la Classificació nacional d'activitats econòmiques (CNAE-2009).

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

D'una banda i per continuar l'anàlisi de les dades d'atur, es mostren algunes activitats econòmiques en les quals ha crescut més l'atur en termes interanuals. Concretament, l'atur ha crescut en dotze activitats econòmiques respecte del 2013 i les deu primeres es mostren en el quadre 36. Les més destacades són, entre d'altres: activitats de les llars que donen ocupació a personal domèstic (277 aturats

més); agricultura, ramaderia, caça i serveis que s'hi relacionen (182 aturats més), i silvicultura i explotació forestal (31 aturats més). D'aquesta llista d'activitats, n'hi ha quatre que pertanyen al sector de la indústria. També hi ha tres activitats corresponents als serveis (totes relacionades amb els altres serveis) i dues que pertanyen al sector de l'agricultura.

Quadre 36. Evolució de l'atur registrat en les deu activitats econòmiques amb increments interanuals més elevats de l'atur a les Illes Balears (2014)

Activitat econòmica	2014	2013	Var. abs. 14-13	Var. (%) 14-13
97-Activitats de les llars que donen ocupació a personal domèstic	849	572	277	48,5%
01-Agricultura, ramaderia, caça i serveis que s'hi relacionen	1.175	993	182	18,4%
00-No consta	3.515	3.469	47	1,4%
02-Silvicultura i explotació forestal	251	220	31	14,0%
05-Extracció antracita, hulla i lignit	6	1	4	380,0%
99-Activitats organitzacions i organismes extraterritorials	17	13	4	31,2%
82-Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars de les empreses	1.108	1.104	3	0,3%
72-Investigació i desenvolupament	68	65	3	4,0%
37-Recollida i tractament aigües residuals	16	14	2	15,1%
39-Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	3	3	1	33,3%

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

De l'altra, continuant amb la variació interanual de l'atur per activitat econòmica, s'ha de dir que es registren un total de 77 activitats en les quals l'atur es redueix. En el quadre 37, es mostren les deu activitats amb més descensos del nombre d'aturats. Són sobretot activitats englobades en la construcció i els serveis,

com ara construcció d'edificis (1.583 aturats menys), activitats especialitzades de la construcció (811 aturats menys), activitats professionals, científiques i tècniques (556 persones menys), comerç al detall (471 aturats menys), o Administració pública i defensa (439 persones menys).

Quadre 37. Evolució de l'atur registrat en les deu activitats econòmiques amb descensos interanuals més elevats de l'atur a les Illes Balears (2014)

Activitat econòmica	2014	2013	Var. abs. 14-13	Var. (%) 14-13
41-Construcció edificis	6.653	8.236	-1.583	-19,2%
43-Activitats de construcció especialitzada	4.077	4.888	-811	-16,6%
74-Altres activitats professionals, científiques i tècniques	3.446	4.002	-556	-13,9%
47-Comerç al detall, excepte de vehicles de motor i motocicletes	7.348	7.818	-471	-6,0%
84-Administració pública i defensa	1.899	2.338	-439	-18,8%
46-Comerç a engròs i intermediaris del comerç, excepte de vehicles de motor i motocicletes	2.169	2.422	-252	-10,4%
55-Serveis allotjament	8.148	8.393	-245	-2,9%
85-Educació	1.378	1.616	-238	-14,7%
86-Activitats sanitàries	1.014	1.231	-217	-17,6%
81-Serveis en edificis i activitats de jardineria	3.065	3.259	-195	-6,0%

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

3.3.3. Atur per sexe, edat, nacionalitat i nivell d'estudis

Tots els grups sociodemogràfics repeteixen la disminució interanual de l'atur, amb l'excepció dels més grans de 55 anys, que augmenten un 1,5 %.

Com l'any anterior es produeix una caiguda interanual de les xifres d'atur registrat en la majoria dels grups sociodemogràfics. El perfil dels aturats del 2014 és el d'una dona (50,2%), de 25 a 54 anys (71,0%) i de nacionalitat espanyola (80,4%). En termes interanuals els grups que experimenten les reduccions de l'atur més intenses són els homes (-11,3%), les persones d'entre 25 i 54 anys (-10,6%) i els estrangers no comunitaris (-15,7%). Com ja s'ha comentat en apartats anteriors, la reducció de l'atur el 2014 és d'un 8,4%, i és la segona juntament amb la de l'any passat des del 2006. Es trenca, doncs, la tendència alcista viscuda entre el 2007 i el 2013 a conseqüència de la recessió.

Un dels efectes de la recessió econòmica ha estat el canvi en la distribució del pes dels aturats segons el sexe. Durant els anys previs a la crisi, el pes de les dones superava el dels homes; és a dir, hi havia més dones que homes en situació d'atur. Aquest repartiment canvia a partir del 2008, ja que amb la caiguda de l'ocupació en la construcció augmenta considerablement el nombre d'homes sense feina. El 2014, una altra vegada, es modifica la tendència i les dones en atur tornen a superar lleugerament els homes (el 50,2% i el 49,8%, respectivament).

Quant a la nacionalitat, els aturats estrangers representen el 19,6% del total d'aturats, és a dir, pràcticament un de cada cinc aturats de les Balears és estranger. Amb aquest resultat

les Balears són la comunitat autònoma amb el percentatge més elevat d'estrangers sobre el total de persones aturades, molt per sobre de la mitjana nacional (11,8%). El 2014 els d'estrangers a l'atur (14.775 persones) presenten la xifra més baixa d'ençà del 2009. En termes interanuals, els estrangers registrats en el SOIB disminueixen un 12,2% el 2014 per quart any consecutiu. Aquest descens és més intens entre els estrangers extracomunitaris (-15,7%) que entre els comunitaris (-5,4%).

Per grups d'edat, la distribució de les persones en atur del 2014 és la següent: els més joves suposen el 10,7% dels aturats (8.075 persones), seguits pels més grans de 55 anys, que representen el 18,3% (13.764 persones), i pel grup de mitjana edat (71,0%), que és el més nombrós (53.568 persones). En termes interanuals, a l'igual que l'any anterior, els aturats es redueixen en totes les franges d'edat, excepte a la de més grans de 55 anys. Així, entre els aturats de més edat augmenta l'atur (1,5%), grup que d'altra banda també incrementa l'afiliació un 4,6% el 2014. La reducció més important es produeix en el grup majoritari de 25 a 54 anys, que per segon any consecutiu baixa un 10,6% els aturats. Pel que fa al grup més jove, els menors de 25 anys, disminueix l'atur per quart any consecutiu (-8,2%). L'evolució del 2014 és positiva per al col·lectiu de joves, ja que a més d'augmentar l'afiliació (5,0%) disminueix el nombre d'aturats. És a dir, malgrat que els joves s'estan incorporant al mercat de treball no passen a engrossir les llistes d'atur com en els anys de la crisi, sinó que troben una feina que els permet abandonar-les.

Quadre 38. Evolució de la població aturada per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2005-2014)

ANYS	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 anys i més	Espanyols	UE	NO UE
2005	38.340	17.278	21.062	6.077	27.002	5.260	31.888	2.266	4.186
2006	36.134	16.009	20.125	5.552	25.348	5.234	28.970	2.365	4.799
2007	37.243	16.888	20.356	5.563	26.151	5.530	28.759	2.906	5.578
2008	49.111	25.428	23.684	7.372	35.141	6.598	36.228	4.135	8.749
2009	74.378	40.605	33.773	11.296	54.143	8.938	54.072	6.839	13.467
2010	82.882	44.540	38.342	11.805	60.628	10.448	60.684	7.449	14.748
2011	83.263	44.277	38.986	10.385	61.416	11.462	61.932	7.222	14.108
2012	87.544	45.728	41.816	10.337	64.369	12.838	67.639	6.663	13.241
2013	82.282	42.320	39.961	8.797	59.923	13.562	65.446	5.663	11.173
2014	75.406	37.529	37.878	8.075	53.568	13.764	60.631	5.356	9.419

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quant al nivell d'estudis, és prou coneguda la relació inversa que hi ha entre educació i nombre d'aturats, de manera que com més elevat és el nivell educatiu dels treballadors l'atur és inferior. Per exemple, mentre que les persones en atur que han completat fins a la primera etapa de l'ESO sumen el 74,7% de tots els aturats, els que han acabat els estudis universitaris representen el 6,5%. En termes interanuals, destaca la reducció generalitzada dels aturats en tots els nivells educatius per segon any consecutiu, especialment entre les

persones que han acabat l'educació superior (-14,0%). Respecte a l'evolució a més llarg termini, des del 2007 els increments més importants en el pes dels aturats s'han produït entre els que han cursat educació primària (8,6 p. p. més), seguits pel col·lectiu amb estudis de segona etapa de l'ESO (2,2 p. p. més) i els que han acabat educació superior (2,0%). En canvi, el pes dels aturats que han acabat la primera etapa de secundària ha disminuït 13,0 p. p. en aquests set anys.

Quadre 39. Evolució de la població en atur per nivell d'estudis a les Illes Balears (2007-2014)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Analfabets	244	377	543	570	741	775	738	672
Fins a educació primària	6.075	10.138	18.663	22.000	22.140	22.024	19.787	18.786
ESO (1a etapa)	23.048	28.800	40.134	42.380	41.765	43.377	40.704	36.859
ESO (2a etapa)	6.189	7.742	11.841	13.949	14.158	15.659	15.358	14.190
Educació superior i doctorat	1.686	2.055	3.196	3.984	4.459	5.708	5.696	4.900
Total	37.243	49.111	74.378	82.882	83.263	87.544	82.282	75.405

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Finalment, l'atur per grups professionals presenta la mateixa distribució respecte dels anys anteriors, amb una majoria d'aturats en feines dels serveis (grup 5, un 29,5%), seguits dels del grup d'ocupacions elementals (grup 9, 22,0%), el dels artesans i treballadors qualificats (grup 7, un 17,1%) i el dels empleats comptables i administratius (grup 4, 12,5%). Aquestes quatre ocupacions sumen el 81,1%

dels aturats del 2014. Un aspecte que cal destacar és que el grup 2, de tècnics i professionals científics i intel·lectuals, ha passat de representar un 2,9% el 2009 a un 5,5% actual. Respecte de les xifres del 2013, tots els grups d'ocupació redueixen el nombre d'aturats i les ocupacions en què disminueix més l'atur són el grup 7 (-15,2%), el grup 2 (-15,1%) i el grup 8 (-12,1%).

Quadre 40. Evolució de la població aturada per grups d'ocupació a les Illes Balears (2005-2014)

Grups professionals	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1 Directors i gerents	383	373	400	458	623	691	612	642	594	548
2 Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	1.523	1.318	1.363	1.601	2.192	2.724	3.998	5.058	4.863	4.131
3 Tècnics i professionals de suport	2.316	2.290	2.489	3.198	5.095	5.960	5.423	5.875	5.606	4.993
4 Empleats comptables, administratius i altres empleats d'oficina	5.946	5.435	5.350	6.450	9.414	10.580	9.909	10.617	10.215	9.423
5 Treb. dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors	12.420	11.624	11.650	13.740	19.552	21.595	22.798	24.088	23.016	22.216
6 Treb. qualificats en activitats agrícoles, ramaderes, forestals i pesqueres	591	575	628	878	1.380	1.634	1.725	1.758	1.618	1.519
7 Artesans i treb. qualificats de les indústries manufactureres i la construcció (excepte operadors d'instal·lacions i màquines)	5.110	4.880	5.267	9.096	15.479	16.740	16.591	16.807	15.198	12.895
8 Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors	1.411	1.355	1.484	2.232	3.392	3.602	3.475	3.667	3.462	3.043
9 Ocupacions elementals	8.635	8.277	8.604	11.452	17.240	19.336	18.719	19.014	17.696	16.623
0 Ocupacions militars	4	7	10	6	12	20	12	17	15	13
Total	38.340	36.134	37.243	49.111	74.378	82.882	83.263	87.544	82.282	75.405

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

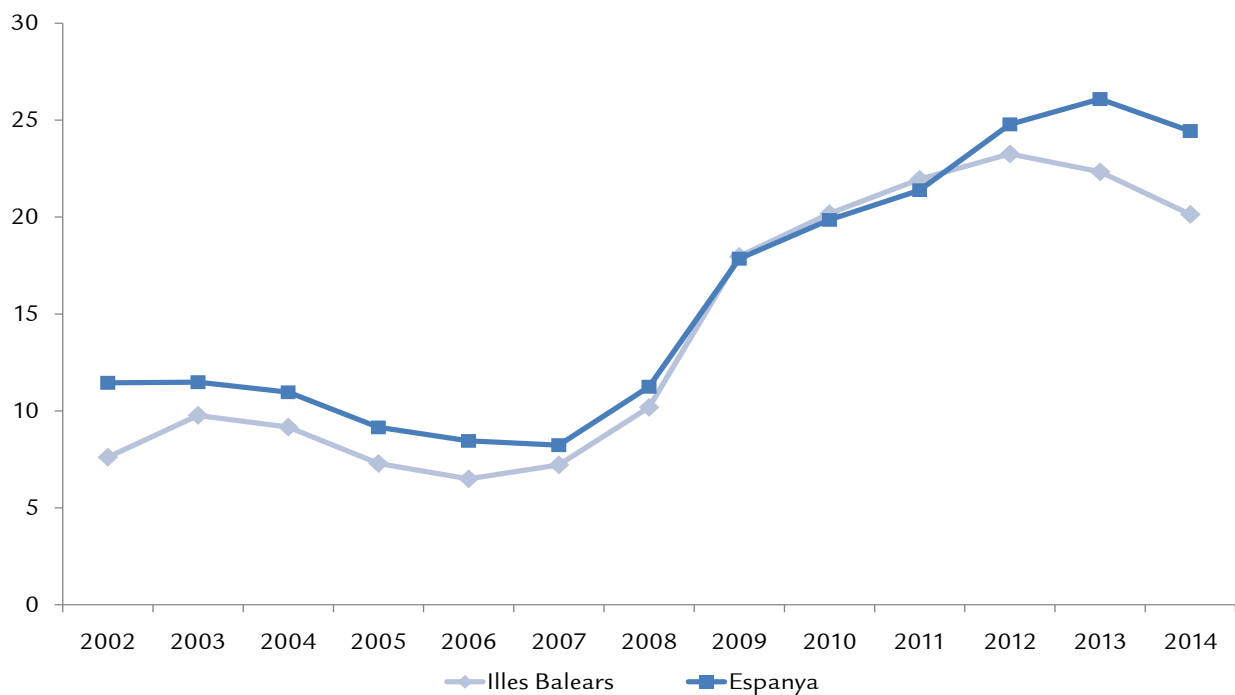
3.3.4. Evolució de la taxa d'atur

La taxa d'atur de les Balears se situa en el 20,1 %, per sota del resultat del conjunt de l'Estat (24,4 %). En termes interanuals, la taxa d'atur cau en tots els grups, amb l'excepció dels més grans de 55 anys i dels estrangers extracomunitaris.

La taxa d'atur de les Illes Balears assoleix el 20,1% el 2014, cosa que representa 4,3 p. p. per sota de la del conjunt nacional (24,4%). Per segon any consecutiu la taxa d'atur de les Balears disminueix; respecte de la taxa del 2013 perd 2,2 p. p. A Espanya, per primera ve-

gada des del 2007, també es redueix 1,7 p. p. en termes interanuals. Si es compara l'evolució d'ambdues taxes, s'observa que les Balears passaren de ser pràcticament la meitat de la taxa espanyola l'any 2000 (el 6,5% vs. el 13,9%, respectivament) a situar-se lleugerament per sobre durant el període 2009-2011. A partir del 2012 la taxa d'atur de les Balears torna a ser inferior a l'espanyola (vegeu el gràfic 35), però la diferència entre ambdues taxes en aquests tres anys és inferior a la de l'any 2000 (-7,4 p. p.).

Gràfic 35. Evolució de la taxa d'atur a Espanya i a les Balears (2002-2014)

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

El descens de més de dos punts percentuals de la taxa de les Balears (-2,2 p. p.) es reflecteix en els diferents grups sociodemogràfics. Així, en termes interanuals, tots els col·lectius experimenten reduccions de la taxa d'atur, llevat de les persones de 55 anys i més i dels estrangers no comunitaris (vegeu el quadre 41).

Per sexe, durant els anys previs a la crisi les dones presentaven una taxa d'atur superior a la masculina i fins i tot la duplicaven, com ara l'any 2005 (el 10,1% vs. el 5,2%). Ara bé, a partir del 2009 canvia el patró, i passen a tenir una taxa per sota de la masculina, amb l'excepció de l'any 2012. Això es pot explicar per l'escalada de l'atur entre els homes durant els primers anys de la crisi econòmica per la pèrdua de llocs de treball en el sector de la construcció. El 2014, les taxes d'atur dels homes (21,5%) i de les dones (18,6%) de les Balears se situen per sota de la mitjana espanyola, amb una diferència de -6,9 p. p. en el cas de les dones i de -2,1 p. p. en el dels homes.

Per edat, les franges més joves redueixen la

taxa d'atur; en canvi, les persones de 55 anys i més l'augmenten. Respecte del col·lectiu més jove, destaca l'elevada taxa que registren el 2014 (45,0%), 0,1 p. p. per sota de la taxa de l'any anterior. En el conjunt de l'Estat la taxa d'atur juvenil se situa en el 53,2%, i fins i tot hi ha comunitats autònomes que superen el 60%, com ara Andalusia (61,5%) o Castella-La Manxa (61,4%). El col·lectiu de 25 a 54 anys assoleix una taxa del 18,0%, xifra que representa un descens respecte del 2013 de 3,4 p. p. Finalment el grup de més edat, els més grans de 54 anys, registra una taxa d'atur del 19,7%, amb un total de 3,1 p. p. més respecte de l'any passat.

Per nacionalitats, destaca l'augment de la taxa d'atur entre els estrangers no comunitaris durant l'any 2014 (3,4 p. p. més), que els situa en el 36,1%. Alhora els comunitaris assoleixen una taxa tres vegades més baixa (el 12,7%), la qual cosa representa 2,3 p. p. menys que l'any anterior. I la taxa d'atur entre els espanyols és del 18,6%, quasi tres punts menys que el 2013.

Quadre 41. Evolució de la taxa d'atur per sexe, edat i nacionalitat per comunitat autònoma (2010 2013 i 2014)

Comunitat autònoma	Total			Dones			Homes			Menors de 25 anys			Entre 25 i 54 anys			Majors de 54 anys			Espanyols			UE-27			NO UE		
	2010	2013	2014	2010	2013	2014	2010	2013	2014	2010	2013	2014	2010	2013	2014	2010	2013	2014	2010	2013	2014	2010	2013	2014	2010	2013	2014
Andalusia	27,8	36,2	34,8	29,2	38,0	37,3	26,7	34,8	32,7	49,9	66,0	61,5	25,7	32,1	32,9	20,8	30,0	29,4	27,0	35,7	34,4	34,0	40,5	38,3	35,3	40,9	38,5
Aragó	15,0	21,4	20,2	15,9	22,7	22,5	14,2	20,3	18,3	31,9	50,2	51,6	14,3	17,9	18,7	8,3	14,5	14,4	12,5	17,6	16,9	25,3	37,4	35,7	29,0	44,9	41,1
Astúries	15,9	24,1	21,1	16,8	24,4	22,2	15,2	23,9	20,1	37,3	55,0	45,0	15,1	22,3	21,1	10,8	10,1	14,3	15,1	22,8	20,3	24,5	37,9	27,4	30,3	47,6	39,5
Illes Balears	20,2	22,3	20,1	19,4	21,9	18,5	20,8	22,5	21,5	42,8	45,2	45,0	18,4	21,5	18,0	13,5	16,6	19,7	15,9	21,4	18,6	25,7	15,0	12,7	36,4	32,7	36,1
Canàries	28,6	33,7	32,4	27,9	33,0	33,1	29,2	34,4	31,8	52,0	65,3	57,5	26,9	31,2	31,0	22,1	23,5	26,8	27,5	33,3	32,5	27,5	22,0	26,6	36,7	42,3	35,6
Cantàbria	13,7	20,4	19,4	15,0	20,8	18,7	12,7	20,1	20,0	36,1	52,5	49,2	12,4	17,5	18,7	9,3	12,6	14,5	12,4	19,2	18,3	23,1	23,3	27,5	29,3	41,2	36,8
Castella i Lleó	15,8	21,8	20,8	17,9	23,7	22,7	14,2	20,2	19,2	34,0	49,7	50,5	14,9	18,6	19,7	10,4	15,5	15,8	14,1	20,2	19,5	32,6	37,9	33,0	32,1	40,2	40,3
Castella-la Manxa	21,2	30,0	29,0	24,1	33,3	32,9	19,2	27,5	26,0	42,9	61,5	61,4	18,9	26,6	26,2	16,3	25,0	25,7	18,9	28,1	27,5	30,3	37,5	36,9	39,6	47,9	43,8
Catalunya	17,7	23,1	20,3	16,5	22,4	20,0	18,6	23,7	20,6	39,1	50,2	47,1	16,1	20,8	18,3	12,3	17,5	17,1	14,8	19,9	17,8	21,6	27,2	23,7	32,6	43,2	38,4
Com. Valenciana	22,9	28,1	25,8	22,8	29,2	26,8	22,9	27,1	25,0	42,3	56,3	56,6	21,4	25,8	24,0	17,6	20,9	20,3	20,4	26,2	23,9	29,2	32,3	28,9	36,3	41,0	41,5
Extremadura	23,0	33,9	29,8	26,3	35,9	33,2	20,6	32,3	27,2	45,7	61,5	55,4	20,7	30,1	28,4	16,5	28,3	22,4	22,5	33,0	29,5	40,0	48,4	33,4	27,3	59,9	42,1
Galícia	15,3	22,0	21,7	16,2	21,7	21,7	14,6	22,3	21,6	35,4	49,9	48,5	14,6	20,0	21,0	9,1	15,1	15,2	14,8	21,3	21,0	24,4	33,0	31,5	24,5	38,0	36,8
Madrid	15,8	19,8	18,7	16,1	20,3	19,6	15,6	19,2	18,0	37,1	48,8	49,0	14,6	16,9	16,8	10,2	16,9	16,2	14,1	17,7	16,8	22,8	21,9	29,2	22,8	34,8	30,1
Múrcia	22,9	29,0	26,6	22,4	29,5	29,1	23,2	28,6	24,6	39,4	53,5	52,3	22,1	26,2	24,9	13,0	20,5	21,1	19,8	27,1	25,6	28,7	30,6	30,4	35,3	38,3	31,6
Navarra	11,9	17,9	15,7	12,4	18,9	16,0	11,5	17,2	15,5	30,3	48,3	45,3	10,7	15,5	14,5	7,2	8,8	9,6	9,9	15,1	13,0	17,0	26,2	28,8	26,3	47,5	43,5
País Basc	10,7	16,6	16,3	11,2	16,5	16,1	10,3	16,7	16,5	30,6	46,5	45,0	9,9	14,7	16,1	6,1	9,9	9,2	9,5	14,9	14,7	17,0	32,3	20,5	23,5	39,0	47,0
La Rioja	14,1	20,0	18,2	15,9	21,0	21,2	12,8	19,2	15,6	38,1	48,0	44,8	12,9	18,8	16,8	9,3	14,9	13,5	10,8	17,3	15,7	18,4	36,9	31,5	34,7	34,8	37,1
Total Espanya	19,9	26,1	24,4	20,2	26,7	25,4	19,6	25,6	23,6	41,5	55,5	53,2	18,4	23,3	22,8	13,5	19,4	19,3	18,1	24,4	23,0	26,7	30,3	29,6	31,4	40,5	37,4

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

3.3.5. Anàlisi familiar de l'atur

Segons les dades de l'EPA, l'11,1 % de les llars de les Balears tenen tots els seus membres en situació d'atur, percentatge set dècimes per sota del de l'any 2013.

Una de les variables que recull l'EPA són les persones aturades segons la relació de parentiu amb la persona de referència de la llar, com es pot observar en el quadre 42. Segons aquestes dades, el 39,4% dels aturats són la persona de referència, el 30,1% són fills,

el 24,6% són cònjuges i el 6,0% restant són altres persones de la llar. En relació amb el 2013, es redueix l'atur a tots els grups. La disminució més important de població aturada es produeix entre les persones sense parentesc (-53,9%), encara que el pes d'aquest grup (1,0%) és poc destacable dins el conjunt. L'atur de les persones de referència es redueix un 12,5%, el dels cònjuges un 10,6% i el dels fills un 8,4%.

Quadre 42. Població aturada a les Balears segons la relació de parentiu amb la persona de referència de la llar (2007-2014)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Persona de referència	14.409	21.107	46.735	50.041	55.413	57.330	54.316	47.514
Cònjuge	10.274	12.762	25.531	30.394	33.504	35.947	33.225	29.687
Fill/fillastre	12.049	17.275	24.739	29.222	31.742	38.226	39.608	36.284
Altres	1.652	4.892	5.525	9.830	8.224	7.383	6.484	6.051
Sense parentesc	954	2.057	3.188	1.025	1.226	3.423	2.583	1.192
Total	39.338	58.093	105.718	120.512	130.109	142.309	136.216	120.728

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

També es poden obtenir dades de les llars amb totes les persones actives en situació d'atur. El percentatge de llars de les Balears en aquesta situació és de l'11,1%, valor que se situa per sota de la mitjana nacional (13,8%). En termes interanuals, després de l'augment de l'any 2013, aquest indicador perd set dècimes l'any 2014. Aquesta situació es produeix

a totes les comunitats autònomes (vegeu el quadre 43), excepte a les Canàries, que guanyen dues dècimes. Les Balears són la vuitena comunitat autònoma amb el percentatge més baix de llars amb tots els seus actius aturats. Lideren aquest rànquing Andalusia (21,6%), les Canàries (19,9%) i Extremadura (16,6%).

Quadre 43. Percentatge de llars amb tots els actius aturats sobre el total de llars per comunitat autònoma (2007-2014)

Comunitat autònoma	Total							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Andalusia	5,7	8,9	13,6	15,3	17,2	20,5	21,9	21,6
Aragó	1,9	3,0	6,4	7,6	8,3	9,3	10,9	10,4
Astúries	4,6	4,6	7,0	9,5	10,9	13,1	15,0	13,5
Illes Balears	2,9	4,2	9,0	10,7	11,7	11,3	11,8	11,1
Canàries	4,3	8,7	14,2	16,7	16,3	19,0	19,7	19,9
Cantàbria	2,6	2,9	6,7	6,6	7,6	9,7	10,7	10,3
Castella i Lleó	2,6	4,4	6,6	7,4	8,4	10,5	12,0	11,9
Castella-la Manxa	2,8	4,8	8,9	10,7	11,5	15,4	16,3	15,6
Catalunya	2,4	3,5	7,5	8,3	9,4	12,2	12,5	10,9
Com. Valenciana	3,5	5,0	10,4	11,7	12,5	15,0	14,9	14,7
Extremadura	5,5	7,6	10,1	11,4	13,5	18,7	19,3	16,6
Galícia	3,5	3,8	6,0	8,2	9,1	11,5	12,6	12,4
Madrid	1,9	3,1	5,4	6,9	6,9	8,9	9,5	8,6
Múrcia	2,7	5,2	9,2	10,9	12,5	15,1	15,9	13,6
Navarra	1,7	2,4	4,5	5,8	6,7	8,3	10,6	9,0
País Basc	2,9	2,8	5,8	5,2	6,5	8,8	9,6	9,0
La Rioja	1,6	3,4	6,4	7,4	8,9	10,3	10,8	9,8
Total Espanya	3,3	5,0	8,8	10,1	11,1	13,7	14,5	13,8

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA (INE).

3.3.6. Durada de la demanda

Les Balears són més dinàmiques que el conjunt de l'Estat en la sortida de la situació d'atur. El 33,0% dels aturats de les Balears presenten una demanda de durada inferior a tres mesos, davant el 26,3% nacional.

Tot i que l'atur s'ha reduït el 2014 en termes interanuals, la millora de la situació econòmica encara no s'ha traslladat als aturats de llarga durada. De fet, les persones que duen més de dotze mesos desocupades a les Balears con-

tinuen augmentant per sisè any consecutiu i arriben al 34,8% del total de les persones en situació d'atur. Malgrat això, les Balears són la comunitat autònoma amb el percentatge d'aturats de llarga durada més baix. Aquest resultat situa les Balears molt per sota de la mitjana nacional (44,6%) i, també, dels resultats d'altres comunitats, com ara el País Basc (51,0%), que és la que té el percentatge més elevat amb un resultat que supera el 50% dels aturats (vegeu el quadre 44).

Quadre 44. Percentatge de persones aturades durant més de dotze mesos registrades per comunitats autònomes (2006-2014)

Comunitat autònoma	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Andalusia	33,3	32,9	28,6	29,0	36,4	37,9	39,1	42,5	41,9
Aragó	26,0	25,9	19,7	17,8	28,9	32,2	33,9	38,2	40,9
Astúries	33,4	34,5	31,0	26,7	32,7	35,0	36,7	42,8	46,6
Illes Balears	17,3	16,7	14,4	15,4	24,6	27,8	30,0	34,2	34,8
Canàries	33,8	32,6	27,8	30,4	41,4	44,1	45,3	49,9	50,5
Cantàbria	32,1	31,8	25,8	22,9	32,7	34,0	35,9	40,4	43,0
Castella-la Manxa	28,8	27,6	22,7	21,3	29,2	31,9	35,1	42,5	42,3
Castella i Lleó	34,3	33,3	28,9	25,8	31,2	34,3	36,7	41,1	45,1
Catalunya	31,2	31,4	25,4	23,4	33,2	35,3	37,1	41,7	45,2
Com. Valenciana	26,2	26,1	21,5	22,5	34,5	38,7	41,0	45,9	47,4
Extremadura	35,8	38,6	34,5	30,0	34,5	35,9	36,8	40,0	42,0
Galícia	40,7	40,5	36,3	32,8	38,4	40,3	41,7	46,4	48,4
Madrid	29,1	27,1	22,9	21,8	31,0	34,0	35,3	39,6	43,2
Múrcia	24,6	23,7	19,0	21,3	32,5	37,9	39,6	43,5	44,9
Navarra	27,1	27,7	24,2	20,6	28,5	30,5	30,6	35,1	39,0
País Basc	35,4	36,1	31,6	26,2	33,5	35,8	40,5	46,1	51,0
La Rioja	23,2	23,9	19,9	18,9	28,0	30,2	31,1	36,9	39,6
Total Espanya	31,9	31,4	26,5	25,3	34,0	36,6	38,4	42,8	44,6

Font: OTIB a partir de dades de l'SPEE.

La caiguda de les xifres d'atur es pot analitzar respecte de la durada de la demanda per mesos. Així, en el quadre 45 s'observa que a les Balears els aturats de llarga durada tenen un pes inferior a l'estatal. Quant a la variació interanual, disminueix el nombre d'aturats en tots els grups amb durades inferiors a vint-i-quatre mesos, mentre que augmenta entre les persones que porten més de dos anys en situació d'atur. Tot i que és evident la millora entre els aturats de curta durada, amb reduccions interanuals de fins al 22%, el col·lectiu de molt llarga durada —és a dir, els que duen a l'atur més de 24 mesos—, augmenta un 7,1% respecte de l'any 2013.

Al mateix temps, a Espanya es repeteix aquesta situació, amb reduccions dels aturats a totes les franges de durada, com ara les demandes de 12 a 18 mesos (-14,1%), amb l'excepció

de les de molt llarga durada (més de vint-i-quatre mesos), que creixen un 8,7%. Per tant, atès que l'atur de molta durada encara presenta increments, un dels efectes visibles de la crisi és la cronificació de la situació d'atur. És un fet conegut que com més temps està sense treballar una persona més difícil és que pugui sortir d'aquesta situació i trobi feina. Una de les raons que explica això és econòmica o empresarial, i és determinada per la creença dels empresaris que hi ha una pèrdua de les habilitats laborals del treballador després de tant de temps en atur. Al mateix temps, darrere també hi pot haver un motiu de caire psicològic, ja que passat un temps les persones es desanimen, cosa que provoca que la recerca de feina es faci amb menys intensitat. Tot això té efectes molt importants, no tan sols en el capital humà, sinó també en les empreses i les famílies, i, per tant, en l'economia en general.

Amb tot, les xifres d'atur segons la durada de la demanda mostren més dinamisme a les Illes Balears que en el conjunt nacional. Mentre que a les Balears el 33,0% dels aturats romanen com a demandants durant menys de tres mesos, a Espanya aquest grup només suposa el 26,3%. Pel que fa a l'atur de més llarga durada (més de 24 mesos), a les Balears aquest

grup suma el 20,2%, i en el conjunt nacional, el 25,2%. Per tant, es pot concloure que l'evolució de la durada de la demanda d'atur és més favorable a les Balears que a Espanya, ja que hi ha més gent que surt ràpidament de la situació d'atur (menys de tres mesos) i, a més, hi ha menys persones que es mantenen en aquesta situació durant més de dotze mesos.

Quadre 45. Distribució de la mitjana de l'atur registrat segons la durada de la demanda a les Balears i a Espanya (2014)

Durada de la demanda	Illes Balears		Espanya	
	Absoluts	Percent.	Absoluts	Percent.
<3 mesos	24.846	33,0%	1.211.456	26,5%
>3 <=6 mesos	12.843	17,0%	623.908	13,6%
>6 <=9 mesos	6.761	9,0%	424.321	9,3%
>9 <=12 mesos	4.511	6,0%	329.483	7,2%
>12 <=18 mesos	6.561	8,7%	466.288	10,2%
>18 <=24 mesos	4.621	6,1%	358.672	7,8%
>24 mesos	15.262	20,2%	1.161.809	25,4%
TOTAL	75.405	100,0%	4.575.937	100,0%

Font: OTIB a partir de dades del SOIB i l'SPEE.

El perfil de les persones en situació d'atur de llarga durada ha variat sensiblement els darrers anys, de manera que s'ha passat d'una prevalença de les dones a més equiparació entre ambdós sexes. Concretament, l'any 2007 les dones representaven el 63,3% del total d'aturats de llarga durada, xifra que es va reduir al 50% el 2010, any a partir del qual s'ha anat incrementant lleugerament fins al 2014 (53,1%). Això respon a l'augment de l'atur entre els homes més que no a una davallada entre les dones. Aquest fet s'explica pel gran increment de l'atur entre el col·lectiu masculí a conseqüència de les dificultats que han tingut molts treballadors provinents del sector de la construcció per sortir de la situació d'atur durant els anys en què la crisi els va afectar més directament. En els darrers anys, amb la millora de l'ocupació a la construcció, entre altres sectors, l'atur masculí de llarga durada mostra una lleugera tendència a la baixa. Així, el 2014 hi ha 12.819 homes en atur de llarga durada, mentre que hi ha 14.490 dones. En

ambdós casos el nombre d'aturats s'ha reduït respecte del 2013 (un -10,4% entre els homes i un -4,7% entre les dones).

Pel que fa als grups d'edat, en tots s'han reduït els aturats en termes interanuals, excepte el de més de 55 anys. D'entre tots, el més afectat per l'atur de llarga durada és el dels treballadors de 25 a 54 anys, que representa el 60,4% del total. El 2014, tant el grup més jove (menys de 25 anys) com el de mitjana edat (de 25 a 54 anys) redueixen l'atur, concretament un 18,0% i un 12,4%, respectivament. En canvi, com s'ha avançat, el grup de més de 55 anys augmenta un 6,9% i representa el 32,4% dels aturats. Els joves menors de 25 anys són el 7,2% dels aturats de llarga durada i són la franja d'edat on més disminueix l'atur (-18,0%) l'any 2014. Respecte de les dades del 2007, el pes dels aturats de llarga durada de 25 a 54 anys augmenta 8,3 p. p. En canvi, el dels menors de 25 anys perd quasi un punt percentual (-0,8 p. p.) i el del grup de més

grans de 55 anys perd 7,6 p. p.

Quant a la nacionalitat, el pes dels aturats de llarga durada es distribueix de la manera següent: el 86,6% són espanyols, el 5,1% són de la Unió Europea i el 8,3% restant són extracomunitaris. Respecte de les xifres del 2013, tots els grups perden aturats. Els espanyols en atur de llarga durada es redueixen un 5,5% interanual. Alhora, el nombre de persones de nacionalitat estrangera disminueix de manera notable respecte de l'any anterior (-18,4%), fet que provoca un descens en el pes dels es-

trangers sobre el total dels aturats de llarga durada fins al 13,4% del total. Per acabar, cal destacar que si fins al 2007 el col·lectiu d'estrangers tenia una baixa incidència en l'atur de llarga durada —només representava el 6,1% del total del grup— el 2011 ja representava el 19,1%, pel fet que molts estaven ocupats en la construcció, sector que ha patit d'una manera més greu i més prolongada els efectes de la recessió. Ara bé, en els tres darrers anys els estrangers han disminuït el seu pes fins al 13,4%, a causa principalment de la reducció dels extracomunitaris.

Quadre 46. Evolució de les persones en situació d'atur de llarga durada per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2005-2014)

Anys	Total	Sexe		Edat			Nacionalitat		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 anys i més	Espanyols	UE	NO UE
2005	7.086	2.851	4.235	714	3.908	2.464	6.726	213	148
2006	6.707	2.543	4.164	597	3.542	2.568	6.333	230	144
2007	6.638	2.435	4.203	530	3.455	2.652	6.232	250	156
2008	7.709	2.862	4.847	763	4.050	2.896	7.148	297	264
2009	13.103	5.983	7.120	2.018	7.442	3.644	11.370	630	1.103
2010	22.331	11.166	11.165	2.846	14.200	5.285	18.209	1.376	2.745
2011	24.596	12.150	12.446	2.322	16.081	6.193	19.901	1.604	3.091
2012	27.975	13.754	14.221	2.751	17.928	7.296	23.122	1.636	3.217
2013	29.512	14.309	15.203	2.406	18.836	8.269	25.025	1.561	2.926
2014	27.309	12.819	14.490	1.973	16.495	8.841	23.649	1.402	2.258

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Per acabar aquest apartat dedicat a la població en situació d'atur, es presenten les dades de les persones ateses en els serveis d'orientació laboral del SOIB. S'analitzen les persones que han passat per les oficines per rebre una atenció personalitzada i especialitzada per definir un itinerari d'inserció laboral a partir d'un diagnòstic d'ocupabilitat.

El 2014 s'atenen 77.831 persones, xifra que representa un 10,1% més que l'any anterior. El perfil predominant és el d'un home, de més de 25 anys, amb una durada de la demanda inferior a dotze mesos i que no cobra cap pres-

tació. No hi ha diferències rellevants en el pes respecte al sexe, si bé les dones experimenten un increment superior (11,5%). Les persones que porten més de dotze mesos en situació d'atur representen el 24,8% del total de beneficiaris dels serveis d'orientació el 2014, mentre que el 2008 tan sols representaven el 8%. Aquest increment està en consonància amb l'augment del pes d'aquest col·lectiu, com ja s'ha comentat anteriorment. Destaca també el creixement de persones ateses que reben una prestació: s'ha passat d'una gran majoria que el 2011 no en rebia cap (68,9%), a una situació gairebé d'empat (54,0%). En defini-

tiva, el nombre de persones que passen per aquest servei del SOIB ha crescut de manera accentuada des del començament de la crisi, cosa que s'explica pel fort increment de les de-

mandes d'atur dels darrers anys, però també per la millora que s'ha produït en el sistema de recollida a les oficines del SOIB.

Quadre 47. Persones ateses en els serveis d'orientació laboral del SOIB (2008-2014)

Persones ateses pels serveis del SOIB	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Per sexe	14.119	23.282	28.090	44.659	69.743	70.693	77.831
Dona	7.644	11.092	12.855	20.507	35.015	34.021	37.932
Home	6.475	12.190	15.235	24.152	34.728	36.672	39.899
Per trams d'edat	14.119	23.282	28.090	44.659	69.743	70.693	77.831
Menors de 25 anys	2.280	3.896	4.817	6.746	10.014	9.447	10.656
25 anys i més	11.839	19.386	23.273	37.913	59.729	61.246	67.175
Durada de la demanda	14.119	23.282	28.090	44.659	69.743	70.693	77.831
Menys de 12 mesos	12.988	20.086	21.921	32.461	53.539	52.316	58.567
Més de 12 mesos	1.131	3.196	6.169	12.198	16.204	18.377	19.264
Cobren prestació	14.119	23.282	28.090	44.659	69.743	70.693	77.831
Sí	7.553	9.142	17.448	13.911	30.034	33.059	35.834
No	6.566	14.140	10.642	30.748	39.709	37.634	41.997

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

3.4. Condicions de treball i relacions laborals

3.4.1. Els convenis col·lectius

Segons les dades del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, el 2014 es registren dinou convenis col·lectius a les Balears, que afecten 194 empreses i 105.203 treballadors.

Per estudiar la negociació col·lectiva a les Illes Balears s'analitzen les dades que ofereix el Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social sobre els convenis col·lectius registrats. Segons aquesta font, el 2014 se subscriuen dinou convenis col·lectius d'àmbit autonòmic. D'aquests convenis, setze són d'empresa i afecten 2.183 treballadors; els tres restants són d'altres àmbits i afecten 103.020 treballadors. S'aprecia un increment de deu convenis respecte del 2013, que representen un augment del 111,1%. En el conjunt d'Espanya el nombre de convenis també creix respecte de l'any anterior, concretament un 2,2%. L'increment salarial pactat

en convenis col·lectius a les Illes Balears se situa el 2014 en l'1,07%, bastant per sobre del conjunt nacional (0,57%).

La reforma laboral, aprovada mitjançant la Llei 3/2012, incideix en la negociació col·lectiva amb l'objectiu que sigui un instrument per adaptar les condicions de treball a la situació de l'empresa. És per això que dóna prioritat al conveni d'empresa davant el conveni sectorial. A més, la reforma laboral va incorporar el límit d'un any a la ultractivitat, que fins aleshores prorrogava els convenis any rere any si les parts no el denunciaven. Amb aquesta mesura es pretén evitar que s'allarguin en el temps certes condicions de treball que abans de la reforma continuaven vigents fins a arribar a un acord.

Quadre 48. Grau de cobertura dels convenis col·lectius de les Illes Balears sobre el total de treballadors afiliats en alta (2000-2014)

Anys	Treballadors afectats per convenis autonòmics	Total treballadors afiliats	Percentatge de cobertura
2000	181.428	369.821	49,1%
2001	178.250	384.313	46,4%
2002	198.200	390.589	50,7%
2003	219.705	392.469	56,0%
2004	216.140	399.278	54,1%
2005	235.548	421.246	55,9%
2006	238.269	441.279	54,0%
2007	244.963	455.694	53,8%
2008	248.796	452.244	55,0%
2009	245.416	422.638	58,1%
2010	241.117	411.617	58,6%
2011	182.365	405.113	45,0%
2012	188.800	395.784	47,7%
2013	20.058	397.861	5,0%
2014	105.203	410.635	25,6%

Font: OTIB a partir de dades del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

3.4.2. Els costs laborals i les hores treballades

Els salaris augmenten a les Illes Balears respecte de l'any anterior, i també en gran part de les comunitats autònomes.

Segons les dades de l'Enquesta trimestral del cost laboral publicada per l'INE, el 2014 el salari mensual mitjà de les Balears és de 1.751,83 €, un 6,9% inferior a la mitjana del conjunt nacional (1.881,91 €). Els salaris per sota de la mitjana nacional són una característica estructural de l'economia de les Balears atribuïble a l'especialització en activitats del sector dels serveis de mercat de baixa o mitjana qualificació que limiten que hi hagi salaris més elevats (vegeu el quadre 49). Respecte del 2013, augmenten els salaris (1,0%) a les Balears, i pràcticament es mantenen en el conjunt d'Espanya (-0,1%). De fet, en deu comunitats autònomes hi ha increments interanuals del cost salarial, els més accentuats dels quals són el de Cantàbria (3,0%) i Castella-la Manxa (2,9%). Alhora, els salaris es reduei-

xen a set regions, encapçalades per Castella i Lleó (-2,7%), Catalunya (-1,8%) i La Rioja (-1,5%). L'augment salarial de les Illes Balears per damunt de l'estatal provoca que s'acostin a la mitjana nacional (s'ha passat del 92,1% el 2013 al 93,1% el 2014) i a més de 25 p. p. per sota de Madrid o del País Basc, les comunitats autònomes amb els salaris proporcionalment més elevats.

Quant als costs salarials per sectors econòmics, la indústria habitualment té les remuneracions més elevades, que el 2014 superen l'import de 2.000 euros (2.032,3 €). A més, en termes interanuals és el sector amb l'increment més elevat respecte del 2013 (4,5%). En segon lloc se situen els serveis (1.736,2 €), que experimenten l'augment més suau (0,5%). Finalment, en el sector de la construcció el salari mitjà arriba a 1.687,8 €, un 3,1% més que l'any anterior.

Quadre 49. Evolució del cost salarial total per treballador* i hores efectivament treballades per treballador al mes per comunitat autònoma (2008-2014)

Comunitat autònoma	Cost salarial total per treballador (€)							Hores efectives treballades per treballador al mes						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Andalusia	92,4	92,8	91,7	91,6	90,2	89,9	90,1	135,7	132,5	131,6	130,1	128,1	128,6	127,9
Aragó	98,4	97,2	96,7	94,9	94,8	94,7	95,0	134,4	131,6	130,6	130,0	128,0	127,6	126,3
Astúries	98,7	100,1	100,4	99,0	97,4	98,9	98,7	132,4	130,5	130,7	129,3	129,0	127,7	125,8
Illes Balears	94,2	94,3	94,4	93,5	92,6	92,1	93,1	136,3	136,9	135,5	134,1	135,2	134,0	133,5
Illes Canàries	84,6	84,3	82,8	83,0	82,5	82,4	83,3	138,7	136,5	136,0	134,0	133,0	130,4	129,3
Cantàbria	93,0	92,1	91,9	91,8	90,6	89,2	92,1	134,3	132,1	131,6	130,4	129,1	127,7	129,5
Castella-la Manxa	91,8	92,3	91,8	91,8	89,6	88,9	91,6	132,4	130,1	129,8	130,7	131,9	132,2	130,8
Castella i Lleó	88,4	89,7	88,8	90,2	90,5	91,1	88,7	138,2	133,6	133,5	128,8	127,3	125,8	125,7
Catalunya	108,1	106,7	107,3	107,5	108,0	107,3	105,5	134,5	131,5	131,4	130,4	129,8	129,0	128,9
Com. Valenciana	89,1	89,1	89,2	89,6	90,0	88,9	88,0	135,8	133,0	131,8	130,2	129,5	129,1	127,4
Extremadura	83,0	84,3	85,1	85,5	84,4	81,4	82,6	137,6	134,8	133,5	131,7	129,9	128,4	126,7
Galícia	86,7	86,9	88,7	88,1	85,9	87,9	87,9	135,9	134,1	134,1	132,9	132,0	131,9	132,4
Madrid	116,7	116,3	115,6	115,9	117,5	118,1	120,1	137,5	135,2	135,1	134,1	134,7	134,1	133,2
Múrcia	87,2	90,8	92,9	90,6	89,8	89,1	89,7	132,8	130,5	131,2	129,7	127,8	128,9	128,3
Navarra	106,5	104,6	105,3	105,5	103,3	103,0	105,0	130,3	126,1	126,9	126,4	125,1	125,5	127,0
País Basc	116,8	116,4	117,7	116,6	118,1	119,8	118,7	128,2	124,8	125,7	126,0	123,7	123,7	124,5
La Rioja	92,8	94,1	93,9	93,9	92,3	94,0	92,7	132,5	130,6	129,8	129,4	125,7	125,9	127,0
Total nacional	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	135,2	132,5	132,2	131,0	130,2	129,7	129,2

(*) Mitjana de l'Estat amb valor 100. Base 2008.

Font: OTIB a partir de dades de l'enquesta trimestral de cost laboral (INE).

Si s'analitza l'evolució del cost salarial respecte del que es pacta en els convenis col·lectius d'àmbit autonòmic i amb la taxa d'inflació, s'observa (vegeu el quadre 50) que en el període 2006-2009 els increments salarials superen la taxa d'inflació, tant a les Balears com en el conjunt de l'Estat. En canvi, entre 2010 i 2013 la situació canvia, i la taxa d'inflació

se situa per sobre dels augments salarials, sobretot el 2012 i el 2013, cosa que posa de manifest la disminució del poder adquisitiu dels treballadors en aquests anys. El 2014, els salaris creixen més que els preus, per la caiguda de la taxa d'inflació, que se situa en valors mínims.

Quadre 50. Evolució de l'augment salarial pactat, l'augment del cost salarial i la taxa d'inflació* a les Balears i a Espanya (2005-2014)

	ILLES BALEARS			ESPANYA		
	Augment salarial pactat (%)	Augment del cost salarial (%)	Taxa inflació	Augment salarial pactat (%)	Augment del cost salarial (%)	Taxa inflació
2005	3,9	4,6	3,1	4,0	2,5	3,4
2006	3,4	5,9	3,5	3,6	4,8	3,5
2007	3,7	3,7	2,7	4,2	4,0	2,8
2008	4,5	5,4	3,8	3,6	5,1	4,1
2009	1,6	3,3	-0,2	2,3	3,2	-0,3
2010	1,9	1,0	1,7	2,2	0,9	1,8
2011	3,4	0,1	2,9	2,3	1,0	3,2
2012	0,7	-1,6	2,5	1,2	-0,6	2,4
2013	0,6	-0,5	1,6	0,5	0,0	1,4
2014	1,1	1,0	0,2	0,6	-0,1	-0,2

(*) IPC base 2011=100

Font: OTIB a partir de dades del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, ETCL i IPC (INE).

Les hores efectives treballades a les Illes Balears durant el 2014 són 133,5 per treballador i mes, mitja hora per sota el registre del 2013, però molt per sobre de la mitjana nacional (129,2 hores). De fet, les Illes Balears i Madrid són les comunitats autònomes amb el nombre més elevat d'hores efectives per assalariat durant el 2014 (133,5 i 133,2 hores/mes, respectivament). A les Illes Balears hi ha un descens interanual de 0,5 hores. En el conjunt de l'Estat també es produeix un descens de 0,6 hores en el nombre d'hores. Pel que fa al tipus de jornada, les Balears ocupen la primera posició del rànquing per comunitats autònomes

en hores treballades en qualsevol de les jornades. En la jornada completa, els ocupats de les Balears treballen de mitjana 148,7 hores, que suposen 4 hores més que en el conjunt d'Espanya. La jornada parcial suma 94,7 hores el 2014, 15 hores més que Madrid, que és la segona regió amb més hores (79,7 hores), i molt per sobre de la mitjana nacional (77,0 hores). En la indústria i la construcció augmenten les hores de la jornada completa en termes interanuals, mentre que disminueixen en els serveis. En canvi, a la jornada parcial, augmenten les hores en els serveis i es redueixen en la indústria i la construcció.

3.4.3. La sinistralitat laboral

El nombre d'accidents augmenta per segon any consecutiu. Per tant, l'índex d'incidència experimenta un augment respecte de l'any anterior i se situa en 4.335,5 accidents per cada cent mil treballadors amb les contingències cobertes. Tot i això, aquest és el tercer índex més baix de tota la sèrie estudiada (1999-2014).

El 2014, segons les dades del Ministeri de Treball i Seguretat Social, les Illes Balears assoleixen un índex d'incidència de la sinistralitat laboral (nombre d'accidents laborals per cada

cent mil treballadors amb les contingències cobertes) de 4.331,2 incidències, per sobre del conjunt d'Espanya (3.058,2 incidències). De fet, en el quadre 51 es pot observar que les Balears són la comunitat autònoma amb l'índex més elevat, fet que es repeteix any rere any.

La diferència entre les Balears i el conjunt de l'Estat espanyol, considerant la desagregació dels accidents segons la gravetat, s'explica sobretot pels accidents lleus, que registren a

les Balears un índex de 4.307,3 incidències, mentre que la mitjana estatal és de 3.031,2. En canvi, l'índex d'incidència dels accidents greus (23,3) se situa per sota del registrat en el conjunt nacional (23,7) i de la majoria de comunitats autònomes. D'altra banda, les incidències dels accidents mortals de les Balears (0,6) estan notablement per sota de la mitjana estatal (3,3), i queden com la comunitat

amb l'índex més baix.

En termes relatius, el 2014 s'incrementa l'índex d'incidència un 7,6% respecte a l'any anterior, superior que el del conjunt d'Espanya (6,6%). Com s'observa en el quadre 51, totes les comunitats autònomes tret del País Basc (-1,3%) pateixen un augment de la sinistralitat laboral durant el 2014.

Quadre 51. Índexs d'incidència de la sinistralitat i accidents de treball durant la jornada laboral amb baixa per comunitat autònoma (2014)

Comunitats autònomes	Acc. lleus	Índ. inc. lleus	Acc. greus	Índ. inc. greus	Acc. mortals	Índ. inc. mortals	Total d'accidents	Pob. afiliada	Índex d'incidència	Var. % interanual
Andalusia	69.072	3.383,2	770	37,7	74	3,6	69.916	2.041.623	3.424,5	19,2
Aragó	11.074	2.693,2	70	17,0	13	3,2	11.157	411.179	2.713,4	2,1
Astúries	10.240	3.616,7	73	25,8	14	4,9	10.327	283.129	3.647,5	4,5
Illes Balears	14.596	4.307,3	79	23,3	2	0,6	14.677	338.869	4.331,2	7,6
Canàries	20.802	3.549,2	125	21,3	22	3,8	20.949	586.112	3.574,2	6,0
Cantàbria	4.542	2.785,3	46	28,2	8	4,9	4.596	163.068	2.818,5	7,3
Castella-la Manxa	17.869	3.624,7	134	27,2	15	3,0	18.018	492.985	3.654,9	6,4
Castella i Lleó	19.529	2.892,3	170	25,2	32	4,7	19.731	675.198	2.922,3	6,3
Catalunya	73.278	2.966,3	466	18,9	53	2,1	73.797	2.470.372	2.987,3	5,0
Com. Valenciana	35.013	2.685,1	267	20,5	41	3,1	35.321	1.303.976	2.708,7	1,4
Extremadura	8.734	3.329,3	138	52,6	14	5,3	8.886	262.341	3.387,2	27,1
Galícia	22.178	2.940,8	401	53,2	57	7,6	22.636	754.142	3.001,6	4,6
Madrid	61.438	2.557,8	218	9,1	49	2,0	61.705	2.402.016	2.568,9	1,4
Múrcia	12.405	3.057,3	68	16,8	15	3,7	12.488	405.752	3.077,7	7,7
Navarra	6.385	3.018,7	56	26,5	12	5,7	6.453	211.518	3.050,8	7,5
País Basc	22.630	3.154,3	120	16,7	23	3,2	22.773	717.430	3.174,2	-1,3
La Rioja	2.826	3.008,2	21	22,4	9	9,6	2.856	93.942	3.040,2	3,7
Ceuta	588	3.390,2	8	46,1	1	5,8	597	17.344	3.442,1	19,2
Melilla	490	2.909,9	4	23,8	0	0,0	494	16.839	2.933,7	2,1
Total nacional	413.689	3.031,2	3.234	23,7	454	3,3	417.377	13.647.833	3.058,2	6,6

Font: OTIB a partir de dades del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

En termes d'evolució, segons les dades de la Direcció General de Treball del Govern de les Illes Balears, cal destacar la marcada tendència a la reducció dels índexs des del 2006 (vegeu el gràfic 36). En aquest període l'índex ha passat de 7.876,9 incidències a 4.335,5 el 2014, cosa que implica un descens de gairebé la meitat. El del 2014 és el tercer índex més

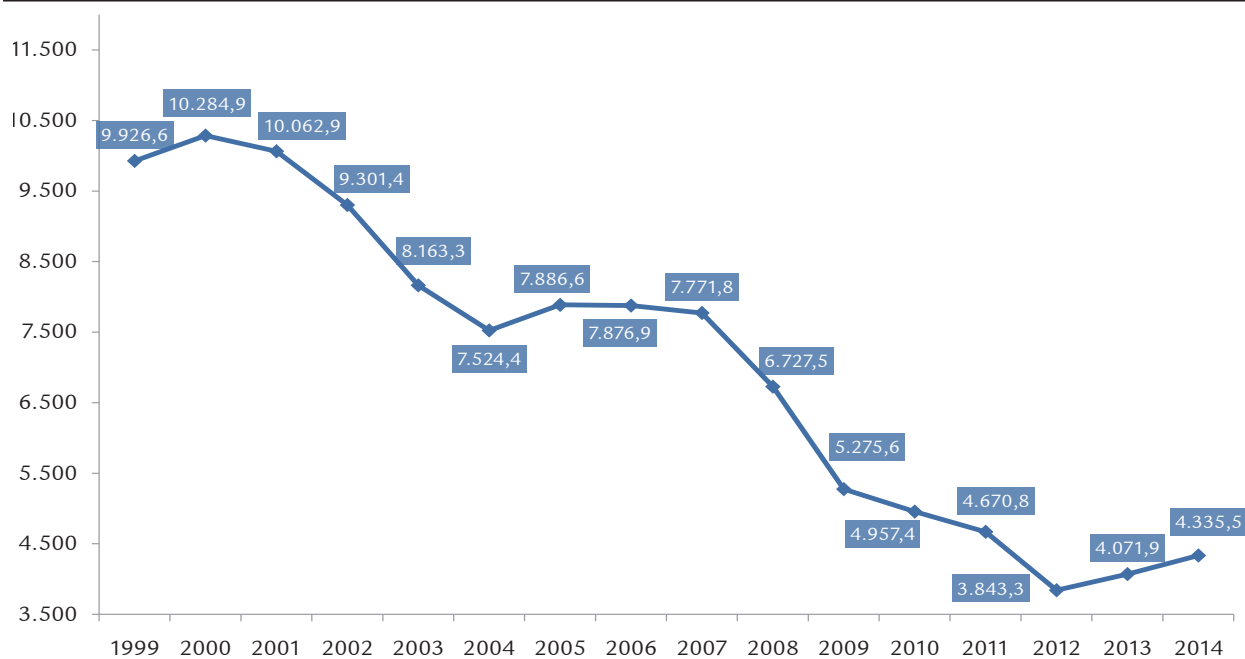
baix de tota la sèrie estudiada.²¹ El gràfic 37 il·lustra l'evolució a les Balears de les dues variables que formen l'índex d'incidència. D'una banda, la sèrie de persones afiliades presenta un perfil creixent fins al 2007, una caiguda d'aleshores fins al 2011 a conseqüència de la recessió, i a partir de llavors juntament amb la reactivació econòmica torna a repuntar l'afi-

²¹ Les dades recollides a partir de l'1 de gener de 2012 inclouen els accidents que han afectat els treballadors que pertanyen al règim especial de la llar, d'acord amb el Reial decret 1596/2011, de 4 de novembre, que estén l'acció protectora per contingències professionals als treballadors inclosos en aquest règim i als treballadors del nou sistema especial per a empleats de la llar del règim general, d'acord amb la disposició addicional trenta-novena de la Llei 27/2011, d'1 d'agost.

liació. De l'altra, l'evolució dels accidents no segueix un patró homogeni, ja que es redueix entre el 2002 i el 2004 per tornar a remuntar fins al 2007. A partir del 2008 i fins al 2012, en

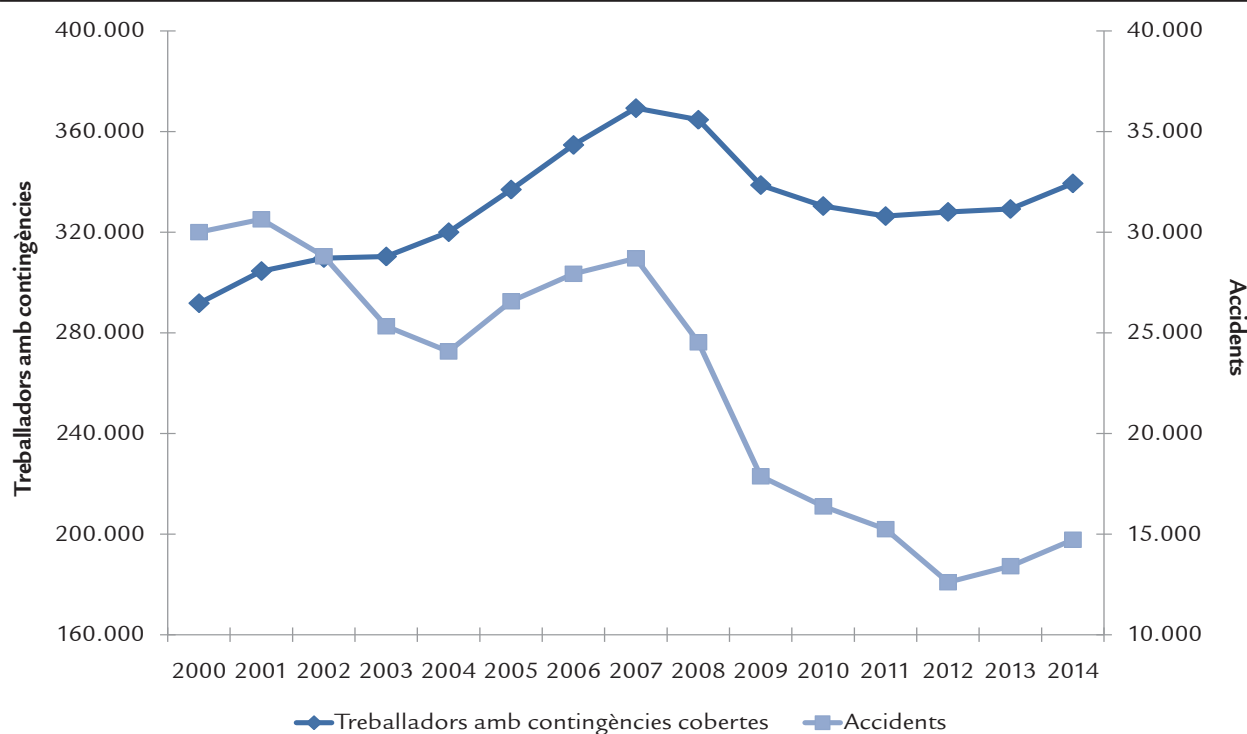
canvi, mostra una notable disminució i passa d'un total de 28.700 accidents a 12.604. El 2013 i el 2014, juntament amb l'increment de l'activitat, creixen els accidents.

Gràfic 36. Evolució de l'índex d'incidència de la sinistralitat laboral a les Illes Balears (1999-2014)

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS i la Direcció General de Treball i Salut Laboral.

Gràfic 37. Evolució dels afiliats amb les contingències cobertes i dels accidents registrats a les Illes Balears (2000-2014)

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS i la Direcció General de Treball i Salut Laboral.

Quant al perfil de les persones que pateixen aquests accidents, s'observa que els homes són, una altra vegada, majoria el 2014 (63,2%), mentre que les dones acumulen el 36,8% restant. Si bé els homes continuen patint més accidents, experimenten un increment inferior al de les dones en termes interanuals (un 8,7% i un 11,6%, respectivament). Independentment del sexe, la majoria dels accidents produïts són de caràcter lleu (el 99,3% per als homes i el 99,7% per a les dones); ara bé, els dos accidents mortals del 2014 els han patit homes.

Per sectors, el que registra el nombre més elevat d'accidents és el dels serveis (10.974 acci-

dents, el 74,6%), seguit a molta distància per la construcció (2.123 accidents, el 14,4%), la indústria (1.291 accidents, el 8,8%) i l'agricultura (325 accidents, el 2,2%). Malgrat això, els índexs d'incidència més elevats es produeixen en la construcció (9.259 accidents per cada cent mil treballadors amb les contingències cobertes) i la indústria (6.651 incidències). Respecte del 2013, només l'índex de la indústria descendeix (-0,1%), mentre que augmenta en la construcció (8,4%), els serveis (6,7%) i l'agricultura (5,4%). El 2014 es produeixen dos accidents mortals, un a Eivissa i l'altra a Formentera, un dels quals a la indústria i l'altre als serveis.

Quadre 52. Índexs d'incidència de sinistralitat per sectors econòmics a les Balears (1999-2014)

Anys	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis
1999	3.457,1	13.248,4	23.216,8	7.432,7
2000	3.569,1	13.285,9	22.578,6	7.902,9
2001	3.652,4	12.653,4	21.741,1	7.795,5
2002	4.593,3	11.147,1	20.212,0	7.163,1
2003	3.748,9	10.806,4	17.642,7	6.355,3
2004	4.028,0	11.280,8	16.686,0	5.834,5
2005	5.191,8	11.785,5	17.314,8	6.049,6
2006	5.173,2	12.131,9	17.155,6	5.951,9
2007	5.484,2	12.695,2	16.652,9	5.903,4
2008	6.656,8	10.988,9	14.536,1	5.320,8
2009	6.009,0	8.543,3	10.865,4	4.403,2
2010	5.819,9	7.973,5	9.515,8	4.328,8
2011	6.022,7	7.637,9	9.159,2	4.160,4
2012	5.989,7	6.457,2	7.907,3	3.439,5
2013	5.627,2	6.654,6	8.542,9	3.679,8
2014	5.929,6	6.650,5	9.259,0	3.927,4

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS i la Direcció General de Treball i Salut Laboral.

Finalment, la distribució del total d'accidents per illes es manté similar a la dels anys anteriors, si bé a Menorca els accidents perden pes, mentre que augmenten a Mallorca i Eivissa. Concretament, Mallorca concentra el 78,1% dels sinistres; Eivissa, el 15,1%; Menorca, el 5,7%, i Formentera, el 0,5%. El pes dels accidents lleus sobre el total és també similar en-

tre illes i representa més del 99% del total dels registrats. En termes interanuals, i pel que fa als índexs d'incidència,²² totes les illes presenten un creixement, especialment Formentera (10,2%), seguida d'Eivissa (8,6%), que continua presentant l'índex d'incidència més elevat.

²² No es disposa del nombre de persones afiliades d'alta amb les contingències cobertes desagregades per illes, raó per la qual es presenta una aproximació basada en el nombre d'afiliats al règim general i en els accidents registrats.

Quadre 53. Accidents per gravetat i índexs d'incidència per illes (2010-2014)

ILLES	Lleus				Greus				Mortals				Índex d'incidència			
	2010	2012	2013	2014	2010	2012	2013	2014	2010	2012	2013	2014	2010	2012	2013	2014
Mallorca	13.057	9.849	10.310	11.435	77	68	55	56	8	3	4	0	5.076,3	4.050,9	4.241,8	4.567,2
Menorca	1.052	785	805	827	4	4	6	8	1	0	0	0	5.016,2	4.135,3	4.251,5	4.347,8
Eivissa	1.998	1.694	1.886	2.208	16	12	14	13	2	0	0	1	6.180,4	5.047,7	5.482,3	5.956,1
Formentera	67	61	58	68	2	0	0	1	0	0	0	1	3.346,7	2.725,6	2.515,5	2.771,2
Illes Balears	16.267	12.516	13.322	14.633	99	85	78	78	11	3	4	2	-	-	-	-

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS i la Direcció General de Treball i Salut Laboral.

3.4.4. Regulació de l'ocupació

D'acord amb les dades de la Direcció General de Treball i Salut Laboral, durant l'any 2014 s'autoritzen 147 expedients de regulació d'ocupació (ERO), 179 menys que el 2013, cosa que en termes relatius representa un descens d'un 54,9 %. Aquest descens és el segon consecutiu després que el 2012 augmentàs de manera significativa el nombre d'expedients. El quadre 54 mostra el gran creixement dels expedients presentats i autoritzats per l'autoritat administrativa des del 2009, coincidint amb la recessió.

zats per l'autoritat administrativa des del 2009, coincidint amb la recessió.

Els 147 expedients de regulació d'ocupació autoritzats durant el 2014 afecten 1.454 treballadors (1.093 menys que l'any anterior), la major part per expedients de suspensió o de reducció de jornada (el 81,6 %).

Quadre 54. Evolució anual d'expedients de regulació de l'ocupació autoritzats i originaris i dels treballadors afectats (2005-2014)

ERO	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Nombre d'expedients autoritzats	39	44	26	47	114	146	264	439	326	147
Suspensió/reducció de jornada	26	28	20	35	86	121	237	401	294	132
Extinció	13	16	6	12	28	25	27	38	32	15
Nombre de treballadors afectats	597	528	282	581	1.592	1.806	3.027	2.945	2.547	1.454
Suspensió/reducció de jornada	362	244	189	365	1.144	1.420	2.244	2.355	2.053	1.186
Extinció	235	284	93	216	448	386	783	590	494	268

Font: Direcció General de Treball i Salut Laboral.

4. ANNEX: QUADRES PER ILLES

Quadre 55. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Mallorca (2005-2013)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Total població	790.763	814.275	846.210	862.397	869.067	873.414	876.147	864.763	858.313
Dones	396.141	407.333	422.034	430.730	434.974	438.120	440.211	435.794	433.097
Homes	394.622	406.942	424.176	431.667	434.093	435.294	435.936	428.969	425.216
Menors 15 anys	118.954	122.436	127.041	130.703	132.632	134.088	135.543	135.523	135.754
15-29	164.514	166.095	170.235	168.466	163.594	157.595	152.268	146.796	143.622
30-44	208.382	217.040	227.963	233.350	235.126	235.966	235.170	229.919	225.657
45-64	185.936	193.618	202.290	207.814	212.563	217.610	221.944	221.712	221.911
65-74	59.112	59.915	61.614	63.225	65.047	66.563	68.308	68.170	69.425
75 i més	53.865	55.171	57.067	58.839	60.105	61.592	62.914	62.643	61.944
Pob. estrangera	129.403	148.233	173.999	181.661	188.011	187.752	185.824	167.403	151.669
UE-27	62.231	73.732	86.465	88.076	96.143	98.797	100.027	84.642	73.378
No UE	67.172	74.501	87.534	93.585	91.868	88.955	85.797	82.761	78.291

Font: Revisió padró. INE.

Quadre 56. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Menorca (2005-2013)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Total població	88.434	90.235	92.434	93.915	94.383	94.875	95.178	95.183	93.313
Dones	44.014	44.887	45.971	46.704	47.158	47.438	47.578	47.709	46.783
Homes	44.420	45.348	46.463	47.211	47.225	47.437	47.600	47.474	46.530
Menors 15 anys	13.722	14.108	14.424	14.789	14.927	14.989	14.997	14.910	14.668
15-29	18.375	18.233	18.391	18.030	17.248	16.637	16.229	15.754	15.152
30-44	23.911	24.472	24.995	25.340	25.268	25.278	25.166	24.839	23.987
45-64	20.511	21.353	22.187	22.882	23.581	24.163	24.722	25.122	24.993
65-74	6.504	6.547	6.686	6.935	7.089	7.495	7.632	7.952	8.035
75 i més	5.411	5.522	5.751	5.939	6.170	6.313	6.432	6.606	6.478
Pob. estrangera	12.543	13.672	15.147	18.819	15.625	15.469	15.239	14.858	12.357
UE-27	5.884	6.393	7.159	12.585	8.239	8.487	8.810	8.927	7.292
No UE	6.659	7.279	7.988	6.234	7.386	6.982	6.429	5.931	5.065

Font: Revisió padró. INE.

Quadre 57. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Eivissa (2005-2013)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Total població	113.908	117.698	125.053	129.562	132.637	134.460	137.357	140.354	140.271
Dones	55.254	56.853	60.140	62.379	63.988	65.058	66.437	68.121	68.263
Homes	58.654	60.845	64.913	67.183	68.649	69.402	70.920	72.233	72.008
Menors 15 anys	16.313	16.654	17.893	18.372	18.849	19.060	19.467	20.054	20.373
15-29	25.722	26.047	27.443	27.791	27.381	26.439	26.009	25.793	25.015
30-44	32.222	33.863	36.383	38.022	39.176	40.028	41.340	42.796	43.302
45-64	27.032	28.312	29.932	31.362	32.553	33.595	34.590	35.451	35.317
65-74	7.022	7.099	7.326	7.601	7.953	8.324	8.679	8.964	9.126
75 i més	5.597	5.723	6.076	6.414	6.725	7.014	7.272	7.296	7.138
Pob. estrangera	23.735	25.947	31.067	34.125	35.409	36.248	37.999	38.376	35.352
UE-27	12.496	14.678	18.076	19.454	20.502	21.235	22.617	22.732	20.164
No UE	11.239	11.269	12.991	14.671	14.907	15.013	15.382	15.644	15.188

Font: Revisió padró. INE.

Quadre 58. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Formentera (2005-2013)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Total població	7.957	8.442	9.147	9.552	9.962	10.365	10.757	11.374	11.545
Dones	3.754	3.984	4.304	4.534	4.725	4.921	5.122	5.447	5.498
Homes	4.203	4.458	4.843	5.018	5.237	5.444	5.635	5.927	6.047
Menors 15 anys	1.107	1.097	1.151	1.208	1.222	1.275	1.301	1.418	1.455
15-29	1.651	1.748	1.929	1.909	1.952	1.927	1.999	2.034	1.997
30-44	2.340	2.516	2.753	2.944	3.091	3.259	3.373	3.643	3.723
45-64	1.858	2.004	2.154	2.267	2.396	2.534	2.651	2.864	2.927
65-74	585	633	683	718	769	785	812	813	834
75 i més	416	444	477	506	532	585	621	602	609
Pob. estrangera	2.070	2.318	2.823	2.957	3.211	3.343	3.508	3.769	3.734
UE-27	1.281	1.526	1.895	1.974	2.090	2.166	2.286	2.465	2.430
No UE	789	792	928	983	1.121	1.177	1.222	1.304	1.304

Font: Revisió padró. INE.

Quadre 59. Empreses d'alta al Règim General de la Seguretat Social per illes (2006-2014)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Mallorca	32.979	34.034	33.675	31.517	30.607	29.908	29.343	29.196	29.696
Menorca	4.068	4.168	4.084	3.776	3.654	3.561	3.426	3.465	3.456
Eivissa	5.593	5.836	5.967	5.682	5.637	5.650	5.759	5.853	6.099
Formentera	392	413	439	433	452	454	479	487	509
Total Illes Balears	43.032	44.451	44.165	41.408	40.350	39.573	39.007	39.001	39.759

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS.

Quadre 60. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Mallorca (2006-2014)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Règim General	282.654	294.665	289.587	267.508	258.891	252.838	244.885	244.448	251.597
Règim d'Autònoms	63.614	65.930	69.007	65.627	63.603	62.584	61.563	61.930	63.890
Règim Especial de la Llar	9.159	7.233	7.734	8.033	7.808	8.054	8.503	9.659	9.517
Règim Especial Agrari	3.717	3.549	1.929	2.163	2.276	2.341	2.225	2.063	2.030
Règim del Mar	1.474	1.467	1.444	1.458	1.356	1.280	1.256	1.277	1.301
Total règims	360.619	372.845	369.700	344.789	333.934	327.098	318.432	319.377	328.334

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS.

Quadre 61. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Menorca (2006-2014)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Règim General	24.304	24.849	24.126	21.916	21.072	20.238	19.079	19.076	19.205
Règim d'Autònoms	7.278	7.427	7.564	7.220	7.005	6.869	6.761	6.967	7.137
Règim Especial de la Llar	562	427	420	437	502	504	495	806	779
Règim Especial Agrari	392	392	204	237	240	258	241	231	236
Règim del Mar	226	210	212	214	206	195	201	199	225
Total règims	32.762	33.306	32.525	30.024	29.025	28.064	26.777	27.279	27.582

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS.

Quadre 62. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Eivissa (2006-2014)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Règim General	33.327	34.808	34.601	32.311	32.619	33.576	36.035	34.657	37.306
Règim d'Autònoms	9.332	9.827	10.614	10.040	9.829	9.858	10.875	10.256	10.636
Règim Especial de la Llar	1.494	1.112	1.089	1.176	1.271	1.175	1.327	1.418	1.454
Règim Especial Agrari	465	455	147	179	191	181	171	131	126
Règim del Mar	349	338	328	329	334	357	458	398	434
Total règims	44.966	46.541	46.778	44.035	44.244	45.146	48.866	46.859	49.955

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS.

Quadre 63. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Formentera (2006-2014)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Règim General	1.672	1.688	1.725	1.817	2.062	2.149	2.238	2.306	2.526
Règim d'Autònoms	725	769	792	779	804	833	850	878	889
Règim Especial de la Llar	32	23	26	49	56	50	40	38	46
Règim Especial Agrari	14	18	10	11	9	11	7	7	6
Règim del Mar	86	86	79	69	75	81	79	82	87
Total règims	2.529	2.584	2.631	2.725	3.005	3.123	3.213	3.310	3.554

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS.

Quadre 64. Deu ocupacions més contractades a Mallorca, dones 2014

MALLORCA - DONES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5120	Cambrers assalariats	22.893	16,8%	16,8%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	22.657	16,7%	33,5%
5220	Venedors de botigues i magatzems	15.540	11,4%	44,9%
4421	Empleats d'agències de viatges	6.142	4,5%	49,5%
4500	Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	4.662	3,4%	52,9%
9310	Ajudants de cuina	4.310	3,2%	56,1%
9100	Empleats domèstics	3.982	2,9%	59,0%
3724	Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	3.363	2,5%	61,5%
5110	Cuiners assalariats	2.883	2,1%	63,6%
2933	Coreògrafs i ballarins	2.400	1,8%	65,3%
Total 10 ocupacions		88.832	65,3%	
Total contractes dones 2014		135.946		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Quadre 65. Deu ocupacions més contractades a Mallorca, homes 2014

MALLORCA - HOMES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5120	Cambrers assalariats	23.667	15,3%	15,3%
7121	Paletes	10.293	6,7%	22,0%
9602	Peons de la construcció d'edificis	6.940	4,5%	26,5%
9310	Ajudants de cuina	6.596	4,3%	30,8%
5110	Cuiners assalariats	5.982	3,9%	34,6%
5220	Venedors de botigues i magatzems	5.413	3,5%	38,1%
2932	Compositors, músics i cantants	5.361	3,5%	41,6%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	4.422	2,9%	44,5%
9700	Peons de les indústries manufactureres	4.084	2,6%	47,1%
4421	Empleats d'agències de viatges	3.596	2,3%	49,5%
Total 10 ocupacions		76.354	49,5%	
Total contractes homes 2014		154.390		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Quadre 66. Deu ocupacions més contractades a Menorca, dones 2014

MENORCA - DONES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5120	Cambrers assalariats	2.496	20,1%	20,1%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	2.340	18,8%	38,9%
5220	Venedors de botigues i magatzems	1.684	13,5%	52,4%
9310	Ajudants de cuina	730	5,9%	58,3%
4500	Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	456	3,7%	61,9%
5611	Auxiliars d'infermeria hospitalària	379	3,0%	65,0%
9100	Empleats domèstics	320	2,6%	67,5%
3724	Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	319	2,6%	70,1%
4422	Recepcionistes d'hotels	205	1,6%	71,8%
5110	Cuiners assalariats	204	1,6%	73,4%
Total 10 ocupacions		9.133	73,4%	
Total contractes dones 2014		12.443		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Quadre 67. Deu ocupacions més contractades a Menorca, homes 2014

MENORCA - HOMES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5120	Cambrers assalariats	2.639	18,5%	18,5%
9310	Ajudants de cuina	1.256	8,8%	27,3%
9602	Peons de la construcció d'edificis	1.072	7,5%	34,8%
7121	Paletes	1.032	7,2%	42,0%
5110	Cuiners assalariats	629	4,4%	46,4%
5220	Venedors de botigues i magatzems	458	3,2%	49,6%
2932	Compositors, músics i cantants	423	3,0%	52,6%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	319	2,2%	54,8%
8412	Conductors assalariats d'automòbils, taxis i furgonetes	292	2,0%	56,8%
3724	Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	276	1,9%	58,8%
Total 10 ocupacions		8.396	58,8%	
Total contractes homes 2014		14.285		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Quadre 68. Deu ocupacions més contractades a Eivissa, dones 2014

EIVISSA - DONES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5120	Cambrers assalariats	7.598	25,9%	25,9%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	4.507	15,4%	41,3%
5220	Venedors de botigues i magatzems	3.426	11,7%	53,0%
4500	Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	1.108	3,8%	56,8%
9310	Ajudants de cuina	931	3,2%	60,0%
3724	Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	805	2,7%	62,7%
2933	Coreògrafs i ballarins	743	2,5%	65,3%
5110	Cuiners assalariats	727	2,5%	67,7%
9100	Empleats domèstics	687	2,3%	70,1%
5611	Auxiliars d'infermeria hospitalària	554	1,9%	72,0%
Total 10 ocupacions		21.086	72,0%	
Total contractes dones 2014		29.293		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Quadre 69. Deu ocupacions més contractades a Eivissa, homes 2014

EIVISSA - HOMES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5120	Cambrers assalariats	7.439	19,4%	19,4%
7121	Paletes	3.566	9,3%	28,6%
9602	Peons de la construcció d'edificis	2.081	5,4%	34,1%
5110	Cuiners assalariats	2.000	5,2%	39,3%
5942	Auxiliars de vigilant de seguretat i similars no habilitats per a portar armes	1.932	5,0%	44,3%
9310	Ajudants de cuina	1.641	4,3%	48,6%
8412	Conductors assalariats d'automòbils, taxis i furgonetes	1.323	3,4%	52,0%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	1.237	3,2%	55,2%
5220	Venedors de botigues i magatzems	1.029	2,7%	57,9%
9811	Peons del transport de mercaderies i descarregadors	714	1,9%	59,8%
Total 10 ocupacions		22.962	59,8%	
Total contractes homes 2014		38.422		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Quadre 70. Deu ocupacions més contractades a Formentera, dones 2014

FORMENTERA - DONES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5120	Cambrers assalariats	684	33,1%	33,1%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	355	17,2%	50,3%
5220	Venedors de botigues i magatzems	332	16,1%	66,3%
9310	Ajudants de cuina	85	4,1%	70,4%
4500	Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	76	3,7%	74,1%
5110	Cuiners assalariats	73	3,5%	77,6%
9100	Empleats domèstics	40	1,9%	79,6%
3724	Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	39	1,9%	81,5%
4422	Recepcionistes d'hotels	30	1,5%	82,9%
4412	Recepcionistes (excepte d'hotels)	27	1,3%	84,2%
Total 10 ocupacions		1.741	84,2%	
Total contractes dones 2014		2.067		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Quadre 71. Deu ocupacions més contractades a Formentera, homes 2014

FORMENTERA - HOMES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5120	Cambrers assalariats	756	26,0%	26,0%
7121	Paletes	345	11,9%	37,9%
5110	Cuiners assalariats	269	9,3%	47,2%
9310	Ajudants de cuina	195	6,7%	53,9%
9602	Peons de la construcció d'edificis	155	5,3%	59,2%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	108	3,7%	62,9%
5220	Venedors de botigues i magatzems	71	2,4%	65,4%
8412	Conductors assalariats d'automòbils, taxis i furgonetes	69	2,4%	67,7%
9811	Peons del transport de mercaderies i descarregadors	62	2,1%	69,9%
8432	Conductors assalariats de camions	45	1,5%	71,4%
Total 10 ocupacions		2.075	71,4%	
Total contractes homes 2014		2.905		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Quadre 72. Contractes registrats a Mallorca per tipus de contracte (2006-2014)

Tipus de contracte	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Indefinits	45.774	47.059	40.304	28.974	26.214	25.684	33.334	28.191	34.637
Formatius	1.995	1.688	1.212	879	848	899	987	1.325	2.160
Temporals	295.957	296.672	254.799	204.886	204.425	205.220	208.891	228.392	252.144
Altres	1.231	1.074	1.330	1.262	1.286	1.200	995	1.149	1.395
Total	344.957	346.493	297.645	236.001	232.773	233.003	244.207	259.057	290.336

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 73. Contractes registrats a Menorca per tipus de contracte (2006-2014)

Tipus de contracte	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Indefinits	4.520	4.654	4.153	3.319	2.846	2.499	3.173	3.024	3.272
Formatius	304	316	190	142	106	77	109	77	157
Temporals	28.914	28.423	24.375	20.775	21.427	21.551	20.145	21.874	23.164
Altres	38	36	28	26	21	13	13	82	135
Total	33.776	33.429	28.746	24.262	24.400	24.140	23.440	25.057	26.728

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 74. Contractes registrats a Eivissa per tipus de contracte (2006-2014)

Tipus de contracte	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Indefinits	7.002	6.970	6.856	5.199	5.089	4.986	6.442	5.752	7.877
Formatius	311	212	185	128	189	141	198	152	240
Temporals	47.422	49.692	44.631	37.966	40.730	45.013	47.062	51.033	59.575
Altres	22	27	13	150	4	41	12	30	23
Total	54.757	56.901	51.685	43.443	46.012	50.181	53.714	56.967	67.715

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 75. Contractes registrats a Formentera per tipus de contracte (2006-2014)

Tipus de contracte	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Indefinits	407	457	542	426	442	450	443	568	623
Formatius	4	4	11	10	15	3	10	2	35
Temporals	3.137	2.887	2.843	2.822	3.278	3.595	3.393	3.768	4.313
Altres	-	-	1	1	-	2	-	2	1
Total	3.548	3.348	3.397	3.259	3.735	4.050	3.846	4.340	4.972

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 76. Contractes registrats a Mallorca per sector econòmic (2006-2014)

Sector econòmic	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Agricultura i pesca	3.476	3.386	3.487	2.641	2.800	2.849	3.152	3.540	4.019
Indústria	12.346	11.968	9.270	7.791	7.585	6.995	6.853	7.335	8.659
Construcció	63.081	63.854	45.174	31.988	28.482	23.625	21.337	21.276	25.538
Serveis	266.054	267.285	239.714	193.581	193.906	199.534	200.500	226.906	252.120
Hostaleria	82.423	80.062	75.796	63.101	63.612	69.365	72.271	82.458	94.469
Comerç	41.395	41.446	35.287	25.368	25.678	28.118	28.250	30.056	34.933
Total	344.957	346.493	297.645	236.001	232.773	233.003	231.842	259.057	290.336

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 77. Contractes registrats a Menorca per sector econòmic (2006-2014)

Sector econòmic	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Agricultura i pesca	223	191	247	199	206	184	247	281	295
Indústria	1.951	1.972	1.485	1.303	1.188	1.196	1.104	1.085	1.118
Construcció	6.679	6.691	5.059	3.983	3.343	2.859	2.368	2.037	2.566
Serveis	24.923	24.575	21.955	18.777	19.663	19.901	19.049	21.654	22.749
Hostaleria	9.775	10.341	9.405	7.994	8.445	8.950	9.198	10.477	11.131
Comerç	4.194	4.349	3.459	2.542	2.572	2.540	2.694	2.917	3.059
Total	33.776	33.429	28.746	24.262	24.400	24.140	22.768	25.057	26.728

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 78. Contractes registrats a Eivissa per sector econòmic (2006-2014)

Sector econòmic	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Agricultura i pesca	139	292	298	184	219	194	225	227	270
Indústria	1.511	1.503	1.159	969	944	1.009	921	966	1.217
Construcció	12.635	13.227	10.268	7.095	6.762	6.227	5.786	6.997	7.732
Serveis	40.472	41.879	39.960	35.195	38.087	42.751	45.068	48.777	58.496
Hostaleria	17.666	17.757	17.380	15.768	17.771	21.159	21.930	24.645	31.457
Comerç	6.847	7.185	6.399	4.664	5.110	5.755	6.021	6.306	6.993
Total	54.757	56.901	51.685	43.443	46.012	50.181	52.000	56.967	67.715

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 79. Contractes registrats a Formentera per sector econòmic (2006-2014)

Sector econòmic	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Agricultura i pesca	33	44	34	33	25	28	12	34	58
Indústria	49	46	43	43	57	53	20	36	46
Construcció	738	486	444	461	562	597	445	549	605
Serveis	2.728	2.772	2.876	2.722	3.091	3.372	3.279	3.721	4.263
Hostaleria	1.703	1.696	1.767	1.714	1.893	2.125	2.095	2.447	2.741
Comerç	457	470	460	366	467	470	469	529	561
Total	3.548	3.348	3.397	3.259	3.735	4.050	3.798	4.340	4.972

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 80. Atur registrat a Mallorca per sector econòmic. Total. 2006-2014

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Agricultura i pesca	238	268	416	492	647	792	893	1.132	1.340
Indústria	1.493	1.367	1.690	3.391	3.722	3.662	3.736	3.573	3.090
Construcció	3.789	4.215	7.754	13.829	14.125	13.536	12.738	10.926	8.799
Serveis	21.901	22.616	27.665	39.833	45.398	46.279	50.012	47.915	44.122
Sense ocup. anterior	728	625	1.077	1.937	2.933	3.316	3.466	3.161	3.173
Total	28.150	29.091	38.601	59.483	66.825	67.585	70.845	66.706	60.523

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 81. Atur registrat a Menorca per sector econòmic. Total. 2006-2014

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Agricultura i pesca	19	16	26	30	42	56	67	74	71
Indústria	182	178	252	417	393	348	376	347	317
Construcció	380	471	815	1.261	1.322	1.235	1.220	987	738
Serveis	2.203	2.210	2.718	3.774	4.194	4.367	4.827	4.678	4.438
Sense ocup. anterior	37	39	58	105	185	184	202	170	179
Total	2.821	2.914	3.869	5.587	6.135	6.190	6.691	6.256	5.742

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 82. Atur registrat a Eivissa per sector econòmic. Total. 2006-2014

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Agricultura i pesca	20	28	40	54	65	68	73	73	75
Indústria	135	135	193	337	335	310	332	301	273
Construcció	717	914	1.624	2.313	2.194	1.943	1.788	1.581	1.457
Serveis	3.923	3.819	4.357	6.020	6.708	6.558	7.198	6.847	6.793
Sense ocup. anterior	90	67	114	157	167	154	167	131	154
Total	4.884	4.963	6.327	8.881	9.469	9.033	9.558	8.933	8.751

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 83. Atur registrat a Formentera per sector econòmic. Total. 2006-2014

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Agricultura i pesca	3	1	3	5	7	8	8	12	9
Indústria	5	2	6	8	9	9	7	5	6
Construcció	46	71	86	97	85	88	97	82	77
Serveis	224	202	217	313	347	348	330	281	286
Sense ocup. anterior	2	1	1	2	5	4	7	7	10
Total	280	276	314	426	453	457	449	388	388

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 84. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Mallorca (2008-2014)

ANYS	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 anys i més	ESPANYOLS	UE	NO UE
2008	38.601	19.798	18.803	5.751	27.383	5.467	28.998	3.017	6.587
2009	59.483	32.299	27.184	8.967	43.071	7.446	43.785	5.131	10.567
2010	66.285	35.806	31.019	9.427	48.668	8.730	49.574	5.596	11.655
2011	67.584	35.885	31.699	8.386	49.589	9.609	51.017	5.424	11.143
2012	70.845	36.861	33.984	8.250	51.829	10.766	55.533	4.957	10.355
2013	66.706	34.129	32.577	7.108	48.275	11.323	53.743	4.226	8.737
2014	60.523	29.980	30.543	6.534	42.557	11.432	49.362	3.915	7.247

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 85. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Menorca (2008-2014)

ANYS	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 anys i més	ESPANYOLS	UE	NO UE
2008	3.869	1.975	1.894	649	2.822	398	2.800	263	806
2009	5.587	2.976	2.611	931	4.111	546	4.145	386	1.056
2010	6.135	3.235	2.900	977	4.519	639	4.592	396	1.147
2011	6.189	3.216	2.973	811	4.667	712	4.745	370	1.075
2012	6.691	3.435	3.256	829	5.033	829	5.285	341	1.066
2013	6.256	3.219	3.037	688	4.642	926	5.118	304	833
2014	5.742	2.805	2.937	627	4.161	955	4.788	287	667

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 86. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Eivissa (2008-2014)

ANYS	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 anys i més	ESPANYOLS	UE	NO UE
2008	6.327	3.470	2.857	933	4.695	700	4.243	803	1.282
2009	8.881	5.092	3.789	1.339	6.633	909	5.892	1.239	1.750
2010	9.469	5.253	4.216	1.335	7.091	1.043	6.270	1.352	1.847
2011	9.033	4.918	4.115	1.132	6.799	1.102	5.930	1.330	1.773
2012	9.558	5.173	4.385	1.198	7.151	1.209	6.570	1.280	1.708
2013	8.933	4.748	4.185	958	6.696	1.279	6.357	1.069	1.507
2014	8.751	4.530	4.222	875	6.541	1.336	6.259	1.086	1.406

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 87. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Formentera (2008-2014)

ANYS	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 anys i més	ESPANYOLS	UE	NO UE
2008	314	185	129	39	242	33	188	52	73
2009	426	237	189	60	328	38	249	83	94
2010	453	245	208	66	350	37	248	106	99
2011	457	258	199	55	362	40	241	98	117
2012	449	259	190	251	86	112	60	356	33
2013	388	225	163	43	311	35	228	64	96
2014	388	213	175	40	308	40	222	68	98

Font: OTIB a partir de dades del SOIB.

Quadre 88. Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Mallorca (2007-2014)

	Total d'accidents	Acc. lleus	Acc. greus	Acc. mortals	Índex d'incidència
2007	23.497	23.329	156	12	7.974
2008	19.927	19.784	129	14	6.881
2009	14.413	14.308	99	6	5.388
2010	13.142	13.057	77	8	5.076
2011	12.150	12.094	54	2	4.805
2012	9.920	9.849	68	3	4.051
2013	10.369	10.310	55	4	4.242
2014	11.491	11.435	56	0	4.567

Font: OTIB a partir de dades de la Direcció General de Treball i Salut Laboral.

Quadre 89. Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Menorca (2007-2014)

	Total d'accidents	Acc. lleus	Acc. greus	Acc. mortals	Índex d'incidència
2007	1.970	1.954	16	0	7.928
2008	1.695	1.681	13	1	7.026
2009	1.236	1.223	12	1	5.640
2010	1.057	1.052	4	1	5.016
2011	940	931	7	2	4.645
2012	789	785	4	0	4.135
2013	811	805	6	0	4.252
2014	835	827	8	0	4.348

Font: OTIB a partir de dades de la Direcció General de Treball i Salut Laboral.

Quadre 90. Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Eivissa (2007-2014)

	Total d'accidents	Acc. lleus	Acc. greus	Acc. mortals	Índex d'incidència
2007	3.151	3.131	20	0	9.053
2008	2.656	2.634	19	3	7.676
2009	2.073	2.064	9	0	6.416
2010	2.016	1.998	16	2	6.180
2011	1.991	1.981	8	2	5.930
2012	1.706	1.694	12	0	5.048
2013	1.900	1.886	14	0	5.482
2014	2.222	2.208	13	1	5.956

Font: OTIB a partir de dades de la Direcció General de Treball i Salut Laboral.

Quadre 91. Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Formentera (2007-2014)

	Total d'accidents	Acc. lleus	Acc. greus	Acc. mortals	Índex d'incidència
2007	82	79	3	0	4.859
2008	103	103	0	0	5.972
2009	59	58	0	1	3.246
2010	69	67	2	0	3.347
2011	76	75	1	0	3.536
2012	61	61	0	0	2.726
2013	58	58	0	0	2.516
2014	70	68	1	1	2.771

Font: OTIB a partir de dades de la Direcció General de Treball i Salut Laboral.

Quadre 92. Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Mallorca (2007-2014)

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	TOTAL
2007	402	2.661	7.085	13.349	23.497
2008	361	2.257	5.209	12.100	19.927
2009	278	1.730	3.102	9.303	14.413
2010	266	1.514	2.361	9.001	13.142
2011	273	1.347	1.941	8.589	12.150
2012	240	1.026	1.369	7.285	9.920
2013	232	1.069	1.347	7.721	10.369
2014	261	1.079	1.585	8.566	11.491

Font: OTIB a partir de dades de la Direcció General de Treball i Salut Laboral.

Quadre 93. Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Menorca (2007-2014)

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	TOTAL
2007	34	261	664	1.011	1.970
2008	35	202	575	883	1.695
2009	27	126	338	745	1.236
2010	28	113	238	678	1.057
2011	34	107	174	625	940
2012	39	87	124	539	789
2013	35	80	120	576	811
2014	25	80	112	618	835

Font: OTIB a partir de dades de la Direcció General de Treball i Salut Laboral.

Quadre 94. Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Eivissa (2007-2014)

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	TOTAL
2007	36	251	975	1.889	3.151
2008	41	199	771	1.645	2.656
2009	27	165	453	1.428	2.073
2010	30	138	391	1.457	2.016
2011	28	155	347	1.461	1.991
2012	44	169	275	1.218	1.706
2013	32	117	332	1.419	1.900
2014	34	125	380	1.683	2.222

Font: OTIB a partir de dades de la Direcció General de Treball i Salut Laboral.

Quadre 95. Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Formentera (2007-2014)

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	TOTAL
2007	0	3	23	56	82
2008	0	0	39	64	103
2009	2	0	16	41	59
2010	2	6	17	44	69
2011	1	5	15	55	76
2012	0	7	17	37	61
2013	0	1	16	41	58
2014	4	4	8	54	70

Font: OTIB a partir de dades de la Direcció General de Treball i Salut Laboral.

5. ÍNDEX DE QUADRES I GRÀFICS

QUADRES

Quadre 1. Evolució i projeccions dels principals indicadors de l'economia mundial	6
Quadre 2. Evolució de les taxes d'ocupació i atur per països (2014)	7
Quadre 3. Quadre macroeconòmic d'Espanya (2014)	8
Quadre 4. Taxa d'abandonament escolar prematur i població jove amb estudis superiors (UE-28, Espanya i Illes Balears)	10
Quadre 5. Taxa d'ocupació total i taxa d'ocupació femenina (UE-28, Espanya i Illes Balears)	13
Quadre 6. Distribució de la població en funció de grans grups de nacionalitats i d'edat a les Illes Balears (2007-2014)	17
Quadre 7. Distribució percentual de la població en funció del sexe, l'edat i la nacionalitat a les Illes Balears i a Espanya (2000 i 2014)	17
Quadre 8. Evolució trimestral del PIB per sectors econòmics a preus constants (2008-2014)	22
Quadre 9. Creixement del PIB per illes (2008-2014)	22
Quadre 10. Evolució del nombre d'empreses segons la grandària a les Illes Balears i a Espanya (2013 i 2014)	23
Quadre 11. Empreses segons l'activitat econòmica i la grandària a les Balears (2014-2013) ..	25
Quadre 12. Taxes de creixement dels centres de treball balears amb afiliats a la Tresoreria Ge- neral de la Seguretat Social per activitat econòmica (mitjana del 2014)	28
Quadre 13. Centres de treball en alta a la Seguretat Social per activitat econòmica i illa (2014)	30
Quadre 14. Altes, baixes i ràtio d'altes d'empreses per sector a les Illes Balears (2014)	34
Quadre 15. Evolució de la població activa i de la inactiva a les Illes Balears (2005-2014)	37
Quadre 16. Evolució de la població activa total per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2000-2014)	38
Quadre 17. Població activa a les Balears segons la relació de parentiu amb la persona de refe- rència de la llar per sexe (2008-2014)	38
Quadre 18. Distribució percentual de la població activa per nivell d'estudis i comunitat autò- noma (2014)	39
Quadre 19. Distribució percentual de la població activa per nivell d'estudis i sexe a Espanya i a les Illes Balears (2011-2014)	41
Quadre 20. Taxes brutes de graduació en ensenyaments no universitaris per nivell educatiu i sexe, a Espanya i a les Illes Balears (2011/2012), i variació percentual respecte al curs 2001/2002	42
Quadre 21. Evolució de la taxa d'activitat per sexe, edat i nacionalitat per comunitat autòno- ma (2010-2014)	45
Quadre 22. Evolució anual de l'afiliació a la Seguretat Social per illes (2007-2014)	47
Quadre 23. Evolució de l'afiliació mitjana per activitats econòmiques i règim (2014-2013) ..	55
Quadre 24. Les vint ocupacions amb més contractació per sexe a les Balears (2014)	58
Quadre 25. Evolució de l'afiliació per règims de cotització a les Balears (2006-2014)	60
Quadre 26. Evolució de la població en alta a la Seguretat Social per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2006-2014)	61
Quadre 27. Distribució percentual de la població ocupada per nivell d'estudis i comunitat autònoma (2014)	62

Quadre 28. Distribució percentual de la població ocupada per nivell d'estudis i sexe a Espanya i a les Illes Balears (2011-2014).....	64
Quadre 29. Evolució de la taxa d'ocupació del total d'ocupats a les Illes Balears i a Espanya segons el nivell d'estudis (2006-2014).....	65
Quadre 30. Distribució percentual de la població ocupada per ocupació i sexe a Espanya i a les Illes Balears (2011-2014)	67
Quadre 31. Desajust en l'ocupació del total d'ocupats per comunitats autònomes (2007-2014).....	68
Quadre 32. Evolució de l'afiliació al règim general de la Seguretat Social per tipus de contracte i de jornada (2006-2014).....	70
Quadre 33. Evolució dels demandants d'ocupació segons el col·lectiu (2005-2014).....	71
Quadre 34. Distribució dels demandants d'ocupació segons el col·lectiu i la comunitat autònoma (2014)	72
Quadre 35. Evolució de l'atur registrat per illes (2005-2014).....	75
Quadre 36. Evolució de l'atur registrat en les deu activitats econòmiques amb increments interanuals més elevats de l'atur a les Illes Balears (2014)	78
Quadre 37. Evolució de l'atur registrat en les deu activitats econòmiques amb descensos interanuals més elevats de l'atur a les Illes Balears (2014)	78
Quadre 38. Evolució de la població aturada per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2005-2014).....	80
Quadre 39. Evolució de la població en atur per nivell d'estudis a les Illes Balears (2007-2014).....	80
Quadre 40. Evolució de la població aturada per grups d'ocupació a les Illes Balears (2005-2014).....	81
Quadre 41. Evolució de la taxa d'atur per sexe, edat i nacionalitat per comunitat autònoma (2010 2013 i 2014)	83
Quadre 42. Població aturada a les Balears segons la relació de parentiu amb la persona de referència de la llar (2007-2014).....	84
Quadre 43. Percentatge de llars amb tots els actius aturats sobre el total de llars per comunitat autònoma (2007-2014)	85
Quadre 44. Percentatge de persones aturades durant més de dotze mesos registrades per comunitats autònomes (2006-2014).....	86
Quadre 45. Distribució de la mitjana de l'atur registrat segons la durada de la demanda a les Balears i a Espanya (2014)	87
Quadre 46. Evolució de les persones en situació d'atur de llarga durada per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2005-2014)	88
Quadre 47. Persones ateses en els serveis d'orientació laboral del SOIB (2008-2014)	89
Quadre 48. Grau de cobertura dels convenis col·lectius de les Illes Balears sobre el total de treballadors afiliats en alta (2000-2014)	90
Quadre 49. Evolució del cost salarial total per treballador i hores efectivament treballades per treballador al mes per comunitat autònoma (2008-2014).....	91
Quadre 50. Evolució de l'augment salarial pactat, l'augment del cost salarial i la taxa d'inflació a les Balears i a Espanya (2005-2014).....	92
Quadre 51. Índexs d'incidència de la sinistralitat i accidents de treball durant la jornada laboral amb baixa per comunitat autònoma (2014).....	93
Quadre 52. Índexs d'incidència de sinistralitat per sectors econòmics a les Balears (1999-2014).....	95

Quadre 53. Accidents per gravetat i índexs d'incidència per illes (2010-2014)	96
Quadre 54. Evolució anual d'expedients de regulació de l'ocupació autoritzats i originaris i dels treballadors afectats (2005-2014).....	96
Quadre 55. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Mallorca (2005-2013) ..	97
Quadre 56. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Menorca (2005-2013) ...	97
Quadre 57. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Eivissa (2005-2013)	97
Quadre 58. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Formentera (2005-2013)	98
Quadre 59. Empreses d'alta al Règim General de la Seguretat Social per illes (2006-2014) ...	98
Quadre 60. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Mallorca (2006-2014)	99
Quadre 61. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Menorca (2006-2014)	99
Quadre 62. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Eivissa (2006-2014)	99
Quadre 63. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Formentera (2006-2014) .	99
Quadre 64. Deu ocupacions més contractades a Mallorca, dones 2014	100
Quadre 65. Deu ocupacions més contractades a Mallorca, homes 2014.....	100
Quadre 66. Deu ocupacions més contractades a Menorca, dones 2014	101
Quadre 67. Deu ocupacions més contractades a Menorca, homes 2014	101
Quadre 68. Deu ocupacions més contractades a Eivissa, dones 2014	102
Quadre 69. Deu ocupacions més contractades a Eivissa, homes 2014	102
Quadre 70. Deu ocupacions més contractades a Formentera, dones 2014	103
Quadre 71. Deu ocupacions més contractades a Formentera, homes 2014.....	103
Quadre 72. Contractes registrats a Mallorca per tipus de contracte (2006-2014).....	104
Quadre 73. Contractes registrats a Menorca per tipus de contracte (2006-2014).....	104
Quadre 74. Contractes registrats a Eivissa per tipus de contracte (2006-2014)	104
Quadre 75. Contractes registrats a Formentera per tipus de contracte (2006-2014).....	104
Quadre 76. Contractes registrats a Mallorca per sector econòmic (2006-2014)	105
Quadre 77. Contractes registrats a Menorca per sector econòmic (2006-2014)	105
Quadre 78. Contractes registrats a Eivissa per sector econòmic (2006-2014).....	105
Quadre 79. Contractes registrats a Formentera per sector econòmic (2006-2014)	105
Quadre 80. Atur registrat a Mallorca per sector econòmic. Total. 2006-2014	106
Quadre 81. Atur registrat a Menorca per sector econòmic. Total. 2006-2014.....	106
Quadre 82. Atur registrat a Eivissa per sector econòmic. Total. 2006-2014	106
Quadre 83. Atur registrat a Formentera per sector econòmic. Total. 2006-2014	106
Quadre 84. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Mallorca (2008-2014).....	107
Quadre 85. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Menorca (2008-2014).....	107
Quadre 86. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Eivissa (2008-2014).....	107
Quadre 87. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Formentera (2008-2014).....	107
Quadre 88. Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Mallorca (2007-2014).....	108
Quadre 89. Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Menorca (2007-2014).....	108

Quadre 90. Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Eivissa (2007-2014).....	108
Quadre 91. Accidents de treball en jornada, per gravetat i índex d'incidència a Formentera (2007-2014).....	108
Quadre 92. Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Mallorca (2007-2014).....	109
Quadre 93. Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Menorca (2007-2014).....	109
Quadre 94. Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Eivissa (2007-2014).....	109
Quadre 95. Accidents de treball en jornada, per sector econòmic a Formentera (2007-2014).....	109

GRÀFICS

Gràfic 1. Evolució de la taxa d'abandonament escolar prematur. Objectiu de l'estratègia Europa 2020, Espanya i Illes Balears (2000-2014)	10
Gràfic 2. Evolució del percentatge de joves amb estudis superiors. Objectiu de l'estratègia Europa 2020, Espanya i Illes Balears (2005-2014)	11
Gràfic 3. Percentatge de població entre 30 i 34 anys que ha completat estudis superiors (2014).....	12
Gràfic 4. Desajust entre el nivell d'estudis i l'ocupació del total d'ocupats a la UE-28 (2001-2014).....	13
Gràfic 5. Evolució de la taxa d'ocupació total i de la taxa d'ocupació femenina. Objectiu de l'estratègia Europa 2020, Espanya i Illes Balears (2004-2014)	14
Gràfic 6. Creixement percentual interanual de la població de les Illes Balears i d'Espanya (2001-2014).....	15
Gràfic 7. Creixement percentual de la població per illes (2001-2014)	16
Gràfic 8. Piràmides de població per edats a les Illes Balears (2000 i 2014)	18
Gràfic 9. Saldo migratori a Espanya i a les Illes Balears (2002-2014)	19
Gràfic 10. Immigració i emigració a les Illes Balears i a Espanya (2008-2014).....	20
Gràfic 11. Taxa de creixement anual del PIB i del VAB a preus constants a Espanya i a les Balears (2001-2014).....	21
Gràfic 12. Evolució de la variació interanual de les empreses en alta a la Seguretat Social de les Illes Balears i Espanya (2010-2014).....	32
Gràfic 13. Ràtio d'altres i baixes d'empreses per illes (2T 2009-4T 2014).....	33
Gràfic 14. Variació interanual d'altres i baixes d'empreses per sector a les Illes Balears (2014).....	34
Gràfic 15. Evolució de la població activa a les Balears (2000-2014)	35
Gràfic 16. Creixement relatiu de la població activa a les Balears i a Espanya (1991-2014)	36
Gràfic 17. Percentatge de població activa per grup de nacionalitat i nivell educatiu a les Illes Balears (2014).....	40
Gràfic 18. Taxes d'abandonament escolar prematur per comunitat autònoma (2014).....	43

Gràfic 19. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social i la població ocupada a les Balears segons l'EPA (2001-2014).....	46
Gràfic 20. Variació interanual de l'afiliació mitjana a la Seguretat Social a les Balears per mesos (2014)	47
Gràfic 21. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social el darrer dia del mes per illes i mesos (2014).....	48
Gràfic 22. Evolució de la taxa d'ocupació a Espanya i a les Illes Balears (2000-2014)	49
Gràfic 23. Variació relativa interanual dels contractes registrats a les Balears segons el tipus de contracte (2005-2014).....	50
Gràfic 24. Variació relativa interanual de la contractació a les Balears segons el tipus de jornada (2006-2014)	51
Gràfic 25. Col·locacions gestionades pel SOIB per illes (2008-2014)	52
Gràfic 26. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social per sectors econòmics a les Balears (2001-2014)	53
Gràfic 27. Pes de l'afiliació per sectors econòmics a Espanya i a les Illes Balears (2014)	54
Gràfic 28. Variació interanual de la població ocupada segons el nivell d'estudis a les Illes Balears (2008-2014)	63
Gràfic 29. Taxa d'ocupació del conjunt d'ocupats segons el nivell d'estudis a les Illes Balears (2014).....	64
Gràfic 30. Taxes de creixement interanual de l'atur registrat en el SOIB i la població aturada segons l'EPA a les Balears (2001-2014)	73
Gràfic 31. Evolució mensual de l'atur registrat i les variacions interanuals a les Balears (2013-2014)	74
Gràfic 32. Descomposició de la variació interanual de l'atur registrat els mesos de gener a juny i de juny a desembre a les Balears (2007-2014).....	75
Gràfic 33. Variació interanual de l'atur per illes i mesos (2014)	76
Gràfic 34. Evolució de l'atur registrat per sectors econòmics a les Balears (2000-2014)	77
Gràfic 35. Evolució de la taxa d'atur a Espanya i a les Balears (2002-2014)	82
Gràfic 36. Evolució de l'índex d'incidència de la sinistralitat laboral a les Illes Balears (1999-2014).....	94
Gràfic 37. Evolució dels afiliats amb les contingències cobertes i dels accidents registrats a les Illes Balears (2000-2014)	94

6. RELACIÓ DE FONTS I INDICADORS

Per elaborar aquest informe s'han consultat les fonts següents:

- * Perspectives de l'economia mundial del Fons Monetari Internacional (FMI)
- * Indicadors econòmics del Ministeri d'Economia i Hisenda
- * Indicadors educatius del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport
- * Comptabilitat nacional trimestral d'Espanya. Base 2010 de l'INE
- * Comptabilitat regional d'Espanya de l'INE
- * Euroindicadors de l'Eurostat
- * Estadístiques generals i regionals de l'Eurostat
- * Estadística de Migracions (INE).
- * Directori Central d'Empreses (DIRCE): explotació estadística de l'INE
- * Revista *Conjuntura econòmica de les Illes Balears* de la Direcció General d'Economia i Estadística de la Conselleria d'Economia i Competitivitat del Govern de les Illes Balears
- * Índexs de preus de consum (IPC) de l'INE
- * Padró municipal de l'INE
- * Enquesta de població activa (EPA) de l'INE
- * Dades d'afiliació a la Tresoreria General de la Seguretat Social
- * Dades del Servei de l'Ocupació de les Illes Balears (SOIB)
- * Dades estadístiques del Servei Públic d'Ocupació Estatal (SPEE)
- * Enquesta trimestral de cost laboral de l'INE
- * Direcció General de Treball i Salut Laboral de la Conselleria d'Economia i Competitivitat del Govern de les Illes Balears

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Economia i Competitivitat

www.illesbalears.cat

Unió Europea
Fons Social Europeu
"L'FSE inverteix en el teu futur"